

Агар дар ҷаҳон набвад омӯзгор,
Шавад тира аз беҳирад рӯзгор.

ҲАФТАНОМА АЗ 20-УМИ ИЮЛИ СОЛИ 1932 НАШР МЕШАВАД

№ 24 (12300)
17 июни
соли 2021

ОМУЗГОР

НАШРИЯИ ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН www.omuzgor-gazeta.tj

► ҲАДИСИ ДҮСТӢ

Мулоқоту музокироти сатҳи олии Тоҷикистону Ўзбекистон

10 июн Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон Шавкат Мирзиёев бо сафари расмӣ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ташриф оварданд.

Маросими истикболи расмӣ Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон дар майдони Қасри миллат, ки ба хотири пазироии меҳмони олиқадр идона оро ёфта буд, баргузор гардид.

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон, муҳтарам Шавкат Мирзиёевро самимона истикбол гирифтанд.

Пас аз анҷоми маросими истикболи расмӣ меҳмони олимаком баррасии масъалаҳои рушду густариши муносибатҳои дӯстӣ ва шарикӣ стратегӣ Тоҷикистону Ўзбекистон дар мулоқоти хосаи Сарони давлатҳо муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва муҳтарам Шавкат Мирзиёев оғоз ёфта, дар музокироти васеи ҳайатҳои расмӣ ду кишвар идона ёфт.

Зимни музокироти Сарони давлатҳои Тоҷикистону Ўзбекистон дар мулоқоти хоса дар фазои дӯстӣ ва ҳамдигарфаҳмии комил, тамоми ҷанбаҳои муносибатҳои байнидавлатӣ ду кишвар баррасӣ шуда, оид ба масъалаҳои мубрами рӯзномаи байналмилалӣ ва минтақавӣ мубодилаи ҳамаҷонибаи афкор сурат гирифт. Ҳамчунин самтҳои минбаъдаи корҳои дарпешистода ҷиҳати таъмиқ ва васеъ намудани муносибатҳои шарикӣ стратегӣ Тоҷикистону Ўзбекистон

муайян карда шудаанд.

Дар оғози музокирот бо иштироки ҳайатҳои расмӣ ду давлат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамтои худ ва тамоми мардуми Ўзбеки бародарро бо ҷашни дар пешистодаи сисолагии соҳибистиклолии давлати Ўзбекистон самимона шодбош гуфтанд.

Дар ҷараёни мулоқот Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон раванди устувори рушди ҳамкории ду кишвари бародарро дар соҳаҳои сиёсӣ, тичоративу иқтисодӣ ва фарҳангию гуманитарӣ, инчунин, дар бахши амниятӣ махсус таъкид карда, бори дигар ба Президент ва Ҳукумати Ўзбекистон барои кумак дар шакли доруворӣ ва таҷҳизот, инчунин, беморхонаи сайёр дар давраи душвори пандемияи нави коронавирус, изҳори миннатдорӣ намуданд.

Дар вохӯрӣ, ҳамчунин, ба робитаҳои муваффақонаи ҷонибҳо дар заминаи сохторҳои байналмилалӣ, пеш аз ҳама дар доираи Созмони Миллали Муттаҳид, Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил, Созмони ҳамкории Шанхай, Фонди байналмилалӣи наҷоти Арал ва дигар сохторҳои бисёрҷонибаи ҳамкорӣ ишора карда шуд.

Сарвари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба натиҷаҳои Форуми байниминтақавӣ сармоягузорӣ, ки дар арафаи сафари расмӣ Президенти Ўзбекистон, муҳтарам Шавкат Мирзиёев дар вилояти Хатлон баргузор гардид, баҳои баланд доданд.

Зимни муҳокимаи муносибатҳои тичоративу иқтисодӣ мубодилаи ҳамаҷонибаи афкор оид ба имкониятҳои татбиқи як қатор лоиҳаҳои нав, ки ба баланд бардоштани нишондиҳандаҳои тичорат ва тавсеаи ҷанбаҳои дигари ҳамкории ду кишвар нигаронида шудаанд, табодули афкор сурат гирифт.

Аз ҷумла, ҷонибҳо дар бораи лоиҳаи сохтмони муштаракӣ ду неругоҳи барқӣ обӣ дар дарёи Зарафшон бо иқтидори тахминии 320 мегаватт ва таъсиси як ширкати муштаракӣ сармоягузорӣ, андешаронӣ карданд. Ба ҳамкории ҷонибҳо дар соҳаи саноат таваҷҷуҳи махсус зоҳир гардид. Сарони ду давлат ба фаъолияти корхонаи муштаракӣ "Артел Авеста Электроникс" (Artel Avesta Electronics), ки соли гузашта ифтидох ёфт, баҳои баланд доданд.

Дар ин зимн, ҷонибҳо масъалаҳоро дар бораи таъсиси корхонаҳои муштаракӣ, аз ҷумла, дар заминаи корхонаҳои соҳавӣ саноати сабук, хӯрокворӣ, маъдан ва металлургияи рангаи Тоҷикистон, инчунин, дар ҳудуди минтақаҳои озоди иқтисодӣ баррасӣ карданд.

Зимни вохӯрӣ, ҳамчунин, масъалаҳои ҳамкорӣ дар соҳаи таъминоти амниятӣ озукаторӣ муҳокима карда шуданд. Ҷонибҳо ҷиҳати дастгирии тарафайн дар истифодаи фаъолони афзалиятҳои соҳаи кишоварзии ду кишвар барои истехсоли маҳсулоти асосии хӯрокворӣ ба мувофиқа расиданд.

(Давомиаш дар саҳ.2)

► СОЗАНДАГӢ

Оғози бунёди ду муассисаи нави таълимӣ

15 июн зимни сафари корӣ дар ноҳияи Вахш Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар деҳоти "20 - солагии Истиклоли Тоҷикистон" ба бунёди ду муассисаи нави таълимӣ - мактаби таҳсилоти умумӣ ва мактаб-интернати кӯдакони ятим ва бепарастори ба номи Мирзо Сатторов санги асос гузоштанд.

Зимни муаррифии лоиҳаи бинои нави таълимӣ иттилоъ дода шуд, ки мактаб бо риояи талаботи замони муосир бунёд мегардад ва аз як ошёна, аз ҷумла утокҳои фаннию лабораторӣ, китобхона ва дигар иншооти ёрирасон иборат буда, барои 480 нафар хонанда дар ду баст пешбинӣ гардидааст.

Ба иттилои масъулон, баъди ба истифода додани бинои нави таълимӣ мушкилоти набудани мактаб ва ё дур будани он аз назди хонаҳои шаҳрвандон ба пуррагӣ ҳал гардида, ба ин васила сатҳи сифати таълиму тарбия низ хубтару беҳтар хоҳад гардид.

Зимни муаррифии бинои мактаб-интернати кӯдакони ятим ва бепарасторон ба Сар-

вари давлат иттилоъ дода шуд, ки мактаб-интернат бо дарназардошти талаботи ҷаҳонӣ бунёд шуда, дорои як хобгоҳ барои 480 нафар, маркази саломатӣ бо 6 хучра, ошхона барои 480 кас ва меҳмонхона барои пайвандону наздикони хонандагон мебошад.

Президенти мамлакат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба сохтмончиёну масъулин дастур доданд, ки ҷараёни корҳои сохтмониро ҷиддӣ назорат карда, корҳои бунёдӣ бо сифат ва бо риояи талаботи меъморӣ бунёд гардад.

Иншооти мазкур аз ҷониби Ташкилоти ҷамъиятии байналмилалӣи хайриявӣ "Эҳёи Сомониён" бунёд гардида, то соли 2023 ба истифода дода хоҳад шуд. Иқдоми сохтмони мактаби таълимӣ ва мактаб - интернати бепарасторон дар деҳоти ноҳияи Вахш бо мақсади беҳтар намудани инфрасохтори соҳаи маориф ва фароҳам овардани шароити хуби таълим роҳандозӣ гардидааст. Ҳамин аст, ки дар ноҳия давоми се соли охир якҷанд мактабу синфхонаи иловагӣ сохта ба истифода дода шуд, ки ба ин васила шароити имконоти таълим низ беҳтару хубтар гардид.

► НАТИҶАГИРӢ

Озмун ҷамъбаост гардид

Ҳафтаномаи «Омӯзгор» бахшида ба «Бистсолаи омӯзиши соҳаи илму маориф» озмун эълон карда буд. Он аз оғози моҳи март соли 2020 то аввали моҳи июни соли 2021 идона ёфт. Дар ин муддат дар саҳифаҳои ҳафтанома беш аз сӣ навиштаи довталабони озмун ба нашр расид. Бояд гуфт, ки аксари навиштаҳо ҳадафмандонаву навоварона буданд ва пешниҳоди мулоҳизаҳои ҷолиб доштанд. Ҳайати доварон пас аз омӯзиши ҳамаҷонибаи навиштаҳои довталабон ба ҷунин ҳулоса расид.

Ҷойи якум:

Азизбек Зумратов, омӯзгори литсейи №3-и шаҳри Душанбе, барои мақолаи «Рушди фанҳои дақиқ – тақозои замон».

Ҷойи дуюм:

Ислом Ғуломов, Корманди шоистаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, доктори илмҳои педагогӣ, профессор, устои ДДК ба номи Рӯдакӣ, барои мақолаи «Риёзидон бояд ҳамадон бошад».

Ҷойи сеюм:

Ҳамид Мачидов, Арбоби илм ва техникаи Тоҷикистон, доктори илмҳои техникӣ, профессор, устои ДДТТ, барои мақолаи «Монеаҳо бартаарафшавандаанд» ва

Асадулло Шарифзода, дорандаи Ҷоидаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи маориф, Аълочии маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, дотсенти ДМТ, барои мақолаи «Математика ва тарбияи шахсият».

Ғолибони озмунро табрик намуда, барояшон комёбиҳои навин таманно дорем. Ҳамчунин, ба ҳамаи онҳое, ки дар ин озмун бонуфуз фаъолон ширкат варзиданд, арзи сипос менамоем. (Гузориши муфассал оид ба ҷамъбасти озмун дар шумораи ояндаи ҳафтанома ба нашр мерасад).

«Омӯзгор»

@►► Почтаи электронии «Омӯзгор»: omuzgor@inbox.ru

Телефони боварӣ - 227-76-86

Мулоқоту музокироти сатҳи олии Тоҷикистону Ўзбекистон

(Аввалин дар саҳ.1)

Дар рафти мулоқот ба доираи ва-сеи ҳамкорихои ҷонибҳо дар соҳаи фарҳангио гуманитарӣ таваҷҷуҳи хос зоҳир карда шуд.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон барои таваҷҷуҳи доимӣ ба эҳтиёҷоти иҷтимоиву фарҳангии тоҷикони аҳолии Ўзбекистон изҳори миннатдорӣ мах-

рамзӣ ба таври маҷозӣ ду иншооти муҳими соҳаи иҷтимоӣ - бинои мактаби таҳсилоти умумӣ барои 1400 хонанда дар ду баст дар ноҳияи Ургути вилояти Самарқанди Ҷумҳурии Ўзбекистон ва Маҷмааи тандурустии «Дӯстии Тоҷикистону Ўзбекистон» бо 200 катро дар ноҳияи Кубодиёни вилояти Хатлони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар до-ираи муносибатҳои ҳасанаи давлатҳо

сус карданд.

Дар доираи ҳамкорихои судманд дар соҳаи фарҳанг ба хотири таҳкими дӯстии асил ва самимии мардумони ду кишвар, ки таърихи қадима до-рад, ҷонибҳо ба мувофиқа расиданд, ки оид ба ҳаёту фаъолияти ибрат-бахши нобиғаҳои адабиёту фарҳанг Абдурахмони Ҷомӣ ва Алишер Навоӣ як филми пурмазмунӣ таърихӣ таҳия намоянд.

Ҳангоми баррасии мавзӯҳои минтақавӣ ба масъалаҳои мубори-за бо терроризми байналмилалӣ, экстремизм, радикализми динӣ ва ҷинояткорӣ муташаққилонаи фаромиллӣ диққати зарурӣ дода шуд. Ҷонибҳо дар бораи вазъи низо-миву сиёсии Афғонистони барои ду кишвари ҳамсоя, аз ҷумла, бо дарна-зардошти хуруҷи неруҳои эътилофи байналмилалӣ аз қаламрави он му-бодилаи афкор карданд. Зарурати ҳамоҳангсозии минбаъдаи кӯшишҳои ҷонибҳо барои барқарор кардани сулҳу субот дар Афғонистон қайд кар-да шуд.

Зимни муҳокимаи масъалаҳои минтақавӣ Пешвои миллат ба масъалаҳои тағйирёбии иқлим, ки ба вазъи захираҳои оби минтақа таъсир мерасонад, таваҷҷуҳ зоҳир карданд.

Дар ин росто, ба ташаббусҳои Тоҷикистон дар бораи эълони «Соли байналмилалӣ хифзи пирахҳо» ва муайян кардани санаи солони «Рӯзи ҷаҳонии хифзи пирахҳо», инчунин, таъсиси Фонди махсуси байналми-лалӣ хифзи пирахҳо ишора гардид. Ба ҳамкорӣ фаъоли минбаъдаи ду кишвар дар пешбурди ин ташаббусҳо изҳори умед карда шуд.

Дар охири мулоқот Сарвари дав-лат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ба дӯстони Ўзбекистонӣ барои дастгирии ҳамаҷонибаи раисии Тоҷикистон дар Созмони ҳамкориҳои Шанхай изҳори миннатдорӣ карданд.

Дар толори сафеди Қасри миллат Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Пре-зиденти Ҷумҳурии Ўзбекистон, мухтарам Шавкат Мирзиёев дар вазъияти тантанавӣ бо паҳши тугмаи

ва бо ташаббусҳои созандаву иқдомҳои саҳоватмандонаи сарони давлатҳо аз тарафи Ҳукумати ҳукумати ду кишвар бунёд шудааст, мавриди баҳрабардорӣ қарор доданд.

Мактаби муосири таҳсилоти умумӣ барои 1400 хонанда дар ду баст дар ноҳияи Ургути вилояти Самарқанди Ҷумҳурии Ўзбекистон дар масоҳати 1,5 гектар сохта шуда, аз се ошёна ва синфхонаҳои муосир, варзишгоҳ, толорҳои варзишӣ, синфхонаҳои фанӣ, ошхонаи бархаво ва дигар ҳуҷраҳои ғрирасон иборат мебошад.

Ин даргоҳи илму маърифат тухфаи арзандаи Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон барои фарзандони со-кинони шаҳри Самарқанди Ўзбекистон мебошад, ки бо нишони эҳтироми ба-ланду самимӣ нисбат ба мардуми киш-вари дӯсту ҳамсоя бунёд шудааст.

Маҷмааи тандурустии «Дӯстии Тоҷикистону Ўзбекистон» бо даст-гирии Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон, мухтарам Шавкат Мир-зиёев дар ноҳияи Кубодиёни вилояти Хатлони Ҷумҳурии Тоҷикистон бу-нёд гардида, дар он барои ташхис ва табобати беморон шароити муосир фароҳам оварда шудааст.

Маҷмааи тандурустӣ 19 шӯба до-шта, бо таҷҳизоти пешрафтаи тиббӣ пурра мучахҳаз гардонда шудааст, ки барои ташхиси дақиқу муолиҷаи саривақтии беморон муҳим мебошад.

Бо таъмини ҷунин шароити муосир акнун сокинон дар маҳалли зистӣ худ бо харчи камтарин маблағ ва сарфаи вақт табобат мегиранд. Ин дастрасӣ ба хизматрасонии муосири тиббӣ, пешгирӣ ва аз байн бурдани бемориҳои гуногун, аз ҷумла, касалиҳои сироятӣ, фавти модару кӯдак, дар шароити му-осир ва бо риояи қоидаҳои гигиению санитарӣ расондани кумакҳои аввали-яи тиббӣ мебошад.

Мавриди зикр аст, ки соли гузашта дар ноҳияи Спитамен вилояти Суғд як мактаби нав барои шашсаду сӣ чой, ки онро дӯстони узбек сохтаанд, ба исти-фода дода шуд. Сохтмони як муассисаи томақтабӣ аз ҷониби Тоҷикистон дар шаҳри Риштони вилояти Фарғона ба-роӣ 200 чой дар арафаи анҷомёбист.

БУНЁДКОРӢ

«Хуршеди Истиқлол»

12 июн зимни сафари қорӣ ба шаҳри Хучанди вилояти Суғд Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий - Пешвои миллат, Прези-денти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар кӯчаи Ҷӯра Зоки-ри шаҳри Хучанд бинои хуштарху замона-вии кӯдакистони хусусии «Хуршеди Истиқлол» -ро ба истифода доданд.

Муассисаи нави томақтабӣ дар шаҳри Хучанд дар масоҳати 24 садяк замин қомат афроста, барои 240 кӯдак пешбинӣ гардидааст.

Боғча аз ҷониби оилаи Асатуллоевҳо дар заминаи пуштибонӣ аз иқдомҳои со-зандаи давлату Ҳукумати мамлакат ба

ми таҷҳизоти муосири омӯзишӣ, техникӣ ва бехатарӣ таъмин буда, роҳравҳои до-хили иншоот бо расмҳои қаҳрамонони афсонаҳои кӯдакона оро ёфтааст.

Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон аснои шиносӣ бо шароити тарбияи насли наврас дар кӯдакистон бо тарбиятгирандагон суҳбати озоду самимӣ анҷом дода, ба онҳо тухфаҳо тақдим карданд.

Дар кӯдакистони нав бо мақсади ҷалби кӯдакону наврасон ба зебоипарастӣ, фарҳангдӯстӣ ва солимгардонӣ толорҳои муסיқию варзишӣ низ таъсис ёфтааст.

Боғча ҳамзамон дорои нуктаи тиббӣ,

истиқболӣ ҷашни 30-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо харчи 3 миллион сомонӣ сохта шуда, бо тамоми шароити зарурии таълиму тар-бия таъмин карда шудааст.

Бунёди иншооти мазкур дар доираи татбиқи нишондохҳои Паёми солони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси Олии мамлакат буда, дар ҷалби бештари кӯдакон ба тарбияи томақтабӣ мусоидат мекунад.

Қорҳои сохтмонӣ дар кӯдакистон соли 2019 оғоз гардида, дар бунёди ин-шоот 30 нафар бо ҷойи қор ва маоши хуб таъмин буданд.

Кӯдакистон аз 2 бинои 3 ошёна ибор-рат буда, дорои 9 синфхона ва як қатор ҳуҷраҳои дигари ғрирасон мебошад.

Ҳамаи синфхонаҳои кӯдакистон до-роӣ шароити мукамал барои тарби-яи наврасон буда, дар асоси талаботи имрӯза ҷиҳозонида шудааст.

Омӯзиш дар кӯдакистон бо забонҳои, тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ ба роҳ монда шуда, барои таълиму тарбияи насли на-врас мураббияҳои соҳибтаҷриба ба қор ҷалб гардидаанд.

Дар маҷмӯъ, дар ин даргоҳ беш аз 30 нафар бо ҷойи қори доимӣ таъмин шуда, оянда бо роҳандозии омӯзиши забони ҷинӣ боз ҷойҳои нави қорӣ фароҳам ме-гардад.

Бинои муассисаи томақтабӣ бо тамо-

хуҷраи логопед ва ошхонаи бархаво ме-бошад.

Президенти мамлакат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон зимни суҳбат бо масъ-улону мураббияҳо бинои хуштарху замонавии кӯдакистонро тухфаи ар-зишманд дар арафаи таҷлил аз 30-со-лагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон маънидод карда, даъ-ват ба амал оварданд, ки барои тар-бияи кӯдакону наврасон дар рӯҳияи ватандӯстӣ хештаншиносӣ бо истифо-да аз шароити мавҷуда тамоми малакаю маҳорати худро равона созанд.

Дар саҳни боғчаи нав 9 айвон-ча бо талаботи муосири баргузории машғулиятҳо сохта шуда, ҳавзи оббозӣ барои кӯдакон ва гӯшаи табиии зинда ҷой дода шудааст.

Сарвари давлат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон пас аз шиносоии пурра бо им-коноти фароҳамгардидаи таълиму тар-бияи насли наврас дар кӯдакистони муосир ба таъсидиҳандагон барои дастгирии ташаббусҳои созандаю бу-нёдкорои роҳбарияти олии давла-ту Ҳукумати мамлакат изҳори сипосу миннатдорӣ намуда, амалисозии ин гуна иқдомҳои наҷибро омили муҳим дар самти ноил гардидан ба ҳадафҳои Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 маънидод намуданд.

СОЗАНДАГӢ

Ифтитоҳи мактаб дар маҳаллаи Мерганчаи вилояти Самарқанд

10 июни соли равон дар Қасри миллат Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон, муҳтарам Шавкат Мирзиёев дар вазъияти тантанавӣ бо пахши тугмаи рамзӣ ба таври маҷозӣ ду иншооти муҳими соҳаи иҷтимоӣ — бинои мактаби таҳсилоти миёнаи умумӣ барои 1400 хонанда дар ду баст дар ноҳияи Ургут вилояти Самарқанди Ҷумҳурии Ўзбекистон ва Маҷмааи тандурустии “Дӯстии Тоҷикистону Ўзбекистон” бо 200 катро дар ноҳияи Кубодиёни вилояти Хатлони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар доираи муносибатҳои ҳасанаи давлатҳо ва бо ташаббусҳои созандаву иқдомҳои саховатмандонаи сарони давлатҳо аз тарафи ҳукуматҳои ду кишвар бунёд шудааст, мавриди баҳрабардории қарор доданд.

Зимни ифтитоҳи муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №154-и ноҳияи Ургут вилояти Самарқанд М. Имомзода — вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ш. Шерматов — вазири маорифи халқи Ҷумҳурии Ўзбекистон, Н. Собирзода — муовини вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, Э. Ҳамроев — муовини вазири корҳои хориҷии Ҷумҳурии Ўзбекистон, Х. Очилов — муовини раиси вилояти Самарқанд, И. Камолзода — сардори раёсати муносибатҳои байналмилалӣи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, Д. Сафарзода — сардори раёсати сохтмони асосии Вазорати маориф ва илм, омӯзгорону хонандагон ва сокинони ноҳияи Ургут иштирок намуданд.

Фармоишгари иншооти таълимӣ Дирексияи сохтмони иншооти ҳукумати Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб рафта, лоиҳаи иншоот аз ҷониби ҚДММ “ПИЛЧ САНИИОСП” таҳияи гардида, корҳои сохтмонӣ аз ҷониби ҚДММ “Гулгун” иҷро гардидаанд. Ҳамзамон, лоиҳаи иншоот дар Ҷумҳурии Ўзбекистон аз ташҳиси давлатии сохтмони “Tasdiglayman” Director v.b Abdiev M аз 14.02.2019 с YIGMA EKSPERT XULOSA №284 — 2019 гузаронида шудааст. Масоҳати китъаи замини ҷудогардида 1,5 га-ро ташкил дода, дар иншоот корҳои сохтмонӣ моҳи марти соли 2019 оғоз ёфтанд. Иншоот бо арзиши 33 млн. 357 ҳазору 270 сомонӣ бунёд гардид.

Тибқи иттилои Д. Сафарзода — сардори раёсати сохтмони асосии Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон иншоот аз 5 бинои (А, Б, В, Г ва Д) сеошёна иборат мебошад.

Илёр Пулодов — мудири шуъбаи маорифи ноҳияи Ургут зимни суҳбат бо намояндагони ВАО бо қаноатмандӣ иброз дошт, ки муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №154 бо иқдому ташаббуси сарони давлатҳои Тоҷикистону Ўзбекистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва муҳтарам Шавкат Мирзиёев бунёд гардид ва натиҷаи ҳамкориҳои судманд дар соҳаи маориф мебошад. Дар ноҳияи Ургут то ин замон 153 мактаб фаъолият мекард ва инак, 154-ум мактаб ба истифода дода шуд. Бо чунин шароит ва

имконот мактабе, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон сохта ба истифода дода шуд, мисли як донишгоҳи бузург аст. Синфхонаҳои бархавои таълимии мучахҳаз бо техникаю технологияи муосир, кабинетҳои фанӣ, маҷлисохҳо, китобхона, осорхона, толору майдонҳои варзишӣ ва

дигар иншооти ёрирасон мутобик ба стандартҳои ҷаҳонӣ сохта шудааст. Ман аз номи омӯзгорони ноҳия ва падару модарони хонандагон ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон миннатдорӣ баён мекунам.

Сафаралӣ Ҳасанов — сокини ноҳияи Ургут зикр кард, ки бо ташаббуси ду Президент сохта ба истифода додани ин гуна муассисаҳо робитаи байни Тоҷикистону Ўзбекистон ва риштаҳои дӯстии ду халқро боз ҳам мустаҳкамтар месозад.

— Бояд эътироф кард, ки мактаб мувофиқ ба сатандартҳои ҷаҳонӣ сохта шудааст ва аз хонандагон танҳо омӯзиши амикро тақозо мекунад. Мо аз ин иқдом бениҳоят миннатдорем ва ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон, муҳтарам Шавкат Мирзиёев изҳори миннатдорӣ менамоем.

Дар ин муассисаи таълимӣ ба фарқ аз дигар мактабҳои ноҳияи Ургут 4 синфхонаи ҳунаромӯзӣ бунёд ва бо пешрафтатарин дастгоҳу таҷхизот мучахҳаз гардидааст. Ба таъкиди омӯзгорон, синфхонаҳои ҳунаромӯзӣ барои соҳибқасб гардидани хонандагони мактаб метавонад нақши калон дошта бошад.

Ба таъбири омӯзгори муассиса

Насиба Нарзикулова, дар мактаб 4 синфхонаи ҳунаромӯзӣ мавҷуд аст. Вақте духтарону писарон дар синни мактабӣ ҳунар меомӯзанд, оянда дар зиндагӣ ба мушқили рӯ ба рӯ намешаванд.

Ҳамаи синфхонаҳои мактаб бо пешрафтатарин технология ва воситаҳои илмомӯзии муосир, аз ҷумла, тахтаҳои электронӣю компютерҳо мучахҳаз гардидаанд. Дар баробари ин, ҷиҳати сайқал додани дониши хонандагон кабинетҳои лингофонӣ бунёд шудаанд, ки аз таҷрибаи самаровар дар соҳаи маориф ба ҳисоб мераванд. Дар ҳамаи синфхонаҳо, утокҳои корӣ, роҳравҳо ва дар сахни бино камераҳои назоратӣ насб карда шудааст.

Таълим бо ду забон — тоҷикӣ ва ўзбекӣ ба роҳ монда мешавад. Хонандагону омӯзгорон пурра бо китобҳои дарсӣ, ки бо забонҳои

ўзбекӣ ва тоҷикӣ нашр шудаанд, таъмин мебошанд. Дар китобхонаи мактаб адабиёти зиёди илмӣю бадеӣ мавҷуд аст, ки хонандагон метавонанд аз онҳо васеъ истифода намоянд.

Тибқи иттилои К. Исозода-директори маркази таҳия, нашр ва муомилоти китобҳои дарсӣ, илмӣю методи Вазорати маориф ва

илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи сафари вазири маориф ва илм ба муассисаи мазкур 17 номгӯй китоби дарсӣ ва 35 номгӯй китоби бадеи бо забони тоҷикӣ нашршуда тақдим карда шуд.

Омӯзгор Саноат Аҳадова зикр кард, ки пеш аз ҳама, ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон,

муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон миннатдорӣ худ ва тамоми омӯзгорони ноҳияи Ургутро мерасонам. Мактабе, ки барои мо сохтанд, тамоми шароитро дорад. Хусусан, синфхонаи забон ва адабиёти тоҷик ба таври мукамал ҷиҳозонида шудааст.

Дилфӯза Бердиева — омӯзгори мактаби мазкур зикр кард, ки мо-омӯзгорони мактаб аз сарони ду давлат сипосгузorem ва кӯшиш менамоем, ки хонандагонро дар рӯҳияи хештаншиносӣю ватандӯстӣ тарбия намоем. Бовар дorem, ки насли навраси мо дар густариши робитаи дӯстонаи ду кишвар ҳиссаи сазовор хоҳад гузошт.

Илова бар ин, дар ҳудуди китъаи замини ҷудогардида гузаргоҳ, майдонча барои истироҳат, майдонча барои бозии хонандагони синфҳои аз 1 то 4, майдонча барои бозии хонандагони синфҳои аз 5 то 9, роҳрав барои давидани хонандагон, майдончаи бозии футбол бо андозаи 60х30 метр, ҷойи нишаст барои 250 нафар, майдонча барои гузарондани маҷлис (линейка) ва анбори зидди сӯхтор барои 100 м³ об ҷойгир гардидааст. Барои баргузори дарсҳои амалии омодагии дифоӣ харбӣ як майдончаи замонавӣ низ

шароит фароҳам оварда шудааст. Мо аллакай дар мактаб дастаҳои варзишии футбол, волейбол ва баскетболро миёни духтарону писарон таъсис додем. Дар ин муассиса, ҳамчунин, як бугҳонаи бо неруи барқ ва ангишт фаъолияткунанда сохта шудааст. Таҷхизоти гармидиҳанда имконият дорад, ки тамоми муассисаро дар фасли сармо бо гармӣ таъмин намояд.

Дар осорхонаи мактаби нав дастовардҳои замони соҳибистиклолии ду давлат-Тоҷикистон ва Ўзбекистон муаррифӣ гардида, дар он ҳамзамон, либос, ашёи рӯзгор ва намунаи ёдгориҳои таърихӣ ба намоиш гузошта шудааст. Ин тадбир имконият медиҳад, ки насли наврас аз таърихи гузаштаи ду халқи ба ҳам дӯсту ҳамсоя огоҳии бештар дошта бошад.

Баъд аз маросими ифтитоҳи муассисаи М.Имомзода-вазири маориф ва илм бо хонандагони муассисаи таҳсилоти умумии мазкур мулоқот ва суҳбати озод анҷом дода, дар ҷорабинии адабию фарҳангии таҳиякардаи хонандагон иштирок варзиданд.

Ёдовар мешавем, ки дар доираи ҳамкориҳои дучонибаи давлатҳои Тоҷикистон ва Ҳукумати Ҷумҳурии Ўзбекистон бо ибтиқори Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон, муҳтарам Шавкат Мирзиёев дар Ҷамоати Т. Улчабоеви ноҳияи Спитамени вилояти Сугд муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №33 моҳи сентябри соли 2020 ба истифода дода шуда буд, ки дар маросими ифтитоҳи он хайатҳои расмӣи Ҳукумати Ҷумҳурии Ўзбекистон ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, намояндагони аҳли илму маорифи кишварҳо, аз ҷумла вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Мухаммадсӯф Имомзода, вазири маорифи халқи Ҷумҳурии Ўзбекистон Шерзод Шерматов, омӯзгорону хонандагон ва сокинони ноҳия ширкат доштанд.

Маркази матбуоти
Вазорати маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Шаш ширкати нави сайёҳӣ вориди бозори сайёҳии Тоҷикистон гардиданд.

▶ ВОХҶҮРӢ

Мулоқоти М. Имомзода
бо А. Тошқулов

Дар доираи сафари расмӣ Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ — Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон, муҳтарам Шавкат Мирзиёев ба шаҳри бостонии Хучанди вилояти Суғд вохӯрии Мухаммадҷусиф Имомзода-вазирӣ маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Абдуқодир Тошқулов-вазирӣ тахсилоти олий ва миёнаи махсуси Ҷумҳурии Ўзбекистон аз ҳамдигар даъват ба амал оварданд, ки бо сафари расмӣ ба ҷумҳуриҳои якдигар сафар намоянд.

Зимни суҳбат ҷонибҳо перомунӣ ҳамкориҳо дар соҳаи тахсилоти миёнаи олии касбӣ ва дурнамои инкишофи ин самти фаъолият иброи андеша намуданд. Аз ҷумла, иттилоъ дода шуд, ки аини ҳол дар муассисаҳои тахсилоти олии касбии ҳар ду кишвар теъдоди зиёди шаҳрвандони ҷумҳуриҳои Тоҷикистону Ўзбекистон тахсил менамоянд ва ҷиҳати вусъат бахшидани ҳамкориҳо дар ин самт минбаъд низ чораҳои дахл-

дор андешида мешавад.

Дар охири суҳбат Мухаммадҷусиф Имомзода-вазирӣ маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Абдуқодир Тошқулов-вазирӣ тахсилоти олий ва миёнаи махсуси Ҷумҳурии Ўзбекистон аз ҳамдигар даъват ба амал оварданд, ки бо сафари расмӣ ба ҷумҳуриҳои якдигар сафар намоянд.

Ёдовар мешавем, ки дар доираи сафари Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон, муҳтарам Шавкат Мирзиёев ба Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ноҳияи Ургут вилояти Самарқанди Ҷумҳурии Ўзбекистон муассисаи тахсилоти миёнаи умумӣ аз ҷониби Ҷумҳурии Тоҷикистон сохташуда ба истифода дода шуд, ки дар маросими ифтитоҳи он бевосита вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирок дошт.

*Маркази матбуоти
Вазорати маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон*

▶ ПЕШРАФТ

Рушди муассисаҳои томактабӣ

Дар ноҳияи Ҷалолиддини Балхӣ 14 муассисаи давлатии тахсилоти томактабӣ ва як муассисаи хусусии томактабии “Санавбар” фаъолият мекунад, ки дар онҳо 1244 нафар кӯдакони 1,5-7-сола ба таълиму тарбия фаро гирифта шудаанд.

Дар ҳамаи 15 муассисаи томактабӣ аз 1 июн то 1 август давраи солимгардонии кӯдакон идома меёбад. Дар ин муддат кӯдакон аз машғулиятҳои таълимӣ озод буда, бо онҳо машғулиятҳои варзишӣ ва мусиқӣ гузаронида мешавад. Истироҳат ва фароғати кӯдакон дар ин давра дар сатҳи баланд ташкил карда мешавад.

- Мо имконият дорем, ки то оғози соли таҳсили 2021-2022 ҳамаи 15 муассисаи тахсилоти томактабиро бо истифода аз маблағгузориҳои бучаи маҳаллӣ ва маблағҳои сарикасӣ аз таъмири ҷорӣ барорем, - гуфт дар суҳбат мушовири шӯъбаи маориф Зиннат Тошматова.

Бо дарназардошти зиёдшавии аҳоли дар ноҳия талабот ба бунёди муассисаҳои томактабӣ сол то сол зиёд гардида, фарогирии кӯдакон ба муассисаҳои томактабӣ 74 фоизро ташкил медиҳад.

Ба иттилои Зиннат Тошматова, аз ҷониби соҳибкорони ватанӣ дар ноҳия шурӯъ аз соли оянда сохтмони боз 3 муассисаи хусусии томактабӣ ва як муассисаи тахсилоти миёнаи умумӣ оғоз гардида, дар соли таҳсили 2023-2024 ба истифода дода хоҳанд шуд.

*Аъзам БОБОЕВ,
рӯзноманигор*

▶ ТАБОДУЛИ ТАҶРИБА

Дар Маркази дӯстӣ ва ҳамкориҳои Созмони ҳамкории Шанхай /СХШ/ дар Тоҷикистон тибқи нақшаи чорабиниҳои бахшида ба 20 — солагии СХШ ва дар доираи раёсати Тоҷикистон дар ин созмон мулоқоти ректорони академияҳои идоракунӣ давлатии кишварҳои узви СХШ таҳти унвони «20 соли СХШ: дурнамои ҳамкории академияҳои идоракунӣ

тақвият додани муносибатҳои дучонибаи бисёрҷонибаи миёни академияҳои идоракунӣ давлатӣ ва хизмати давлатии давлатҳои узви СХШ, ҷалби ҷунин муассисаҳо аз кишварҳои нозир ва шарикони муколамаи СХШ дар саммитҳои минбаъда, табодули таҷриба, таҳия ва татбиқи лоиҳаҳои муштарак дар самти омодакунии ва тақмили ихтисоси хизматчиёни давлатӣ, лоиҳаҳои таълимӣ,

дар Тоҷикистон ташкилоти навбунёд буда, имрӯз дар марҳилаи ташаккули ва рушди худ қарор дорад. Он бо дастгирӣ ва розигии бевоситаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ — Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар назди Академияи идоракунӣ давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади омӯзиши равандҳои

Гуфтушуниди ректорони академияҳои
идоракунӣ давлатии кишварҳои узви СХШ

давлатӣ ва хизмати давлатӣ» дар шакли маҷозӣ ва хузури баргузор гардид.

Мулоқот бо мақсади тақвияти муносибатҳои дӯстона ва шарикӣ муассисаҳои идоракунӣ давлатӣ дар ҷаҳорҷӯбаи СХШ, инчунин, барои табодули таҷрибаи идоракунӣ ва омӯзонидани хизматчиёни давлатӣ гузаронида шуд.

Дар мулоқот ректорони муассисаҳои идоракунӣ давлатии Тоҷикистон, Ўзбекистон, Қазоқистон, Қирғизистон, Россия, инчунин, намояндаи Котиботи СХШ, Котиби Генералии Кумитаи ҷинӣ оид ба хусни ҳамҷаворӣ, дӯстӣ ва ҳамкорӣ, Муовини директори Маркази дипломатияи мардумии СХШ дар Ўзбекистон, Президенти академияи миллии идоракунӣ Чин ва намояндагони сафоратҳои Хиндустон ва Покистон иштирок ва сухан кардан.

Дар мулоқот масъалаҳои марбут ба барқарор намудан ва

илмӣ-тадқиқотӣ ва муайян намудани дигар самтҳои ҳамкорӣ бо назардошти таҳдидҳо ва имкониятҳо, ки дар шароити пандемияи COVID-19 амалӣ карда мешаванд, баррасӣ шуданд.

Оид ба натиҷаҳои кори мулоқот қабули Изҳороти муштарак ба нақша гирифта шудааст.

Бояд таъкид кард, ки Маркази дӯстӣ ва ҳамкории СХШ

ҳамгирӣ ва тақвияти созмон таъсис дода шудааст.

Ҷиҳати ба роҳ мондани фаъолияти самаранок Марказ Дурнамои рушд ва фаъолияти 5-соларо таҳия намуда, мубокики он силсилаи чорабиниҳоро дар самти рушди дипломатияи мардумӣ, маориф, илм ва фарҳанг, ташвиқи тарғиби фаъолияти СХШ ва марказ амалӣ менамояд.

▶ ПЕШРАФТ

Бунёдкириҳо дар Кӯхистони Мастҷоҳ

Дар ноҳияи Кӯхистони Мастҷоҳ бо мақсади дар сатҳи баланд таҷлил намудани ҷашни 30-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон омодагии ҳаматарафа дида мешавад. Ҳоло ин ҷо қорҳои созидагӣ бомаром идома дошта, сокинони ин минтақаи дурдасти кишварамон барои дар сатҳи баланд

деҳаи эсизи поён, Ҷамоати деҳоти ба номи Иван - Тоҷик бо маблағгузориҳои Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон идома дошта, дар ин замина 50 фисади қорҳои сохтмонӣ пурра ба иҷро расонида шудаанд.

Дар деҳаи Дашт сохтмони мактаб барои 350 нафар хонанда бо маблағгузориҳои Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон бо арзиши лоиҳавии 2617,93 ҳазор сомонӣ идома дорад.

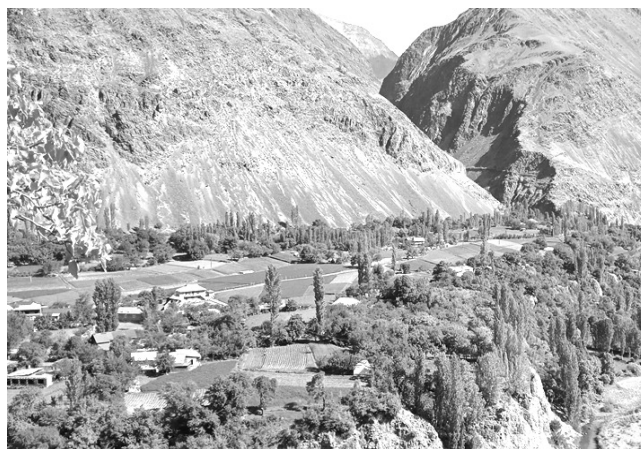
Бо дастгирии мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия ва сатҳи аҳолии деҳаи Ҷаҳат аз тарафи ҚДММ «Пастигав» ба маблағи умумии 97 ҳазор сомонӣ ҷор синфхонаи кушоду бархаво сохта ба истифода дода шуд.

Дар деҳаи Деҳавзи Ҷамоати деҳоти Лангар аз тарафи соҳибкор Фаррух Амонов як муассисаи таълимӣ ба маблағи 705 ҳазор сомонӣ ба истифода дода шуд. Сохтмони ду синфхонаи иловагӣ дар деҳаи Табушнӣ Ҷамоати деҳоти Лангар пурра ба охир расид.

Панҷ синфхонаи иловагӣ дар деҳаи Худғифи Оғтоб бо маблағгузориҳои мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия ва дастгирии аҳолии деҳа пурра сохта шуда, бо дастгирии бевоситаи раиси вилояти Суғд Раҷаббой Аҳмадзода мизу курсӣ ва тахтаи синфӣ барои ин иншоот дастрас карда шуд.

Сохтмони синфхонаҳои иловагӣ дар назди муассисаи тахсилоти миёнаи умумии №11 дар деҳаҳои Пит, Ҷаз бо дастгирии мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия пурра ба анҷом расид.

*Нуъмон РАҶАБЗОДА,
«Омӯзгор»*

истикбол намудани ин санаи фархунда софдилона заҳмат мекашанд.

Зимни суҳбат мудирӣ шӯъбаи маорифи ноҳия Сафар Салимов изҳор дошт, ки тибқи нақша-чорабиниҳои ҷашнӣ дар ноҳияи Кӯхистони Мастҷоҳ қорҳои созидагиву бунёдкириҳо дар соҳаи маориф бомаром идома доранд.

Аз тарафи Дирексияи иншооти сохтмони Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар маркази ноҳия сохтмони мактаб барои 420 нафар хонанда аз тарафи пудратчӣ КСМ-101 босуръат давом дорад.

Сохтмони мактаб барои 340 хонанда дар

► БА ИСТИҚБОЛИ 30–СОЛАГИИ ИСТИҚЛОЛИ ДАВЛАТИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Роҳи мушкили расидан ба истиқлол

(Охираш. Аввалаш дар шумораи гузашта)

Инкилоби октябри соли 1917 бо таври қуллӣ тақдири тоҷиконро ҳам тағйир дод. Вай ба ғайрияти империяи Россия хотима дода, ба ҷойи он давлати сотсиалистӣ бунёд кард. Дар таърихи тамаддуни ҷаҳонӣ фақат як ҳизби болшевикон дар барномаи худ масъалаи миллиро монда бо таври худ онро ҳал кардан мекостанд, дигар ҳизбҳои Аврупо ба ин масъала тавачҷуҳ надоштанд. Нахустин бор дар таърихи кишвари мо роҳбарони Ҳукумати Шӯравӣ масъалаи миллиро ба таври худ ҳал карданд. Дар ҳудуди собиқ империяи Россия як қатор давлатҳои миллий қомат рост карда, ба ғайрияти шурӯ намуданд.

Бо он ки империяи Россия сарнагун ва дар пахнои он сохти нави сиёсӣ доман паҳн мекард, ин таҳаввулотҳои сиёсӣ гӯё барои аморати Бухоро, ки бештари сокинонаш тоҷикон буданд, бетафовут менамуд. Амири Бухоро – Олимхон пас аз пошхӯрии империяи Россия худро то андозае мустақил ҳисоб мекард. Сиёсати соҳибияти Осиёи Марказӣ дар мафкураи сиёсии инкилобчиҳои Россия В. И. Ленин ва Л. Троцкий гиреҳ хӯрда буд, аммо амир Олимхон аз дунё беҳабар ба масоили сиёсии минтақа ва ҷаҳон дуруст сарфаҳм намерофт. Бухоро амалан аз соли 1917 то 2 сентябри соли 1920 мустақил буд, амир аз ин вазъияти қулай самаранок истифода бурда натавонист. Роҳбарони болшевикон В.И.Ленин ва Л. Троцкий мақсади инкилоби ҷаҳониро доштанд, онҳо дар Бухоро инкилобро амалӣ карда, сипас онро ба Афғонистон, Эрон, Ҳиндустон, Туркия гузарониданд буданд. Дар ин марҳила зулму золимии сохти амирӣ хеле авҷ гирифта, ба устухони мардум расид. Сокинони Бухоро орзуи инкилобу сарнагунии ин сохти пӯсидаи феодалиро доштанд. Барои дар Бухоро ташкил кардани инкилоб болшевикон бехтарин лашкари вақт Михаил Фрунзе ва зиёда аз бист ҳазор аскарӣ сурхӣ таҷрибадорро сафарбар карданд, ба онҳо аэропланҳо ва бронепоездҳо кумак мекарданд. Фармондеҳи фронти Туркистон Михаил Фрунзе бо ситодаш аз Тошканд ба Самарқанд омад. Аз он ҷо вай ба амалиёти Артиши Сурх ба муқобили аморати Бухоро бевосита роҳбарӣ кард. 29 августи соли 1920 амалиёти муваффақонаи Артиши Сурх оғоз ёфт ва 2 сентябри соли 1920 дар Бухоро амир Олимхон сарнагун ва Бухоро Ҷумҳурии халқии Шӯравӣ эълон карда шуд. Барҳамхӯрии

сохти теократии Бухоро бо сарвари амирони сулолаи мангит, як хишти аввал гашт барои Истиқлоли минбаъдаи мо. Тадриҷан истиқлоли мо заминаи маънавий пайдо мекард, дар сарҳади он Қаҳрамони ояндаи Тоҷикистон Садриддин Айний меистод. Вай дар рафти Инкилоби Бухоро яке аз мушовирони Ҳизби коммунистии Бухоро буд. Ханӯз то инкилоби Бухоро С. Айний дар саҳифаҳои аввалин маҷаллаи тоҷикии Шӯравӣ “Шуълаи инкилоб” бо мақолаҳои публицистӣ баромад карда, мардуми моро ба ҳудудҳои сиёсӣ ва фарҳангӣ ҳидоят мекард. Мақолаҳои С. Айний дар саҳифаҳои “Шуълаи инкилоб” бо номи “Масъалаи Шарқ”, “Ҳукумати Шӯроии Туркистон ва масъалаи Шарқ”, “Ба аскарони сурх ёрӣ диҳед”, “Аскарӣ” ва “Зинда бод инкилоб”, “Ғалабаи инкилоб дар Шарқ”, “Сайфу қалам”, “Ақнун навбати қалам аст”, “Бояд анҷом дод”, “Инкилоби Бухоро” ва ғайра заминаи мустақамии маънавии Истиқлоли мардуми мо гашт. Ин ғайрияти Садриддин Айний минбаъд дар рӯзномаи “Овози тоҷик” ва дигар асарҳои самаранок идома ёфт.

Воқеаи муҳиму тақдирсози таърихи миллати мо ин тақсироти ғайриодилонаи миллий – ҳудудии соли 1924 аст, ки дар ҳаритаи кишвари мо якҷанд давлатҳои миллий пайдо шуданд. Пӯшида нест, ки сиёсати тақсироти миллий-ҳудудии тарҳрезикардаи болшевикон ба мановеи тоҷикон – қадимтарин сокинону соҳибони сарзамини латма ворид кард. Ин даврани таърихӣ як марҳилаи пурғоҷаи барои тоҷикон арзёбӣ шудааст. Пантуркистон, ки ба эътиמודи боварии болшевикон даромада буданд, мавҷудияти қавмеро бо номи «тоҷик» инкор менамуданд. Зулму фишор ба дараҷае расид, ки тоҷикон аз мақомоти роҳбарӣ барканор, ҳатто бадарға мешуданд. Ховаршинос Камол Айний-фарзанди устод Садриддин Айний дар мусоҳибааш («Сталин: Лаврентий, аҳмақӣ нақун, Айний гуноҳе надорад», «Маориф», 2015) аз рӯзгори падар хотиррасон мекунад, ки фишори пантуркистон ба дараҷае буд, ки дар Бухорову Самарқанд рӯзномаҳои тоҷикиро бастанд, равшан-фикронро аз муассисаҳои давлатӣ ронда ва ҳатто бадарға менамуданд.

Бо вучуди ҷунин фишорҳои шадиди сунӣ соли 1924 дар тақсироти миллий – ҳудудӣ, ки онро ҷуғрофӣ гуфтан ҳам раво нест, дар баробари таъсиси дигар ҷумҳуриҳои муҳтор Ҷумҳурии Худмухтори Тоҷикистон дар ҳаёти

Ҷумҳурии Ўзбекистон таъсис ёфт қомат рост кард. Ин барои тоҷикони азияткашидаву тақдир сарнавишташон ба даст бегонагон афтода, ки аз марказҳои бузурги фарҳангии хеш – Бухорову Самарқанд маҳрум шуда буданд, дар шинохту ташаккули ба ҳайси як миллати воҳид фоли неке буд. Муҳимтар аз ҳама, ин як заминаи мустақаме гардид барои Истиқлолияти давлатии Тоҷикистон.

Соли 1929 Ҷумҳурии Шӯравии Сотсиалистии Тоҷикистон дар ҳаёти Иттиҳоди Шӯравӣ қомат афрохт. Тоҷикон ақнун мустақилияти нисбатан

нисбӣ ба даст оварданд. Дар пахнои Шӯравӣ тоҷикро ба ҳайси миллати дорои таърихи тамаддуни ғанӣ мешинохтагӣ шуданд. Ҷумҳурии Тоҷикистон каму беш имкон пайдо кард, ки равобити хориҷӣ, аз ҷумла, муносибатҳои фарҳангии хешро бо мамлики ҳавзаи форсиабонон ва дунё ба роҳ монад. Ин муносибатҳо маҳдуд ҳам бошад, (онро Ҳукумати Шӯравӣ ҳаллу фасл мекард) миллати моро ҷаҳонӣ мешинохтагӣ шуданд.

Дар тӯли ҳафтод соли дар ҳаёти Шӯравӣ арзи ҳастӣ кардани Ҷумҳурии Тоҷикистон, миллати мо боз ҳам ташаккул ёфт. Мо дар ҳамаи соҳаҳо ба дастовардҳои бузург ноил гаштем; даҳҳо макотиби олий ба ғайрияти шурӯ кард, заводҳои фабрикаҳои сохта шуданд, заминҳои ташналаб обёрӣ гардид, водии Вахшро аз худ кардем. Дар ҷорӣ гӯшаи Тоҷикистон бунёдкорҳои азим рӯйи қор омад. Бесаводӣ аз байн рафт, наслҳои наву ашхоси бофарҳанг, олимону фозилони шинохта ба қамол расиданд ва Тоҷикистон яке аз қисматҳои пешрафтаи соҳаи кишоварзии Иттиҳоди Шӯравӣ махсуб меёфт, зеро тоҷикон истеҳсоли пахтаро, ки рӯзирасони асосии мардуми мо буд, дар соли 1980 ба як миллион тонна расонданд.

Империяи бузурги Иттиҳоди Шӯравӣ моҳи августи соли 1991 пош хӯрд. Истиқлолияти воқеӣ

барои аксар ҷумҳуриҳои умумииттифоқӣ, ки дар ҳаёти он буданд, ба даст омад. 9 сентябри соли 1991 Парлумони Тоҷикистон кишвари моро мустақил эълон намуд. Вай минбаъд расман номи Ҷумҳурии Тоҷикистонро гирифт. Мутаассифона, баъзе нерӯҳои сиёсии нав шаклгирифта, ки онҳо зерӣ таъсир ва нуфузи бегонагон қарор доштанд, ба Истиқлолияти мо латма ворид карда, дар пайи пиёда намудани ҳадафҳои бепояи сиёсии худ Тоҷикистонро ба ҷанги шаҳрвандӣ кашиданд. Масъалаи на танҳо истиқлолияти воқеӣ,

балки ҳаёту мамонт барои тоҷикон бори дигар пеши рӯ омад. Ҷанги ҳонумонсӯзи шаҳрвандии солҳои 1992-1997 барои хоҷагии халқи мамлақати мо ҳисороти бузургӣ қонӣ ва молӣ ба бор овард. Зиёда аз 120 ҳазор нафар одамони бегуноҳ дар ин ҷанги нангин барои миллати мо қонҳои ширини худро аз даст доданд. Садҳо ва ҳазорон оилаҳо бе сарпаноҳ монданд, зиёда аз 1 миллион ҳамватанони мо ба хориҷи кишвар муҳоҷирати иҷборӣ намуданд.

Мавриди зикр аст, ки таърих дар лаҳзоти мураккаб, ҳассос ва тақдирсоз шахсиятҳои таърихиро ба майдони сиёсӣ меорад. Ба бахти миллати мо ва дар таърихи навини мо чехраи шахсияти басо зебову гарми Эмомалӣ Раҳмон рух намуд, ки вай барои миллати мо ва яқпорчагии Ватани азизамон хидматҳои беандоза бузургеро анҷом дод. Ин ҷавонмарди далеру боғайрат дар сини 40-солагӣ, моҳи ноябри соли 1992 раиси Шӯрои Олии Тоҷикистон интихоб шуд ва барои сарҷамъии миллати парешонгаштаи тоҷик сина сипар кард. Мардуми мо ханӯз суҳанони эшонро, ки аз минбари Кохи Арбоб, ки ҷаласаи таърихӣ шонздаҳуми Шӯрои Олии Тоҷикистон дар он мегуашт, ҳуб дар ёд доранд. Эмомалӣ Раҳмони миллатдӯст гуфта буд: «Ман то даме, ки як гуреза дар хориҷ аст, худро даме орому соқит намеҳисобам. Ман ба миллатам ва ба Ватанам то қон дар

рамақ дорам, софдилона хидмат карда, ба Тоҷикистон сулҳ меорам». Муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо муҳолифини тоҷик анқариб ҷаҳор сол ба гуфтушуниди сулҳ машғул шуд, дар натиҷа 27 июни соли 1997 ба сулҳ расидем.

Оре, Ҷумҳурии Тоҷикистон кашмакашиҳои бемаъниро пушти сар гузошт. Эмомалӣ Раҳмон, ки таърихи навини мо ӯро ба ҳайси меъмори Сулҳу Ваҳдат, болотар аз ҳама, Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий ва Пешвои миллат ба ҷаҳон муаррифӣ кардааст, тавонист дар лаҳзаҳои басо душвор қонро дар гарав монда, миллатро сарҷамъ созад. Имрӯз Ҷумҳурии Тоҷикистонро ҷаҳонӣ ба ҳайси кишвари мустақил, демократӣ, дунявӣ ва ягона мешиносанд.

Соли равон аз Истиқлолияти комили Ҷумҳурии Тоҷикистон 30 сол сипарӣ мегардад. Бо ба даст омадани Истиқлолияти давлатӣ дар ҳаёти сиёсӣ-иҷтимоии Ватанамон навгониҳои зиёде ба миён омаданд. 2 март соли 1992 дар Маҷмаи умумии Созмони Милали Муттаҳид Ҷумҳуриҳои Тоҷикистон ба узвияти СММ пазируфта шуд. Беш аз 200 мамлакат кишвари моро ба расмӣ-яш шинохт. Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон борҳо аз минбари баланди СММ суҳанронӣ намуда, як қатор масоили доғи ҷомеаи ҷаҳониро барои баррасӣ ба муҳокима гузошт.

Ҳамчун муаррих наметавонам аз дастовардҳои миллати азизам сарфи назар намоям. Мо дар ин солҳо дар ободонӣ ва созандагӣ қариб роҳи нимасарро тай кардем. Ду нерӯҳои обии барқӣ, Сангтӯда-1, Сангтӯда-2, нахустин агрегатҳои нерӯҳои Роғун ва ҷадин шаҳру деҳоти нав сохта шуданд. Дар ағбаи Анзоб, Шахристон, Чормағзак, Шаршар роҳҳои зеризаминӣ бунёд гардид, ки ин қаблан барои ҳар сокини кишвар танҳо орзу буд. Ақнун рафтуомад тавассути нақлиёт ва интиқоли ҳамагуна борҳои хоҷагии халқ дар тамоми қор фасли сол ба ҳар гӯшаи Тоҷикистони азиз имконпазир ва таъмин аст.

Дастовардҳои мамонт дар замони соҳибистиқлолӣ хеле бузурганд. Ҷумҳурии Тоҷикистон дар тавсеаи сиёсати хориҷӣ ва дохилӣ ҳадафҳои созандаро сол то сол муваффақона татбиқ менамояд. Мо яқпорчагӣ ва Истиқлолияти давлатии онро мисли гавҳараки ҷашм хифз ва азизу гиромӣ медорем ва шукри ин неъматӣ бебаҳо мекунем.

Амирошх
ЁРМУҲАММАДОВ,
дотсенти ДМТ,
Аълоҷии маориф ва
илии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Дар шаҳри Душанбе омодагӣ ба машқҳои муштаракӣ амалиёти-стратегии СААД баррасӣ гардид.

► СТРАТЕГИЯ

Бо мақсади амалӣ намудани Стратегияи миллии рушди соҳаи маориф байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ассотсиатсияи байналмилалӣ рушди Бонки ҷаҳонӣ созишнома ҷиҳати маблағгузорию Лоихаи «Рушди таҳсилоти оӣ» имзо гардид.

Дар ин замина, дар асоси натиҷаҳои озмун барои гирифтани грант байни Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Донишгоҳи давлатии Данғара Созишномаи грантӣ аз 30.11.2018, №09/1 ҷиҳати маблағгузорию лоихаи барномаи грантии озмунӣ “Мукамалгардонии нишондодҳои сифати омода намудани мутахассисони соҳаи сохтмони гидротехникӣ дар асоси талаботи стандартҳои байналмилалӣ” маблағи 2257394 сомонӣ ҷудо гардид.

Мақсад ва вазифаҳои асосии татбиқи лоиха, таҳияи стандарт, нақша ва модулҳои таълимӣ, таълиқи чараҳои таълим аз рӯи соҳаҳои сохтмони гидротехникӣ ва беҳсозии муҳит, ҷорӣ намудани масъалаҳои таъмини амнияти бехатарии иншооти гидротехникӣ дар асоси стандартҳои аврупоӣ ва таъсири маркази озмоишӣ-тадқиқотӣ дар заминаи донишгоҳ буданд.

Дар амал татбиқи намудани лоихаи “Мукамалгардонии нишондодҳои сифати омода намудани мутахассисони соҳаи сохтмони гидротехникӣ дар асоси талаботи стандартҳои байналмилалӣ” дар марҳилаҳои гуногуни гузаронидани мониторинги мавҷудияти ҷойдошта дар ҷаҳон сарчашма гирифта, аз ҷумла, дар Ҷумҳурии

Тоҷикистон, ки иншооти зиёди гидротехникии вобаста ба неругоҳҳои обии барқӣ сохта ба истифода дода шудааст, асоснок карда шудааст.

Дар марҳилаҳои аввали иҷрои ҳадафҳои лоиха, гурӯҳбандии масъалаҳо вобаста ба мушкилоти ҷойдошта аз нигоҳи мутахассисони ҷавобгӯ ба талаботи байналмилалӣ ва дар ин замина, таъмини бехатарии иншооти гидротехникӣ ба асос гирифта шуда, таҳлили

роҳии таъмини бехатарии иншооти гидротехникӣ, инчунин, дар оянда табдил додани он ба маркази сертификатсионӣ дар назар дошта шудааст.

Масъалаҳои стратегияи иҷрои лоиха аз ҷониби иштирокчиён ва масъулони лоиха дар давлатҳои Аврупо (Швейтсария ва Ҷумҳурии Лахистон) мавриди омӯзиш ва таҳлил қарор гирифта шуда, дар заминаи Донишгоҳи давлатии Данғара амалӣ гардидааст.

Ҷиҳати омӯзиш ва истифодаи таҷрибаи пешқадами байналмилалӣ, аз ҷумла, таҷрибаҳои муассисаҳои олии касбии хориҷи кишвар

блин, Ҷумҳурии Лахистон) дар санаи 02-юм то 10-ум апрели соли 2019 бо истифода аз маблағҳои пешбинишудаи лоиха амалӣ гардид.

Ҳамзамон, бо таълимгоҳҳои бонуфузи дорои таҷрибаи тайёр намудани мутахассисони соҳаи сохтмони гидротехникӣ ва таъмини бехатарӣ, дар мисоли Донишгоҳи миллии захираҳои об ва истифодаи табиат (ш. Ровно, Украина) ҳамкорӣ ба роҳ монда шуд.

Дар муҳлатҳои муқарраргардидаи татбиқи лоиха қорҳои зерин ба сомон расонида шуданд:

1. Стандарти давлатии таъ-

нидани ин нақша фанҳои зерин ворид карда шудаанд:

- Таъмини бехатарии иншооти гидротехникӣ (таҳияи гардид).

- Регламенти техникӣ ва асноди меъёрий-ҳуқуқии бехатарии иншооти гидротехникӣ (таҳияи гардид).

3. Стандарти давлатии таълимии фан таҳти унвони “Лоихақашӣ ва истифодаи сохтмони деҳот бо назардошти талаботи бехатарӣ” (таҳияи гардид).

3.1. Дар нақшаи таълимии ихтисоси 1-74040101 - “Сохтмони деҳот ва беҳсозии муҳит” таълими ҷунин фанҳо бо кафолати надоштани аналог дар амалӣ

ҲАДАФ:

тайёр намудани мутахассисони ҳирфай

моделҳои мутахассисони оянда, барномаи таълимии таҳсилоти олии касбӣ (стандарт), ки ба таҳияи нақшаҳои таълимӣ мувофиқ шудааст, ба роҳ монда шудааст.

Мазмуну мундариҷаи онҳо бо назардошти азбар намудани донишу малақаҳои касбӣ, гузаронидани мониторинг, истифодаи иншооти гидротехникӣ, лоихақашӣ иншооти гидротехникӣ, интиҳоби масоҳи истифодашаванда, аз худ намудани технологияҳои эминдорӣ аз ҳодисаҳои физикӣ гидрогеологӣ ва дигар масъалаҳо ба инobat гирифта шудааст.

Дар марҳилаи дууми татбиқи лоиха, асоснокнамоии таҳлили Маркази озмоишгоҳӣ-таҳқиқотӣ (МОТ) бо интиҳоб ва ҷиҳозонидани таҷҳизоти лозимӣ ба роҳ монда шудааст.

Асоснокнамоии МОТ аз ҷониби мушовирони маҳаллӣ ва хориҷи кишвар таъмин гардида, бо истифода аз он дар донишгоҳ на танҳо озмоишгоҳи муосири омӯзиш ва ҳулосаба-

(Иттиҳоди Аврупо) оид ба тайёр намудани мутахассисон дар соҳаи сохтмони гидротехникӣ, таъмини амнияти бехатарии иншооти гидротехникӣ, баҳогузорию онҳо, сафари шиносии гурӯҳҳои мушовирони лоиха, аз ҷумла, як зан аз муассисаҳои олии касбии Аврупо (Донишқадаи федералии Швейтсария, ш. Сюрих, Донишгоҳи политехникии Лю-

линии фанни умумикасбӣ таҳти унвони “Бехатарии иншооти гидротехникӣ” (таҳияи гардид).

2. Стандарти давлатии таълимии фан таҳти унвони “Сохтмони гидротехникӣ” (таҳияи гардид).

2.1. Дар нақшаи таълимии ихтисоси 1-70040101 - “Сохтмони гидротехникӣ” таълими ҷунин фанҳо бо кафолати надоштани аналог дар амалӣ гардо-

гардонидани ин нақша фанҳои зерин ворид карда шудаанд:

- Дигаргунсозии меъморӣ ва иҷрои талаботи бехатарӣ дар сохтмони деҳот (таҳияи гардид).

- Лоихақашӣ ва таъмини бехатарии иншооти гидротехникӣ дар сохтмони деҳот (таҳияи гардид).

Дар доираи татбиқи лоиха, аз тарафи гурӯҳҳои қорҳои лоиха ва мушовирони хориҷи Стандарти фанни умумикасбӣ таҳти унвони “Таъмини бехатарии иншооти гидротехникӣ” дар ҳамкорӣ бо шарикони хориҷӣ ва дохилӣ (стандарт бо забони русӣ дар ҳамкорӣ ба мушовирони хориҷии Донишгоҳи миллии захираҳои об ва истифодабарии табиат (ш.Ровно, Украина) ва бо забони англисӣ дар ҳамкорӣ бо шарикони хориҷии Донишгоҳи политехникии Люблин (Ҷумҳурии Лахистон) дар асоси талаботи байналмилалӣ ва дар мувофиқа ба Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия карда шуд.

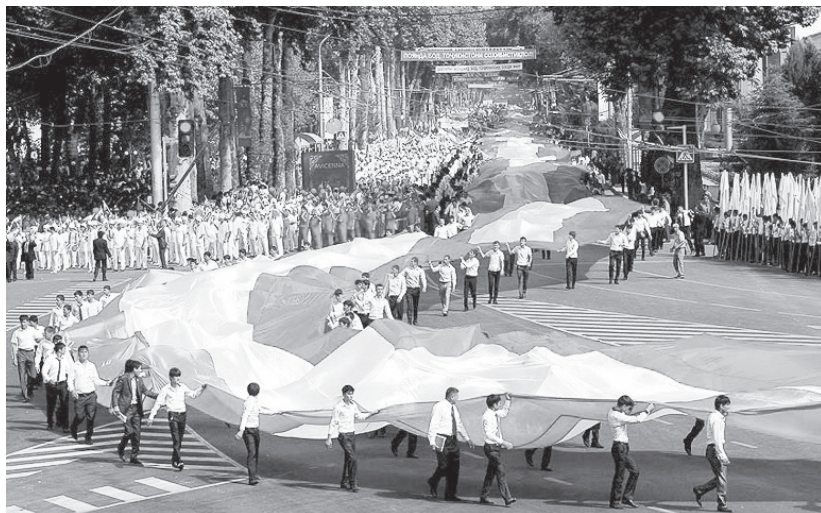
Насим АЛИМОВ,
менечери лоиха

► МУЛОҶИЗА

Сарвати миллат

Соли ҷорӣ дар кишвари Сазизамон 30-солагии Истиқлоли давлатӣ бошукӯҳ таҷлил мегардад. Дар ин давра дар кишварамон дигаргунҳои кулӣ ба амал омаданд. Ба ҳар ғушаву

ҷаҳонӣ рафтуомад бо тамоми минтақаҳои мамлакатро дар ҳамаи фаслҳои сол таъмин менамоянд. Равобити байналмилалӣ низ густариш ёфт. Бахшида ба ин санаи таърихӣ дар ҳамаи шахру

канори мамлакатамон сафар намоем, мебинем, ки мардум дар иттиҳоди ҳамбастагӣ баҳри боз ҳам ободу зебо гардидани кишварамон талош доранд. Роҳҳои ҷавобгӯ ба стандартҳои

навоҳии кишвар бунёдқорихо бомаром идома доранд. Имрӯз дар назди аҳли маориф вазифаи пурмасъулият – таълиму тарбияи насли наврас қарор дорад. Мо бояд, пеш аз ҳама, хонандагонро

дар рӯҳияи худшиносиву ҳудогоҳии миллӣ тарбия намоем ва наслро ба камол расонем, ки ба қадри озодиву сулҳу ваҳдат бирасанд ва дар рушду пешрафти Ватанамон саҳмгузор бошад. Дарвоқеъ, мо танҳо бо роҳи сулҳу ваҳдат, иттиҳод ва якдигарфаҳмӣ истиқлоли кишварро муҳофизату пойдор ва Ватани аҷдодии худро ҳифз карда метавонем. Дар диёре, ки сулҳу амонӣ ва дустиву якдигарфаҳмӣ ҳукмфармост, тараққиёту пешрафт ва шуқуфӣ бештар ба ҷашм мерасад, иқтисодиёташ рушд кардаву фарҳанг, маориф ва сиёсат ба натиҷаҳои назаррас ноил мегардад.

Агар ба саҳифаҳои таърих назар афканем, дармеёбем, ки миллати тоҷик ранҷу азобҳои зиёдеро аз сар гузаронидааст ва баҳри ба даст овардани истиқлол марҳилаҳои зиёдеро пушти сар намудааст. Аз ин рӯ, ба қадри ин неъмат бебаҳо расидан ва дар рушду пешрафт ва шуқуфӣ бештари он саҳм гузоштан вазифаи ҳар як фарди ватандӯсту хештаншинос мебошад.

Қурбонгул АСРООВА,
омӯзгори синфҳои ибтидоии
мактаби №75-и
ноҳияи Фирдавӣ

► РОБИТА

Таваҷҷуҳ ба донишҷӯёни хориҷӣ

Дар Донишгоҳи давлатии шаҳри Бохтар ба номи Носири Хусрав донишҷӯёни хориҷӣ аз ҷумҳуриҳои Ўзбекистон, Туркменистон, Ҷумҳурии исломии Афғонистон ва ғайра таҳсил мекунанд. Аз тарафи маъмурияти донишгоҳи мазкур донишҷӯёни хориҷӣ дастгирии доимӣ ёфта, дар маркази таваҷҷуҳ мебошанд.

Бо мақсади таҳлили вазъ ва натиҷагирӣ санаи 11-уми июни соли 2021 дар толори Қасри фарҳангии Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав вохӯрӣ бо донишҷӯёни аз хориҷи кишвар таҳсилкунанда баргузор гардид, ки дар он ректори донишгоҳ Сайфиддин Давлатзода, муовинонаш - Қудратулло Абдурахимзода, Холмурод Раҷабзода, Иқром Фатхуллоев иштирок доштанд.

Сайфиддин Давлатзода зикр намуд, ки дар раванди иҷрои нақшаи раёсати робитаҳои байналмилалӣ оид ба пешбурди қорҳои масоили робитаҳо, ҷалб, таълиму тарбияи донишҷӯёни аз хориҷи кишвар таҳсилкунандаро дар бар мегирад. Дар баробари ба таълим фаро гирифтани шаҳрвандони ҷумҳурӣ, яке аз самтҳои фаъолияти ҳар муассисаи олии касбӣ ҳуб ба роҳ мондани робитаҳо бо хориҷи кишвар мебошад, ки ҷиҳати иқтисодӣ, сиёсӣ ва азҳудкунии илмҳои муосир ва ғайраро дар бар мегирад.

Гуфта шуд, ки сол то сол таҳсили ҷавонон аз хориҷи мамлакат дар Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав бештар мегардад.

Ректори донишгоҳ донишҷӯёнро барои риоя кардани талаботи ягонаи донишгоҳ, давомот дар дарсҳо ва риояи интизоми намунавӣ даъват намуд. Дар рафти вохӯрӣ ба 9 нафар донишҷӯи хориҷӣ Ифтихорнома ва Сипосномаи раёсати донишгоҳ ва Кумитаи муттаҳидаи иттифокҳои касбаи донишгоҳ қорҳои раванди таҳсил фаъолият нишон додан супорида шуд.

С.АЗИЗӢ,
“Омӯзгор”

► ФАЪОЛИЯТ

Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ дар тайёр намудани мутахассисони варзида барои соҳаҳои гуногуни хоҷагии халқ саҳми арзанда дорад. Вобаста ба фаъолият ва дастовардҳои донишгоҳ, суҳбате доштем бо ректори он, доктори илмҳои педагогика, профессор Абдусалом Мирализода.

Мавсуф зимни суҳбат иброз дошт, ки дар суҳбати Президентии Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар ҷаласаи якуми Шӯрои илм, маориф ва инноватсияи назди Президентии Ҷумҳурии Тоҷикистон соҳаи илму маориф аз ҷумлаи самтҳои афзалиятноки давлату ҳукумати Тоҷикистон муайян гардида, то имрӯз даҳҳо санади меъёрию ҳуқуқӣ таҳия, тақмил ва барномаҳои давлатӣ амалӣ карда шуданд. Ҳайати олимону устодон ва донишҷӯёни ДДК ба

дарёфти Ҷоми Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, ки 12-13-уми март соли 2020 дар шаҳри Душанбе баргузор гардид, сазовори 1 ҷойи аввал ва 2 ҷойи сеюм шуданд.

Дар озмуни ҷумҳуриявӣ барои дарёфти “Ҷоми раёсати Донишқадаи сайёҳӣ, соҳибкорӣ ва хизмат” аз фанҳои математика ва технологияҳои иттилоотӣ Бахтинур Аҳмедов, донишҷӯи курси 4-уми факултаи физика ва математика, аз фанни математика сазовори ҷойи 1-ум гардида, бо

миллату давлат донист.

Дар робита ба ин, дар ду соли охир дар донишгоҳ 4 конфронс баргузор гардид.

Инчунин, давоми 2 соли охир 5 нафар саромӯзгори факултаи

Фаъолияти донишгоҳ вусъат меёбад

номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ барои татбиқи барномаҳои давлатӣ корҳои назаррасро ба сомон расониданд, ки ба рушди илмҳои табиатшиносӣ, риёзӣ ва техникаи тақони ҷиддие бахшид.

Донишгоҳ дар рейтингҳои муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз рӯйи 36 нишондиҳандаи таълимӣ илмӣ роҳандозӣ гардид, дар ҷойи 12 қарор гирифт, ки нисбат ба соли гузашта 5 зина боло аст.

Дар донишгоҳ 562 нафар омӯзгор, аз ҷумла, 1 нафар академик, 8 нафар доктори илм, 78 нафар номзоди илм ба фаъолияти таълимӣ методӣ ҷалб шудаанд.

Дар 31 кафедраи донишгоҳ аз рӯйи 23 равия, 30 проблема ва 39 мавзӯ омӯзгорон ба корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ машғул буда, ҳамасола ба таъбу нашр ва таҳияи рисолаву монография ва китобҳои илмӣ таълимӣ машғул мебошанд.

Донишгоҳ барои пешрафти соҳаҳои илм ва омода кардани кадрҳои илмӣ-педагогӣ шуруъ аз соли 2013 дарасоси қарори Шӯрои олимони донишгоҳ омӯзгоронро барои химояи рисолаҳои номзадӣ бо маблағи 3000 сомонӣ ва барои химояи рисолаҳои докторӣ дар ҳаҷми 5000 сомонӣ ҳавасманд мегардонад.

Дар соли 2021 барои химояи рисолаҳои номзадӣ 4000 сомонӣ ва барои химояи рисолаҳои докторӣ 6000 сомонӣ пешбинӣ гардидааст.

Дастаи олимони донишгоҳ дар олимпиадаи ҷумҳуриявӣ барои

диплом ва 5000 сомонӣ кадрдонӣ шуд.

Инчунин, узви маҳфили “Барномасозӣ ҷавон” Саъдӣ Розикзода донишҷӯи курси дуҷуми факултаи физика ва математика дар озмуни “Лоихаҳои инноватсионии соҳибкорӣ”, ки дар Донишқадаи технология ва менеҷменти инноватсионӣ дар шаҳри Кӯлоб баргузор гардид, ҷойи ифтихориро ба даст овард.

Донишҷӯи курси 4-уми факултаи филологияи хориҷӣ Омина Юсуфзода дар озмуни ҷумҳуриявӣ “Бехтарин лоихаи тичоратно инноватсионӣ дар соли 2020” ғолибият ба даст оварда, бо диплом сарфароз гардонид шуд.

Ҳамчунин, аз ҷониби устодону кормандони донишгоҳ як зумра лоихаҳо дар соҳаҳои истеҳсолӣ ва гайриистеҳсолӣ дар ҷараёни таълим ва илм татбиқ гардидаанд. Дар соли гузашта муаллими калони кафедраи химия Тешахон Ҳусайнов оид ба “Истеҳсоли нуриҳои фосфорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо технологияи навин” соҳиби “Нахустпатент ба ихтироъ” гардид. Дар маҷмӯъ, аз соли 2013 то имрӯз 12 нафар омӯзгор ва 1 нафар донишҷӯ соҳиби “Нахустпатент ба ихтироъ” гаштанд.

Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон солҳои 2020-2040-ро “Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф” эълон карданд ва инро метавон аз тадбирҳои ояндасозии

физика ва математика рисолаҳои илмӣ худро химоя намуда, 4 нафар омӯзгор дар арафаи химоя қарор доранд.

Донишгоҳ дар самти илм ва инноватсия бо 95 ташкилоту муассисаи хориҷи кишвар шартномаи ҳамкорӣ ба имзо расонидааст. Танҳо дар соли 2019 донишгоҳ бо 11 муассисаи таҳсилоти олии хориҷӣ, маркази илмӣ ва соҳаҳои байналмилалӣ созишнома ва ёддошти тафохум оид ба ҳамкорӣ ба тасвиб расонид.

Соли 2019 бештар аз 40 нафар устод, корманд, докторанти PhD, аспиранти донишгоҳ барои иштирок дар ҳамоишҳои илмӣ, таҳсил, қаромӯзӣ ва ҷиҳати ширкат дар ҷараёниҳои ҷашнӣ ба донишгоҳҳо ва марказҳои илмӣ хориҷи кишвар сафарбар гардидаанд. Ҳамчунин, дар соли таҳсили 2020-2021 озмуни грантҳои хурд барои дар амал татбиқ намудани лоихаҳои илмӣ инноватсионии донишҷӯён, магистрантон ва докторантон PhD эълон шуд, ки дар он 32 лоиха ворид гардид. Пас аз ҷамъбасти 8 лоихаи бехтарин интихоб ва барои маблағгузорӣ пешниҳод гардид.

Дар давоми соли сипаригашта хобҳои донишҷӯён пурра аз таъмир бароварда шуда, дар 2 ҳуҷраи қарӣ дастгоҳи нафасдиҳии сунъӣ ва дар саҳни ҳавлии хобҳо 2 адад равшанидиҳандаи баланд насб карда шуд. Ҳамзамон, дар назди хобҳои донишҷӯён ҷои амудӣ ба истифода дода шуд.

Барои боз ҳам бехтар гардидаи фаъолият дар ин самт ва дастрасии омӯзгорону донишҷӯён ба китоб фондҳои китобхонаи донишгоҳ сол то сол зиёд гардонид шудааст. Микдори умумии китобҳои зиёда аз 296 801 ададро ташкил медиҳад, ки аз ин теъдод 196 325 адади онро китоби электронӣ ташкил медиҳад.

Раёсати донишгоҳ тасмим гирифтааст, ки бахшида ба ҷашни 30-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон факултаи сол, кафедраи сол, омӯзгори сол, олимони сол, сарпарастии гурӯҳи академии сол, варзишгари сол ва маҳфили солро муайян намояд.

Таҳияи
Шариф АБДУЛҲАМИД,
“Омӯзгор”

► АТТЕСТАТСИЯ

Натиҷаҳои умедворкунандаанд

Гузориш аз рафти аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидан ва хатми мактаб дар муассисаҳои таълимӣ

Тавре маълум аст, шуруъ аз 08.06.2021 дар тамоми муассисаҳои таълимӣ кишвар аттестатсияҳои аз синф ба синф гузаронидан ва хатми мактаб оғоз гардида, бо муваффақият идома ёфта истодааст. Бо мақсади оғоҳӣ ёфтани аз раванди баргузори аттестатсияҳои мазкур ба ҷанд таълимгоҳи шаҳри Душанбе ва ноҳияи Рӯдакӣ рафтем. Рӯзи 10 июн ба муассисаи таҳсилоти миёнаи рақами 107-и

рӯйи матни «Тутти озодихо» нақли хатти навиштаанд.

Натиҷаҳои аттестатсияҳои қонекунонда мебошад, - мегӯяд директори мактаб Анара Исмаилов ва меафзода, ки аз забони модарӣ дар синфи 8-и б аз нақли хатти ҳашт нафар баҳои панҷ, ҳафт нафар баҳои чор, 20 нафар баҳои се, дар синфи 4-и а аз диктант 12 нафар баҳои панҷ, 10 нафар баҳои 4, 12 нафар баҳои 3 гирифтанд.

ноҳияи Шоҳмансур омадем. Бо мушоҳидати директори мактаб Раҷабгул Холова дар имтиҳон аз фанни технологияи иттилоотӣ дар синфи 11-и а иштирок намудем. Моро он ҷиз хурсанд кард, ки мудирӣ шуъбаи маорифи ноҳия Каримзода Матлуба Латиф дар аттестатсия ҳузур дошта, бевосита ба ҷавобҳои ҳонандагон шинос мешуд. Мавсуф дар суҳбат иброз дошт, ки соли қарӣ 2441 нафар хатмкунандаи синфи 11-и ноҳия тариқи Маркази миллии тести назди Президентии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба донишқадаҳои донишгоҳҳои кишвар ва берун аз он ҳуҷрат супурдаанд, ки ин 88 ғоизи нақшо ташкил медиҳад. Ба тасдиқи мудирӣ шуъбаи маорифи ноҳия, имсол муассисаҳои таълимӣ қаламрави ноҳияро 30927 нафар хонандаи синфи 9 хатм мекунанд, ки аз ин теъдод нафарони зиёда ба коллеҷҳои шаҳру навоҳии ҷумҳурӣ ҳуҷрат месупоранд. Муовини директори муассиса оид ба таълим Зеварой Сафарова мегӯяд, рӯзи аввал (08.06.2021) 8 синфи 4 аз фанни забони модарӣ диктант навиштаанд.

Ҷунонқи 3.Сафарова иттилоъ дод, натиҷаҳои аттестатсияҳои баргузоршуда умедворкунандаанд. Аз ҷумла, дар синфи 4-и а аз фанни забони модарӣ диктант аз рӯйи матни «Жола» гузаронида шуд, ки 8 нафар сазовори баҳои панҷ, 23 нафар баҳои чор, 11 нафар баҳои 3 гардидаанд.

Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №2-и ҳамина ноҳия яке аз таълимгоҳҳои пешқадаму намунавии пойтахт маҳсуб ёфта, дар он 868 нафар хонанда таҳсил мекунанд. Рӯзи аввал дар синфи 11 аз забони англисӣ ба таври шифохӣ аттестатсия гузаронида шуд, ки ҳамагӣ 26 нафар иштирок доштанд. Дар синфҳои 9-и а, б, ки аттестатсия аз фанни алгебра шифохӣ баргузор шуд, 67 нафар хонанда пурра иштирок намуданд. Дар синфи 4 115 нафар аз фанни математика қори хатти навиштаанд. Хонандагон синфи 8 аз забони модарӣ аз

Рӯзи 11-уми июн ба муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №48-и пойтахт омадем. Тибқи иттилои муовини директор оид ба таълим Рӯзигул Ёрматова, имрӯз дар 11 синфи 4 аз фанни математика ба таври хатти, 3 синфи 10 аз фанни забони русӣ (шифохӣ), забони англисӣ (шифохӣ) ва адабиёти тоҷик (эссе), дар 2 синфи 8 аз фанни забони тоҷикӣ (нақли хатти), технологияи иттилоотӣ (шифохӣ), дар 2 синфи 7 аз фанни география (шифохӣ) ва забони англисӣ (диктант), 3 синфи 6 аз математика қори хатти ва 3 синфи 5 аз ҳамина фан қори хатти гузаронида мешавад.

Ҷанд дақиқаи пеш аттестатсия аз фанни забони англисӣ (имлои санҷишӣ) дар синфи 7-и г ба анҷом расид, - гуфт Р.Ёрматова.

Дар таълимгоҳи зикршуда 3720 нафар хонанда таҳсил мекунанд, ки ба онҳо 114 нафар омӯзгор дарс мегӯянд. Соли равон аз 147 нафар хатмкунандаи синфи 11-и муассиса 117 нафар тариқи Имтиҳонҳои марказониди дохилшавӣ ба ММТ ҳуҷрат супурдаанд.

Дар муассисаҳои таълимӣ ноҳияи Рӯдакӣ, аз ҷумла, ҷамоатҳои деҳоти Роҳатӣ ва Гулистон аттестатсияҳои аз синф ба синф гузаронидан ва хатм дар сатҳи баланд баргузор гардид.

Шахсан худам рӯзҳои баргузори аттестатсия дар мактабҳои №41, 51, 180-и Ҷамоати деҳоти Роҳатӣ ва рақамҳои 179, 42, 43, 166-и Ҷамоати деҳоти Гулистон қарор доштам ва бо раванди аттестатсияҳо аз наздик шинос гардидам, - мегӯяд корманди раёсати маорифи ноҳияи Рӯдакӣ Умаралӣ Раҳимов. Омӯзгорон сари вақт ба мактаб ҳозир шуда, бо ҳисси масъулияти баланд аттестатсияҳои тибқи талабот баргузор менамуданд. Мактабҳо бо маводи аттестатсионӣ аз тарафи раёсати маориф пурра таъмин гардида буданд, - иҳзор дошт Умаралӣ Раҳимов.

Шодӣ РАҶАБЗОД,
«Омӯзгор»

Академияи таҳсилоти Тоҷикистон
лоиҳаи "Консепсияи таҳияи китобҳои
дарсӣ ва дастурҳои таълимию
методӣ барои муассисаҳои таҳсилоти
умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон"-ро
ба муҳокимаи умум гузошта, аз
омӯзгорон ва мутахассисони соҳа
хоҳиш менамояд, ки барои мукамал
шудани он фикру пешниҳодҳои
худо ба нашрияи "Омӯзгор" ирсол
намоянд.

1. МУҚАДДИМА

1.1. Ба даст овардани истиқлолияти
давлатӣ барои Ҳукумати Ҷумҳурии
Тоҷикистон ва мардуми кишвар
имкониятҳои васеи бунёди давлати
демократӣ, соҳибхитӣ, дунявӣ ва
комилҳуқуқро дар арсаи байналмилалӣ
фароҳам овард. Дар ин замина тамоми
сохторҳои давлатӣ ба таҳаввулоти
ҷиддӣ рӯ ба рӯ гаштанд, ки низомии
таҳсилот яке аз онҳост. Дар даврони
истиқлолият дар соҳаи маорифи
Тоҷикистон дигаргунҳои ҷиддӣ ба
амал омаданд, заминаҳои мустаҳками
таълиму тарбияи миллий бунёд гардида,
барои пайдо кардани мақоми шоиста
дар арсаи байналмилалӣ дар самти
ислоҳоти соҳа чораҳои қобили назар
андешида шуданд ва татбиқи ҳадафҳои
он идома дорад.

Китоби дарсӣ дар қараёни таълиму
тарбия мақоми хосса дорад. Дар
шароити кунунӣ китоби дарсӣ натавона
маҳзани илму дониш, роҳи аз худ
кардани асосҳои илмҳои гуногун, балки
василаи муҳими ташаккули шахсият
дар рӯҳияи ватандӯстӣ, пос доштани
арзишҳо ва фарҳанги миллий аст. Ба ин
маънӣ, китоби дарсӣ дар пайёда сохтани
сиёсати давлатӣ дар соҳаи маориф
нақши муҳим мебозад.

1.2. Яке аз аввалин вазифаҳои
мақомоти идораи давлатии соҳаи
маориф ноил гардидан ба таҳия ва
нашри китобҳои дарсии ҷавобгӯ
ба ҳадафҳои сиёсати давлати
соҳибистиклол ва арзишҳои миллий
аст. Дар ин замина дар тӯли солҳои
истиқлолият неруи кадрӣ муаллифони
китобҳои дарсӣ бунёд гардид, тамоми
китобҳои дарсӣ барои муассисаҳои
таълимии таҳсилоти умумӣ аз
нав таҳия шуда, бо назардошти
хусусиятҳои миллий ва сиёсати дохилии
кишвар тақмил ёфтанд. Ҳоло масъалаи
таъмини муассисаҳои таълимӣ бо
китобҳои дарсӣ аз ҳамаи ҷанҳои
таълимӣ ҳалли ҳудо ёфтааст, низомии
ичтисоии истифодаи китобҳои дарсӣ
ба роҳ монда шудааст. Ҳамзамон,
давра ба давра ташхису арзёбии
китобҳои дарсии ҷорӣ аз ҷониби
гурӯҳҳои корӣ ва коршиносони соҳа
доир гардида, барои таҳриру тақмили
онҳо тавсияву пешниҳодҳои судманд
иро мегарданд.

1.3. Ҷаҳони имрӯза пайваста дар
ҳоли тағйирёбӣ ва рушди бемайлони
қарор дорад. Қараёнҳои ҷаҳонишавӣ ва
ҳамгирӣ дар соҳаи маориф, аз як тараф
ва зухуроти номатлуби дорони характери
террористӣ ва ифротгарӣ, ки ба пояҳои
амнияти байналмилалӣ ва миллий таҳдид
мекунанд, аз ҷониби дигар, тавачҷуҳи
доимиро ба масъалаҳои таълиму тарбия
тақозо мекунанд. Ҳамаи ин зарурати
таҷдиди назарро ба таҳияи китобҳои
дарсӣ ва дастурҳои таълимию методӣ
ба миён овардааст. Консепсияи мазкур
маҳз ба хотири танзими раванди таҳия,
ташхис ва наشري китобҳои дарсӣ дар
асоси талаботи замони муосир ва
мусоидат ба татбиқи сиёсати давлатӣ
дар соҳаи маориф қабул ва татбиқ
мегардад.

2. МАҲҲУМҲОИ АСОСӢ

2.1. Шарҳи мухтасари мафҳумҳои
асосие, ки дар консепсия истифода
шудаанд, чунин аст:

КОНСЕПСИЯИ

таҳияи китобҳои дарсӣ ва дастурҳои таълимию методӣ барои муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон

- адабиёти таълимӣ – асарҳои
хаттӣ, ҷопӣ ва электронӣ, ки ҳамчун
воситаи таълимӣ барои ҳамаи
зинаҳои таҳсилот, тақмили ихтисос,
бозомӯзӣ ва таҳсилоти иловагӣ
интишор меёбанд;

- адабиёти таълимии асосӣ –
нашрияҳои таълимие, ки нишони
мақоми вақолатдори давлатӣ дар соҳаи
маориф ва (ё) шӯроҳои илмӣю методӣ
муассисаҳои таълимии таҳсилоти
миёна ва олии касбӣ ва касбии баъд аз
муассисаи олии таълимиро доранд;

- адабиёти таълимии иловагӣ –
нашрияҳои таълимие, ки барои
омӯзиши амиқи фанни мушаххас дорони
маводи иловагӣ ба барномаи таълимӣ
мебошанд;

- адабиёти таълимии электронӣ –
маҷмӯи иттилооти графикӣ, матнӣ,
рақамӣ, нутқӣ, мусиқавӣ, тасвириву
бисёррасонавӣ барои ҳамаи зинаҳои
таҳсилот, ки дар шаклҳои гуногуни
электронӣ мавҷуданд;

- барномаи таълим - ҳуҷҷате, ки дар
он мазмунҳои фанни таълимӣ, мақсаду
вазифаҳо, тарзи ташкили раванди
таълим, талабот ба сатҳи донишу
маҳорат ва малакаи таълимгиранда
ифода ёфтаанд;

- дастури таълимӣ – маводди иловагӣ,
ки бо мақсади тақмили донишу
малака ва салоҳияти хонандагон аз
рӯйи фанҳои гуногуни мактабӣ таҳия
мегардад;

- зинаҳои таҳсилот - марҳилаҳои
таълиму тарбия, ки давраҳои таҳсилоти
умумӣ (ибтидоӣ, умумии асосӣ ва
миёнаи умумӣ), ибтидоии касбӣ,
миёнаи касбӣ, олии касбӣ ва касбии
баъд аз муассисаи олии таълимиро дар
бар мегиранд;

- китоби дарсӣ - воситаи таълимие,
ки тибқи барномаи таълимӣ асосҳои
соҳаи муайяни илмро пайдарҳам ифода
менамояд. Китоби дарсӣ китобест,
ки барои таълими фанни алоҳида,
соҳаи илм пешбинӣ шуда, мутобиқ ба
барномаҳои таълим таҳия мегардад.

- мазмунҳои таълим - сохтор,
мундариҷа ва ҳаҷми барномаи таълиме,
ки азҳудкунии он имкони гирифтани
дараҷаи таҳсилот ва ихтисоси муайяно
медихад;

- мақоми вақолатдори давлатӣ дар
соҳаи маориф - мақомоти иҷроияи
марказии ҳокимияти давлатии
Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки сиёсати
давлатиро дар соҳаи маориф амалӣ
мекунанд ва раванди таълиму тарбияро
дар муассисаҳои таълимӣ, новобаста
ба шакли ташкили ҳуқуқӣ, назорат ва
роҳбарӣ менамояд;

- нақшаи таълим - ҳуҷҷате, ки
омӯзиши фанҳои таълимӣ ва тақсимои
солони онҳоро барои тамоми давраи
таҳсил дар муассисаҳои таълимӣ
муайян менамояд;

- натиҷаи таълим - маҷмӯи
дониш, маҳорат, малака, ақида,
ҷаҳонбинӣ ва арзишҳои маънавие,
ки таълимгирандагон дар давоми
таҳсил дар муассисаи таълимӣ соҳиб
мегарданд;

- роҳнамои омӯзгор – дастури методӣ
барои омӯзгор, ки аз рӯйи китоби
дарсӣ таҳия гардида, барои дурусту
самаранок ба роҳ мондани таълими
фан кумаки амалӣ мерасонад.

- сифати таҳсилот - маҷмӯи
нишондиҳандаҳои стандарти давлатии
таҳсилот ва талаботи давлатӣ;

- стандартҳои давлатии таҳсилот –
маҷмӯи меъёрҳои, ки мазмунҳои таҳсилот,
моҳияту муҳлати таълим, ҳаҷми
сарбории таълимӣ, сатҳи азҳудкунии
донишно аз тарафи таълимгирандагон
ифода намуда, талаботи асосӣ ба
таъмини раванди таълим, мазмуну
мундариҷаи барномаҳои таълимӣ
ва баҳогузори сатҳи донишно дар
муассисаҳои таълимӣ бо назардошти
дастовардҳои миллий ва умумибашарӣ
муайян мекунанд;

- ҳадди ақалли номгӯи давлатии
адабиёти таълимӣ – миқдори кофии
номгӯи адабиёти таълимӣ, ки барои
азҳудкунии ҳадди ақалли ҳатмии
мазмунҳои барномаҳои таълимии
зинаҳои таҳсилот дар муассисаҳои
таълимии давлатӣ ва ғайридавлатӣ
зарур мебошад.

- ҳадди ақалли ҳатмии мазмунҳои
барномаҳои таълимӣ – мазмунҳои
ҷамъбастишудаи илму дониш, ки
муассисаҳои таълимии давлатӣ
ва ғайридавлатӣ уҳдадоранд ба
таълимгирандагон пешниҳод намоянд;

- экспертиза (ташхис)-и сифати
адабиёти таълимӣ – арзёбии мутобиқати
адабиёти таълимӣ ба стандартҳои
давлатии таҳсилот, талаботи ба сатҳи
омодагии ҳатмкунандагони зинаи
даҳлдори таҳсилот тасдиқгардида,
дастовардҳои муосир илмӣ бо
назардошти барномаи таълимӣ ва
имконияти ҳудомӯзӣ, инчунин,
талабот нисбат ба сохтор ва дастгоҳи
усули адабиёти таълимӣ мутобиқи
хусусиятҳои синнусолӣ ва равонии
таълимгирандагон.

3. ЗАРУРАТ ВА АСОСНОКИИ
КОНСЕПСИЯ

3.1. Консепсияи таҳияи китобҳои
дарсӣ ва дастурҳои таълимию
методӣ дар заминаи қонунгузори
ҷорӣ соҳаи маориф, аз ҷумла,
Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон,
Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар
бораи маориф”, Қонуни Ҷумҳурии
Тоҷикистон “Дар бораи адабиёти
таълимӣ”, Стратегияи миллии рушди
маориф дар Ҷумҳурии Тоҷикистон
дар давраи то соли 2030, стандартҳои
давлатии таҳсилот ва дигар асноди
меъёрии ҳуқуқии соҳаи маориф таҳия
гардида, стратегия ва методҳои таҳия,
арзёбӣ ва наشري китобҳои дарсӣ ва
дастурҳои таълимию методиро муайян
ва танзим менамояд.

3.2. Вазифаи асосии консепсия
қабул ва татбиқи нуқтаи назари ягона
ва умумии ҳадафу мақсад, сифат
ва натиҷаҳои истифодаи адабиёти
таълимӣ дар фазои муносибати
босалоҳият ба таълим аст. Консепсия
ба се ҷанбаи калидӣ – муҳити таҳсилот,
ҳадафҳои таҳсилот ва талаботи соҳаи
маориф таъя мекунанд. Дар шароити
кунунӣ зини таҳияи адабиёти таълимӣ
ба эътибор гирифтани ҷанбаҳои асосии
зерин дар назар дошта мешавад:

- китоби дарсӣ набояд бо ҳимояи
талабот ва манфиатҳои хонандаи сатҳи
миёна ва ё суствон маҳдуд гардад.
Моҳият, мазмун ва мундариҷаи китоби
дарсӣ бояд аз нуқтаи назари илмӣ
мусаллаҳ бошад;

- интиҳоб ва ҷобаҷогузори маводди
таълим дар китоби дарсӣ тасаввуроти
илми муосир ва фанни омӯзиширо
инъикос намуда, тавассути роҳу
усулҳои фаҳмо ва дастрас пешниҳод
гардад;

- китоби дарсӣ қудрати таъмини
сатҳи амиқ ва даҳлдори омӯзиши фанро
дошта бошад;

- китоби дарсӣ бо барномаи таълим
робитаи зич ва ногусастани дошта,
воситаи асосии таъмини натиҷаҳои он
маҳсуб мешавад;

- тарзи баён, шарҳ ва нақли муҳтавои
маводди таълим дар китоби дарсӣ,
таҳия ва интиҳоби матнҳо, қорқарди
маҷмӯи машқҳову супоришҳо бояд
дар заминаи муносибати босалоҳият
ба таълим сурат гирифта, ба даст
овардани натиҷаҳои таълимро
таъмин намоянд.

Ҷанбаи асосии китоби дарсӣ таъмини
муттасилияти донишандӯзӣ, принципи
асосӣ – доништан ва тавонистан ва
вазифаи асосӣ рушди маҳоратҳои
андешидан, дарки қонунҳо ва
робитаҳои ашёву ҳодисаҳо, ташаккули
масъулиятшиносӣ, меҳнатдӯстӣ,
ватандӯстӣ, таҳаммулпазирӣ, эҳтиром
ба қалонсолон, арзишҳои миллий ва
забони модарӣ аст.

3.3. Татбиқи амалии муносибати
босалоҳият ба таълим аз муаллифони
китобҳои дарсӣ тақозо мекунанд, ки он
низи ҷомеаи муосиро дар мавриди
омодагии ҳамаҷонибаи хонандагон дар
истифодаи амалии донишу маҳоратҳои
бадастомада ба эътибор гирад.

3.3.1. Талаботи умумӣ ба китобҳои
дарсии муосир чунин аст:

- мутобиқат ба стандарту барномаҳои
таълим;

- мутобиқати қомил ба синну соли
хонандагон;

- мусоидат ба ташаккули ва рушди
салоҳиятҳои қалидӣ;

- мусоидат ба рушди мустақилияти
хонандагон, ҳамқорӣ бо дигарон;

- мусоидат ба ташаккули шахсият
дар заминаи арзишҳои миллий, ҳисси
ватандӯстӣ, ҳифзи амнияти давлатӣ,
таҳаммулнопазирӣ ба зухуроти
номатлуби сиёсӣ ва иҷтимоӣ.

3.3.2. Таҳияи китоби дарсӣ бояд
ягонагӣ ва ҳамқории се ҷанбаи асосиро
дар бар гирад: иттилооти илмӣ-
таълимӣ, навғонҳои дидактикӣ ва
технологияҳои иттилоотӣ.

3.4. Китоби дарсӣ ба таври ҳатмӣ
бояд бо васоити иловагии таълим
– стандарти фаннӣ, барномаи
таълим, роҳнамои омӯзгор, маҷмӯаи
матнҳо (машқҳо), дастурҳои методӣ,
фаъолиятҳои озмоишӣ, машқҳои
коммуникативӣ (иртиботӣ) ва эҷодӣ,
имконоти мултимедӣ ва воситаҳои
аёни пураа гардониди шавад.

3.5. Ҳар як китоби дарсӣ омӯзиши
фанни алоҳидаро дар бар мегирад,
аммо он дар робитаи қавӣ бо китобҳои
дарсии фанҳои дигари зинаи таҳсилот
ва ё силсилаи ҳамон китобҳои дарсӣ
дар синфҳои гуногун таҳия ва наشر
мегардад. Дар ин замина танзими
матнҳои китоби дарсӣ барои зинаҳо
ва фанҳои ҳамсон, аз ҷумла, таъмини
истифодаи истилоҳоти ягонаи расмӣ ва
риояи ҳатмии қоидаҳои имло мавқеи
хосса дорад.

4. ПРИНСИПҲОИ
МЕТОДОЛОГИИ УМУМИИ
ТАҲИЯИ КИТОБҲОИ ДАРСӢ

4.1. Таҳияи китоби дарсӣ дар
заминаи риояи принципҳои асосии
дидактика, ки қонунҳои раванди
таълимро инъикос мекунанд, сохт,
мундариҷа, функцияҳо ва дигар

унсурҳои китобро ҳамчун низоми ягонаи мушаххас ба тариқи меъёрӣ танзим мекунанд, ба роҳ монда мешавад. Дар интиҳоби мундарича ва тархрезии сохтори фанни таълимӣ принципҳои тавсифоти илмӣ, дастрасӣ ва иҷрошавандагӣ, бошуурона ва ғаъол, робитаи назария ва амалия, пайдарпайӣ, муттасилӣ, возеҳият ва ғайра ба асос гирифта мешаванд.

4.2. Принципҳои методологии умумӣ. Зимни таҳияи китобҳои дарсӣ принципҳои умумии зерин ба эътибор гирифта мешаванд:

- риояи талаботи стандартҳои давлатии таҳсилот, муқаррароти асноди меъёрии ҳуқуқии соҳаи маориф оид ба таҳияи китоби дарсӣ;
- таъя ба дастовардҳои навтарини педагогика, методика, илму технологияи муосир;
- ба ташаккули маҳорату малака ва салоҳиятҳои амалии хонандагон равона гардидани маводди китоби дарсӣ;
- ба назар гирифтани муносибатҳои диалектикӣ-материалистӣ ва робитаи байни ҳодисаҳои гуногуни табиат ва ҷомеа зимни интиҳоби матнҳои китобҳои дарсӣ;
- мусоидат ба таҳкими ҷаҳонбинии илмӣ, фарҳангӣ, техникӣ, иқтисодӣ, экологӣ, демографӣ ва иттилоотии хонандагон;
- мусоидат ба тарбияи худшиносиву ҳудогоҳӣ, ифтихори ватандорӣ, ташаккули шахсияти комил;
- мусоидат ба рушди тафаккури интиқодӣ, таҳаммулпазирӣ ва салоҳияти ҳалли масъалаҳо;
- муттасилии шаклҳои омӯзиши мундариҷаи таълим ва механизми татбиқи он;
- асоси озмоишӣ доштани маводди китоби дарсӣ;
- аниқу дуруст ва ғаҳмо истифода кардани таърифи қонуну мафҳумҳо;
- қобили дарк ва ғаҳмову равон будани забони китоби дарсӣ;
- устувор сохтани иттилооти бадастомада тавассути машку супоришҳо, намоишҳо, қорҳои озмоишӣ, лоиҳаҳо ва ғ.;
- риояи тамоюли омӯзиш аз сода ба мураккаб, аз осон ба мушқил;
- омезиши методҳои индуктивӣ ва дедуктивӣ;
- таърихнигорӣ ва робитаи омӯзиш ба ҳаёт;
- мувофиқат ба хусусиятҳои синнусолии хонандагон;
- мутобиқат ба стандартҳои байналмилалӣ.

5. ПРИНЦИПҲОИ МЕТОДОЛОГИИ МИЛЛӢ (ХУСУСӢ)

5.1. Дар китобҳои дарсӣ, новобаста ба зинаи таҳсилот ва равияҳои фаннӣ, риояи принципҳои методологии миллий (хусусӣ) низ дар назар дошта мешавад, ки муҳимтарини онҳо чунинанд:

- воқеъбинона инъикос ёфтани дастовардҳои ватании даврони истиқлол;
- ба арзишҳои миллий таъя кардан аз нигоҳи таърих ва фарҳанг;
- қанораҷӯӣ аз яктарафа маънидод кардан;
- ҳифзи манфиатҳои миллий;
- истифода аз назария ва консепсияҳои миллий, дастовардҳои илмӣ ва фарҳангии ватанӣ.

5.2. Дар китобҳои дарсӣ барои ақаллиятҳои миллий, ҳамчунин, забонҳои русӣ ва ҳориҷӣ низ ба назар гирифтани хусусиятҳои миллий ва принципи тарбияи шаҳрвандони Тоҷикистон дар рӯҳияи ватандӯстӣ, фароҳам сохтани муҳити дӯстӣ ва ҳамдигарғаҳмӣ дар байни халқу миллатҳои гуногуни Тоҷикистон, эътирофи фарҳанги миллии тоҷикӣ ва халқиятҳои маскуни Тоҷикистон, эҳтиром гузоштан ба забони давлатӣ ва забонҳои ақаллиятҳои миллий ба эътибор гирифта мешаванд.

6. ПРИНЦИПҲОИ СИЁСАТИ ДАВЛАТӢ ДАР СОҲАИ ТАЪЛИФИ КИТОБҲОИ ДАРСӢ ВА ДАСТУРҲОИ ТАЪЛИМИЮ МЕТОДӢ

6.1. Ҳамзамон бо риояи принципҳои умумӣ ва миллий, ки бештар ба муаллифони китобҳои дарсӣ равона гардидааст, мақомоти давлатии идораи соҳаи маориф принципҳои зеринро ба эътибор мегиранд:

- мутобиқат ва мусоидат ба раванди муттасили таълиму тарбия;
- пешниҳоди ҳадди ақалли номгӯии давлатии адабиёти таълимӣ ба субъектҳои раванди таълиму тарбия;
- бо адабиёти таълимӣ таъмин кардани таълимгирандагони ятиму бепарастор, кӯдакони имконияташон маҳдуд, маъёбон ва дигар шахсони муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- қафолати дастрасии озоди адабиёти таълимии фондҳои китобхонаҳои муассисаҳои таълимии давлатӣ ва дигар китобхонаҳои дастраси умум;
- мутобиқати адабиёти таълимии нашршаванда ба меъёрҳои муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи маориф;
- риояи муттасилӣ ва инноватсионӣ дар масъалаҳои таҳия, нашр ва наشري тақрорни адабиёти таълимӣ;
- таъмини наشري теъдоди зарурии ҳадди ақалли номгӯии давлатии адабиёти таълимӣ мутобиқ ба шумораи хонандагон ва дурнамои афзоиши онҳо;
- қафолати пардохти ҳаққи хизмат барои таҳия, мурааттибӣ, тақриз, тарҷума, нашр ва наشري тақрорни адабиёти таълимӣ.

7. ҶАРАЁНИ ТАҲИЯИ КИТОБҲОИ ДАРСӢ

7.1. Таҳияи китобҳои дарсӣ ва дастурҳои таълимию методӣ бо назардошти муқаррароти стандартҳои таҳсилот ва нақшаи таълим, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мешаванд, ба роҳ монда мешавад.

7.2. Таҳияи китоби дарсӣ ба барномаи таълим, ки мазмуну мундариҷа, ҳадафҳо, ҳаҷми маълумот, мавзӯёҳо, миқдори соатҳои таълимӣ ва синфҳои дахлдорро муайян мекунанд, таъя мекунанд.

7.3. Ба таҳияи китобҳои дарсӣ мута-хассисони касбӣ, ки дар соҳаи таълими фан ва методҳои таълими он таҷрибаи кофӣ доранд, қалб карда мешаванд. Таъ-лифи китобҳои дарсӣ дар ҳаммуаллифӣ, аз ҷумла, бо қалби омӯзгорони соҳибтаҷриба ва дорои малақаҳои ҳақиқии таълифи китобу дастурҳои таълимӣ ба мақсад мувофиқ аст.

7.4. Дар сурати мавҷуд будани имконият ва захираҳои қадрӣ, моддӣ ва молиявӣ таълифи китобҳои дарсӣ метавонад ба тариқи озмунӣ озод ва шаффоф ба роҳ монда шавад.

7.5. Тибқи муқаррароти асноди меъёрию ҳуқуқӣ таҳияи китобҳои дарсӣ ва дастурҳои методӣ аз рӯйи фанҳои дахлдори таълимӣ барои муассисаҳои таълимии равияҳои гуногун, муассисаҳои таълимӣ барои кӯдакони имконияташон маҳдуд, муассисаҳои таълимии типпи нав (литсейи гимназияҳо) ва дигар навъи муассисаҳои таҳсилоти умумӣ дар асоси стандартҳои давлатии таҳсилот ба роҳ монда мешавад.

7.6. Таълифи китобҳои дарсӣ барои муассисаҳои таълимии ақаллиятҳои миллий дар заминаи китобҳои қорни муассисаҳои таълимашон ба забони тоҷикӣ (ба ғайр аз китоби алифбо ва забони модарии ақаллиятҳо) бо роҳи тарҷума ва мутобиқ сохтани онҳо ба талаботи воқеии хонандагони муассисаҳои мазкур ба роҳ монда мешавад.

8. ЭКСПЕРТИЗА (ТАШХИС ВА АРЗЁБӢ)-И КИТОБҲОИ ДАРСӢ

8.1. Экспертизаи китобҳои дарсӣ тибқи муқаррароти қонунгузорӣ дар

соҳаи маориф ва адабиёти таълимӣ ба роҳ монда шуда, шаклу намуд ва ҳадафҳои зеринро дар бар мегирад:

- экспертизаи сифати адабиёти таълимӣ метавонад касбӣ ва ҷамъиятӣ бошад.
- мақсади экспертизаи касбии сифати адабиёти таълимӣ арзёбии адабиёти таълимӣ аз ҷиҳати мутобиқати мазмуни он ба илми муосир, стандартҳои давлатии таҳсилот, ҳадди ақалли ҳатмии мазмуни барномаҳои таълим, хусусиятҳои синнусолӣ ва равонии таълимгирандагон мебошад.
- тартиби ташкил ва гузаронидани экспертизаи касбии сифати адабиёти таълимӣ аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи маориф муайян карда мешавад.
- мақсади экспертизаи ҷамъиятии сифати адабиёти таълимӣ арзёбии адабиёти таълимӣ аз нуқтаи назари талаботи истифодабарандагон ва ба маълумоти сохторҳои масъули наشري адабиёти таълимӣ расонидани натиҷаҳои он мебошад.
- экспертизаи ҷамъиятии сифати адабиёти таълимӣ механизми иловагӣ мебошад, ки ҳангоми қабули қарор оид ба нашр ё наشري тақрорни адабиёти таълимӣ дараҷаи амиқӣ воқеиятро таъмин мекунанд. Тартиби гузаронидани экспертизаи ҷамъиятии сифати адабиёти таълимиро санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамоянд.

8.2. Ба ташхису арзёбии китобҳои дарсӣ ва дигар адабиёти таълимӣ омӯзгорон ва мутахассисони соҳа низ метавонанд тавассути васоити ахбори омма, назарсанҷӣ зимни баргузории семинару мулоқотҳо, қурсҳои тақмили ихтисос ва бозомӯзӣ аз рӯйи фанҳои алоҳидаи таълимӣ қалб гарданд.

8.3. Ҳангоми мавҷуд будани зарурат, пеш аз наشري оммавӣ, озмоиши пешакии китоби дарсӣ дар муассисаҳои интиҳобшудаи таълимӣ ба роҳ монда мешавад.

9. ҶАРАЁНИ НАШР ВА МУОМИЛОТИ КИТОБҲОИ ДАРСӢ ВА ДАСТУРҲОИ ТАЪЛИМИЮ МЕТОДӢ

9.1. Китобҳои дарсӣ ва дастурҳои методӣ пас аз гузаштани ҷараёни арзёбӣ (экспертиза, ташхис, тақриз, таҳрири қаблӣ), тавсияи Шӯрои миллии таҳсилот ва қарори дахлдори мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути мутахассисони муассисаи наشريявии тобеи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нашр омода карда мешаванд.

9.2. Нашри китобҳои дарсӣ ва дастурҳои таълимию методӣ ба тариқи озмун (тендер) ба роҳ монда мешаванд. Дар озмун (тендер)-и наشري китобҳои дарсӣ муассисаҳои таъбу наشري ватанӣ тибқи муқаррароти пешбинишуда иштирок мекунанд.

9.3. Теъдоди наشري китобҳои дарсӣ вобаста ба талаботи воқеӣ (шумораи хонандагон) ва дурнамои афзоиши он муайян мешавад.

9.4. Китобҳои дарсии нашршуда мутобиқи муқаррароти асноди меъёрии ҳуқуқӣ (аз ҷумла, ба тариқи иҷора) ба муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ аз ҷониби мақоми дахлдори Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон тақсим карда мешаванд.

9.5. Нашри тақрорни китобҳои дарсӣ вобаста ба дарҳости раёсатҳо ва шӯъбаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳо ба роҳ монда мешавад.

10. ВАКОЛАТҲОИ МАҚОМОТИ ДАВЛАТӢ ИДОРАИ СОҲАИ МАОРИФ ДАР САМТИ ТАҲИЯ, НАШР ВА МУОМИЛОТИ КИТОБҲОИ ДАРСӢ

10.1. Татбиқи сиёсати давлатӣ дар соҳаи адабиёти таълимӣ, татбиқи барномаҳои давлатӣ ва байналмилалӣ, таҳия ва тасдиқи қоидаҳо, меъёрҳо, тавсияҳо оид ба таъмини муассисаҳои

таълимӣ бо китобҳои дарсӣ, ҷой додани шаклҳои электронии китобҳои дарсӣ ва дигар адабиёти таълимӣ дар сомонаҳои расмӣ, тасдиқи талаботи ягона оид ба таъминоти муассисаҳои таълимӣ бо китобҳои дарсӣ, таъмини хароҷоти буҷети давлатӣ барои таҳия, экспертиза, нашр ва дастрасии китобҳои дарсӣ, тасдиқи номгӯии давлатии адабиёти таълимӣ ва амалӣ сохтани дигар ваколатҳое, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст, ваколатҳои мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи маориф мебошанд.

10.2. Вазорату идораҳое, ки дар сохторҳои худ муассисаҳои таълимию тарбиявӣ доранд, ваколатҳои ҳудро тибқи муқаррароти қонунгузории қорӣ оид ба таҳия, нашр ва муомилоти китобҳои дарсӣ амалӣ месозанд.

10.3. Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар доираи имкониятҳои худ муассисаҳои таълимиро бо китобҳои дарсӣ ва дастурҳои таълимию методӣ таъмин мекунанд, имтиёзҳои иловагиро барои хонандагони ятиму бепарастор, кӯдакони имконияташон маҳдуд, маъёбон ва дигар шахсони эҳтиёҷманд муайян намуда, таъмини онҳоро бо адабиёти таълимӣ амалӣ месозанд.

10.4. Мақомоти маҳаллии идораи соҳаи маориф таъминот бо адабиёти таълимӣ ва дастрасии онро дар муассисаҳои таълимӣ, новобаста ба шакли ғаъолият ва забони таълим, таҳлил намуда, дар асоси он ба мақомоти ваколатдори боло дарҳост пешниҳод мекунанд, тартиби тақсими адабиёти таълимии нашршударо дар байни муассисаҳои таълимӣ муқаррар ва назорат мекунанд.

10.5. Муассисаҳои таълимӣ дар доираи имконияту салоҳиятҳои худ хонандагонро бо китобҳои дарсӣ таъмин менамоянд, усулҳои инноватсионии таъминоти адабиёти таълимиро қорӣ мекунанд, шахсони эҳтиёҷмандро тибқи муқаррароти қонунгузории қорӣ бо адабиёти таълимӣ ба тариқи роӣгон таъмин мекунанд, дигар вазираву ғаъолиятҳоро доир ба таҳия, нашр ва муомилоти китобҳои дарсӣ ва дастурҳои таълимию методӣ дар асоси оинномаҳои худ амалӣ месозанд.

11. МАСЪУЛИЯТИ МУАЛЛИФОНИ КИТОБҲОИ ДАРСӢ, МУҚАРРИЗОН, МУҲАРРИРОН ВА МУТАХАССИСОНИ СОҲАИ ТАЪБУ НАШР ДАР ТАЪМИНИ СИФАТИ КИТОБИ ДАРСӢ

11.1. Муаллифони китобҳои дарсӣ ва дастурҳои таълимию методӣ дар таъмини сифати китоби дарсӣ ва дигар адабиёти таълимӣ, истифодаи методҳои ғаъоли таълим, дуруст ҷо ба ҷо гузоштани матнҳо ва риояи талаботи барномаи таълим, бартараф кардани қамбудиву норасоноҳои китоб ва тақмили даврагии он масъулияти аввалиндарачаро ба уҳда доранд.

11.2. Муҳаррирон, аз ҷумла, муҳаррирони муассисаҳои таъбу нашр дар таъмини риояи қоидаҳои имло, роҳ надодан ба ҷой доштани иттилооти нодуруст, таъмини услуби ягона ва қобили дарқи хонандагон будани забони китоби дарсӣ масъуланд.

11.3. Муқарризони китобҳои дарсӣ барои арзёбии ҳолисона ва беғаразона, пешниҳоди тавсияҳо барои беҳтар шудани сифати китоби дарсӣ дар доираи салоҳиятҳои худ вазирадор буда, ташхиси китоби дарсиро метавонанд ғойбона ва ё дар қамқорӣ бо муаллиф (он)-и китоби дарсӣ ба роҳ монанд.

11.4. Мутахассисони техникаи муассисаҳои таъбу нашр барои риояи қоидаҳои типографӣ ва дизайни китобҳои дарсӣ вобаста ба фанни таълимӣ ва хусусиятҳои синнусоли хонандагон масъул буда, таъкиду тавсияҳои муҳаррирон ва муқарризони китобҳои дарсиро ба эътибор мегиранд ва ислоҳ мекунанд.

► ҚОНУН ВА ҚОМЕА

Дар моддаи 13-и Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дарҷ гардидааст, ки "Замин, сарватҳои зеризаминӣ, об, фазои ҳавоӣ, олами набототу ҳайвонот ва дигар боигарии табиӣ, моликияти истисноии давлат мебошанд ва давлат истифодаи самараноки онҳоро ба манфиати халқ кафолат медиҳад".

Объектҳои номбаршуда натиҷаи меҳнати инсон набуда, ба сифати боигарии табиӣ эътироф карда мешаванд. Яъне, объектҳои мазкур ҳамчун объекти ҳуқуқи моликияти дигар субъектҳо баромад карда наметавонанд, ин объектҳо аз тарафи дигар субъектҳо танҳо бо иҷозати давлат истифода бурда мешаванд. Дар Паёми набатии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон омадааст, ки "Ҳалли масъалаҳои иҷтимоӣ, яъне, соҳаҳои илму маориф ва тандурустӣ ҳамеша дар меҳвари сиёсати давлату Ҳукумати мамлакат қарор дорад.

Соли гузашта дар кишвар 157 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ, ибтидоӣ, миёнаи касбӣ ва синфхонаҳои иловагӣ барои 63000 ҷойи нишаст бунёд ва ба истифода супорида шуданд.

Умуман, аз соли 1991 то ба имрӯз дар мамлакат 3020 иншооти соҳаи маориф бо зиёда аз 1 миллиону 300 ҳазор ҷойи нишаст сохта, ба истифода супорида шудааст".

Мутаассифона, баъзе аз роҳбарони муассисаҳои таълимӣ дар шаҳри Панҷакент зимни иҷрои вазифаҳои хизмати худ безътиноӣ зоҳир карда, ба ҷои ҳифзу эмин нигоҳдории захираҳои моддию техникаӣ, таъмини мақсаднок ва аз рӯи

таъйинот истифодабарии қитъаҳои замин муассисаҳои таълимӣ, баръақс, бо шахсонӣ масъули шӯъбаи маориф забон як карда, аз беамалӣ ва бетарафии мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва Кумитаи идораи замин истифода бурда, қитъаҳои замин муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумиро бидуни қарорҳои дахлдори Ҳукумати ҷумҳурий ва Раиси шаҳр ба шахсонӣ алоҳида барои сохтмони ҳар

мии №61, Қурбоналиев Қ.М. ва дигарон бо моддаи 338, иловаи 1, қисми 2 бандҳои «б, в»-и Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон парвандаи ҷиноятӣ оғоз карда шуд.

Ба ин монанд директори муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №63 (воқеъ дар Ҷамоати деҳоти Амондара) Шехимов Мурод Бозорович моҳи апрели соли 2020 бидуни қарори дахлдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва раиси шаҳр

замин ҷудо карда шудааст.

Бо қарори дигари раиси шаҳри Панҷакент (№435 аз 21 августи соли 2014) ба ширкати «Чилмехроб» аз ҳисоби заминҳои муассисаи давлатӣ (Машқгоҳи тайёрии ҳарбӣ барои хатмкунандагони муассисаҳои таҳсилоти умумии шаҳри Панҷакент) барои сохтани меҳмонхона майдони 2100 метри мураббаъ қитъаи замин ҷудо карда, бо ин роҳ манфиатҳои давлат ва

ҳокимияти давлатӣ дур мондааст. Роҳбарони муассисаҳои таълимӣ аз ин беамалию фориғболӣ ва беназоратӣ истифода бурда, бо салоҳиди худ захираҳои моддию техникаӣ ва қитъаҳои замин ҳудуди муассисаҳои таълимиро истифода бурда, ғайриқонунӣ онҳоро бо ҳар гуна бахонаҳои беасосу бофта ба шаҳрвандони алоҳида дода истодаанд, ки таъҷилан ошкору пешгирӣ ва бартараф накардани ин қонунвайронкуниҳо

Фориғболӣ ба ҷиноят мекашад

Замин ганҷинаи бебаҳост ва онро бояд самараноку оқилона истифода бурд

гуна иншоот ҷудо карда додаанд, ки фавран ошкор, пешгирӣ, бартараф накардани ин омилҳо ва ба ҷавобгарӣ нақшидани шахсонӣ гунаҳгор ҳуқуқи манфиатҳои давлат ва ҷамъиятро халалдор месозад.

Аз ҷумла, директори муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №61 (воқеъ дар Ҷамоати деҳоти Моғиён) Қурбоналиев Қаҳҳор Муродуллоевич дар асоси маслиҳати пешакӣ бо нозири шӯъбаи маорифи шаҳри Панҷакент Усмонов Музаффар Ҳадияевич моҳи марти соли 2020 ба сокини шаҳри Панҷакент, Ҷамоати деҳоти Моғиён Мутаиллоев Суннатullo Мирзошарифович бидуни қарори дахлдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва қарори раиси шаҳр аз ҳудуди заминҳои муассисаи таълимии мазкур барои сохтмони мағоза ва ошхона ғайриқонунӣ майдони 30 метри мураббаъ қитъаи замин ҷудо кардааст ва шаҳрванд Мутаиллоев С.М. дар қитъаи замин ҷудогардида ба сохтмон шурӯъ намудааст.

Дар заминаи санҷишҳои прокурорӣ 16 феввали соли 2020 нисбат ба директори муассисаи таҳсилоти миёнаи уму-

ба сокини шаҳри Панҷакент, Ҷамоати деҳоти Амондара, деҳаи Роҷ Баҳриев Алиҷон Асрорович барои сохтмони мағоза аз ҳисоби заминҳои ҳудуди муассисаи таълимӣ ғайриқонунӣ дар масоҳати 100 метри мураббаъ қитъаи замин ҷудо кардааст. Ғайриқонунӣ Баҳриев А.А. дар ин замин тахкурсии мағозаро бунёд намудааст.

Аз рӯи ин ҳодиса низ, нисбат ба директори муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №63 Шехимов М.Б. бо моддаи 338, иловаи 1, қисми 2, банди «в»-и Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон парвандаи ҷиноятӣ оғоз карда шуд.

Дар баробари ин, санҷишҳои прокурорӣ ҳолатро ошкор намуданд, ки аз ҷониби масъулини мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, шӯъбаи маориф ва Кумитаи идораи замин бо бахонаҳои таҷлили ҷашни 30-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба шаҳрвандони алоҳида аз ҳисоби заминҳои муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, бахусус, заминҳои қорамии обии хоҷагҳои ёрирасони муассисаҳои ғайриқонунӣ майдони 1000 метри мураббаъ қитъаи

ҷамъиятро халалдор сохтаанд, ки дар натиҷаи ин ҳолат боиси муроҷиатҳои пай дар пайи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мақомоти давлатӣ гардидааст.

Гарчанде ки тибқи талаботи моддаи 60-и Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» ва сарҳатҳои 2 ва 3-и моддаи 172 Кодекси заминии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба заминҳои моддию техникаӣ муассисаҳои таълимӣ қитъаҳои замин, бино, иншоот, коммуникатсия, таҷхизоти таълимӣ ва воситаҳои нақлиёт дохил гардида, ҳилофи таъйиноти мақсаднок истифода намудани қитъаҳои замин ба муассисаҳои таълимӣ барои истифодаи бемуҳлат додашуда, манъ ва дар онҳо сохтмони дигар бино ва иншооти ғайрисоҳавӣ мумкин набошад ҳам, вале масъулини соҳа бахри пешгирии ин қонунвайронкуниҳо сари вақт чораҷӯӣ накардаанд.

Ҳамин тариқ, санҷишу таҳлилҳои прокурорӣ нишон доданд, ки дар аксари маврид фаъолияти муассисаҳои таълимӣ дар ин самт аз мадди назари масъулини шӯъбаи маориф ва мақомоти иҷроияи маҳаллии

метавонад дар андак вақт боиси дар ҳудуди шаҳр авҷ гирифтани чунин таҷрибаи номатлуб гардад.

Масъулини шӯъбаи маориф, Кумитаи идораи замин ва ҷамоатҳои деҳот ҳамарӯза аз назди ин муассисаҳои таълимӣ гузар карда, сохтмонҳои ғайриқонунӣ дар қитъаҳои замин муассисаҳои таълимиро дида бошанд ҳам, вобаста ба ин ҳолат чораҷӯӣ накарда, бетарафӣ зоҳир намудаанд.

Бояд қайд намуд, ки мутобиқи моддаи 93-и Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон «Назорати риояи дақиқ ва иҷрои яхелаи қонунҳоро дар қаламрави Тоҷикистон Прокурори генералӣ ва прокурорҳои тобеи он дар доираи ваколати худ татбиқ менамоянд». Аз ин рӯ, Прокуратураи шаҳри Панҷакент ваколати конститутсионии ҳудро истифода бурда, бо мақсади таҳкими қонуният дар самти қонунгузории замин диққати зарурӣ дода, ҷиҳати пурзӯр намудани назорати иҷрои қонунгузории замин тадбирҳои зарурӣ меандешад.

С.Б. АЗИМЗОДА,
прокурори шаҳри Панҷакент,
мушовири адлияи дараҷаи I

► ҶАМЪБАСТИ СОЛИ ТАҲСИЛ

Дар санҷиши дониш масъулият эҳсос мешавад

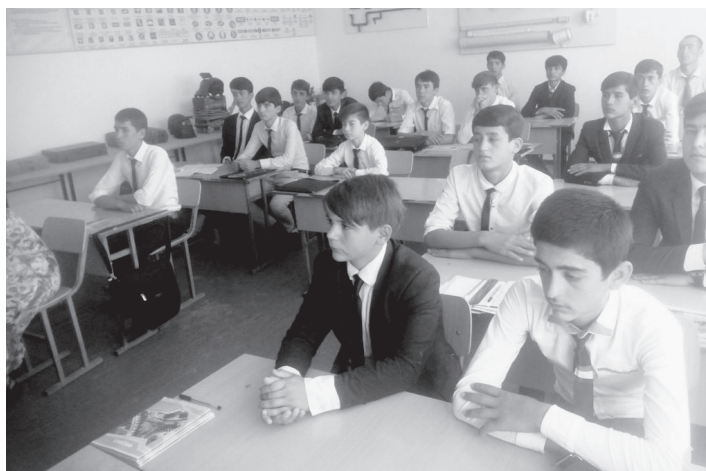
Имрӯзҳо давраи муҳим – аттестатсияи аз синф ба синфгузаронӣ ва хатм дар муассисаҳои таълимии шаҳру ноҳияҳои минтақаи Кӯлоб ҷараён дорад. Бо мақсади шиносӣ аз ҷараёни аттестатсияи имсолаи чанде аз хонандагон ба муассисаҳои таълимии шаҳри Кӯлоб ҳозир шудем.

Рафти аттестатсия дар муассисаҳои таълимии шаҳри Кӯлоб нишон дод, ки кормандони соҳаи маорифи шаҳр ва омӯзгорону хонандагон ба ин чорабинии муҳим омодагии хуб дидаанд. Дар муассисаи таълимии №11-и ҷамоати деҳоти Зарбдор (директораш С. Шомуродов) хонандагони синфи 11 (б, в) аз фанни забони англисӣ (шифоҳӣ) ва хонандагони синфи 11-и а, ки бо равияи ҷамъиятӣ-гуманитарӣ таҳсил мекарданд, аз фанни технологияи иттилоотӣ (шифоҳӣ) ба имтиҳонсупорӣ оғоз намуданд. Натиҷаи имтиҳон аз фанни забони англисӣ дар синфҳои 11(б,в) чунин буд:

аз шумораи 42 нафар хонанда бо баҳои «аъло» 7 нафар, «хуб» 6 нафар ва «миёна» 29 нафар. Дар синфи 11-и а аз 22 нафар хонанда 2 нафар баҳои «аъло», 15

нафар баҳои «хуб» ва 5 нафар бо баҳои «миёна» имтиҳони фанни технологияи иттилоотиро ҷамъбаст намуданд. Дар синфҳои 9 (а,б) аз фанни адабиёт (эссе) муаллими имтиҳонгир Н. Раҳимова, ёвар З. Даминова ва раиси имтиҳонот Б. Абдурахмонов маводи имтиҳониро дар соати муайяншуда кушода, дастраси хонандагон намуданд. Аз шумораи 58 нафари дар имтиҳон иштирокдошта 16 нафар баҳои «аъло», 24 нафар баҳои «хуб» ва 18 нафар баҳои «миёна» гирифтанд. Аз рафти аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидан ва хатм дар муассисаи таълимӣ маълум мегардад, ки маъмурият ва коллективи омӯзгорону хонандагон ба ин маъракаи муҳим ба тайёрии пухта омадаанд. Мудири шӯъбаи маорифи

ноҳияи Мир Сайид Али Ҳамадонӣ Насимҷон Ғоибзода дар бораи нақшаи аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидан ва хатм дар муассисаҳои таъли-

мии ноҳия чунин иттилоъ дод: - Баъди анҷоми соли таҳсили 2020-2021 дар муассисаҳои таълимии ноҳия тибқи фармоиши вазирӣ маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон як моҳ пеш аз саршавии аттестатсия, ҷадвали аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидан

ва хатми муассисаҳои таълимӣ тасдиқ гардида, тамоми маводҳои аттестатсияи шифоҳии аз синф ба синф гузаронидан ва хатмро, ки омӯзгорони

фаннӣ дар асоси барномаҳои таълимӣ тартиб додаанд, як моҳ пеш аз саршавии аттестатсия тасдиқ ва дар ҷойи махсус маҳфуз нигоҳ дошта шудаанд.

Барои ошной аз рафти ҷараёни аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидан ва хатми хонандагон, мо ба муассисаҳои таълимии №№ 8, 18, 39 ва 41 рафтем. Дар муассисаи таълимии №18 (директораш Ш. Камолов) аттестатсияи хатм дар синфҳои 11 (а,б) аз фанни забони англисӣ (шифоҳӣ) ҷараён дошт. Аз ҷавоби хонандагон ба саволҳои аъзои комиссияи аттестатсионӣ маълум гардид, ки хонандагон ба имтиҳон бо тайёрии хуб омадаанд.

Шариф АБДУЛҲАМИД,
«Омӯзгор»

►► 41 нафар хонандаи литсейи шаҳри Хучанд дар олимпиадаи байналмилалӣ «IMAC – online»-и Англия ғолибият ба даст оварданд.

► МУЛОҲИЗА

Фаҳмиши ягонаи муносибати босалоҳият ба таълим

(Охираш. Аввалаш дар шумораи гузашта)

Дар синфи 2 аввалин коре, ки бояд ба анҷом расад, шинос намудани хонандагон бо ҳарф ва овозҳои забони русӣ аст. Фаромӯш набояд кард, ки дар забони русӣ танҳо овози садоноки «ы» ҷӣ душвориву муаммоҳое ба сари хонандагон меорад. Бархе аз хатмкунандагони мактабҳо ҳатто дар синфҳои 10 ва 11 ин овозро талаффуз карда наметавонанд. Талаффузи нодурусти ин овоз ва иваз намудани он бо овози мукаррарии «и» ба талаффузи нодурусти овозҳои ҳамсадо сабаб мешавад. Дар забони русӣ 10 овози ҳамсадо ҷуфтҳои худро дар самти нарму мулоим ва ё сахту шадид талаффуз шудан тақозо мекунад.

Бо назардошти мавҷудияти душвориҳо дар самти таълим ва омӯзиши забони русӣ, ба хотири парвариши маҳорат ва малакаи забондонӣ, ташаккули унсурҳои нахусти салоҳиятмандии талаба тав-

мавриди омӯзиши ин ё он фан (аз ҷумла, забони русӣ) аз чанд омил вобастагӣ дорад: аз китоби хушсифат ва бозамун (дар доираи мувофиқат ба синну сол, мавҷудияти муҳити забон ва гуфтор), аз омодагии назариявӣ ва методи омӯзгор, аз истифодаи мақсадноки роҳу усули навгониҳои таълим, аз нутқи намунавии омӯзгор, ки ба хонандагон намуна, ибрат ва таъсир дошта бошад.

Моҳиятан, салоҳиятмандӣ/тавонмандӣ дар пояи чунин арзишҳои имконпазир мегардад:

- салоҳиятмандӣ муносибат набуда, он тарзи муваффақшавӣ ба дарк ва фаҳмиши маводи таълим, амал кардан, ғаёб будан, хоҳиш доштан ва тавоноии зехӣ ва қобилиятнокиро пешбинӣ менамояд;
- салоҳиятмандӣ - татбиқи амалии донишҳои назариявист;
- салоҳиятмандӣ маҳорати дуруст дарк ва фаҳмидани маводи таълим аст;
- салоҳиятмандӣ аз маҳорати ис-

лим ва омӯзиши матнҳои ҷолиб аз адабиёти бадеӣ, маводи фанӣ ва соҳавӣ, иттилооти махсус, маводи воситаҳои ахбори умум (рӯзнама, маҷалла, радио, ТВ) ба роҳ мондаву самаранок ба иҷро мерасад.

Пас ҷавҳари салоҳият ва салоҳиятмандӣ дар мантики масъала аст. Чунончи, омӯзгор дар раванди таҳсилот дар сурате ба мақсад мерасад ва салоҳиятмандии шогирдонро таъмин месозад, ки агар ҳудӣ ӯ дониш, маҳорат ва малакаҳои зарури касбӣ дошта бошад. Омӯзгор ҳамеша дар андешаи тақмили маҳорат бояд қарор гирад, барои расидан ба ҳадафҳои таълим кӯшиш ба ҳарч диҳад, ба кадрӣ қимати кори худ ва касби интиҳобкарда расад. Вақте омӯзгор дониши худро дар амал татбиқ карда наметавонад, ғаёбияти вай бесамар арзёбӣ мешавад. Ба дигар маънӣ вай босалоҳият аст (салоҳиятманд/тавонманд нест).

Инак, салоҳиятмандӣ = медонам + метавонам + меҳонам + иҷро мекунам мебошад. Чунонки мебинем, тавониш аз дониш, хоҳиш доштан ва дар амал татбиқ кардан ҳосил мегардад. Осонтарин ва фаҳмотарин шарҳи салоҳият “қобилият” аст, яъне қобилияти дар амал истифода кардани донишу малакаҳои ҳосилшуда аст. Ба пиндори мо, дар раванди ҷорӣ намудани муносибати босалоҳият ба таълим, пеш аз ҳама, ягонагӣ ва дурустии истифодаи вожаҳо ва истилоҳот таъмин ва мушаххас гардад. Барои ноил гардидан ба ин мақсад бояд аввал ба маъноӣ қалмаву мафҳумҳои мавриди истифода, алаҳхусус дар раванди тарҷума ва баргардонии онҳо аз як забон ба забони дигар (манзури мо - забони тоҷикӣ) таваҷҷуҳ кунем. Ҷӣ лозим майнаи омӯзгор ва хонандаро ғич кардан ва дар атрофи мафҳумҳои душворфаҳм ҳарф задану қадам гузоштан.

Воқеан, салоҳият ва салоҳиятмандии омӯзгор қори якҷузаву дурӯза нест. Омӯзгор давра ба давра, ҳини андӯштани таҷрибаи касбӣ амалӣ, ҳосил намудани донишу малакаҳои ҷадиду нав ба тақмили салоҳиятмандии ҳеш мерасад.

Дар мавриди ташаккул ва рушди салоҳиятмандии хонандагон кӯшиши донишандӯзӣ ва парвариши маҳорату малакаи амалии суҳанварии онҳо бештар мавқеъ пайдо мекунад. Ҳадафи асосӣ ташаккули тавонмандӣ ва қобилияти ба фазои муоширати озод ворид шудани хонадагон махсуб меёбад. Чунин салоҳиятмандӣ аз қобилияти онҳо дар бобати омода будан ба гуфтугӯи мустақил тавассути воситаҳои забон арзёбӣ мегардад.

Мавриди зикр аст, ки дар заминаи кӯшиш, рағбат, ҳавас, қобилият ва меҳнатдӯстии шогирдон рушду тақомули забондонии онҳо пайваста тақмил меёбад. Дар ин бобат мундариҷаи таълим дар ҳар як давраи таҳсил дар робита бо интиҳоби матни таълими, минимуми лугат, мавқеъ ва мавриди гуфтугӯ, синну соли муҳассилин, қобилияти идрок ва ҳавасмандии онҳо бояд ба назар гирифта шавад. Аз ин рӯ, зарур аст, ки дар стандарти ҳар як синф таҳияи ҳадафи таълиму омӯзиш ва ташаккули салоҳиятмандии хонадагон равшан ва мушаххас дарҷ ёбад.

Саъдулло НЕЪМАТОВ,
доктори илмҳои
педагогӣ, профессор

► ДАСТОВАРД

Оё ту медонӣ, ки қоидаҳои ҳаракат дар роҳ на танҳо ба ронандагон, балки ба пиёдагардону мусофирон низ дахл дорад? Оё ту гуфта метавонӣ, ки аломату нишонаҳои роҳ, рангҳои сурху сабзи чароғҳои раҳнамо чиро ифода мекунад ва ҷӣ аҳамият доранд?

Дар ҳамин ҳусус ва дар бораи чизҳои дигаре, ки ба роҳ ва қоидаҳои дурусту ҳаракату рафтор дар он вобастагӣ дорад, бо ту суҳбат мекунам.

Вақте ту қоидаҳои ҳаракат дар роҳро медонӣ ва онҳоро риоя менамояӣ, роҳи ба муассисаи таълими рафтани омадан бароят осон ва бехатар мегардад.

Ҳам рӯз, ҳам шаб, дар ҳама гуна боду ҳаво, дар роҳу кӯчаҳо воситаҳои нақлиёти бисёре ҳаракат

Амнияти ҳаёт дар дасти туст!

мекунад. Шумораи воситаҳои нақлиёт сол ба сол бештар мешавад.

Бинобар ин, тамоми иштирокдорони ҳаракат дар роҳ бояд ҳеле боэҳтиёт, бодикқат ва боинтизом бошанд. Яке аз шартҳои асосии бехатарии ҳаракат дониш ва иҷро намудани қоидаҳои ҳаракат дар роҳ ва риоя намудани талаботи аломату нишонаҳои роҳ мебошад.

Иштирокдорони ҳаракат дар роҳ пиёдагардон, мусофирон ва ронандагон мебошанд. Тамоми кӯдакон якҷо бо калонсолон бояд мунтазам ва дақиқ қоидаҳои ҳаракат дар роҳро омӯзанд.

Мурочиат ба пиёдагард:

Дар вақти қадам задан дар роҳҳои мошингард ҳеҷ гоҳ шитоб наkun, ки шитобкорӣ ба пушаймонӣ мерасонад. Барои амнияти саломатии худ бехтар аст аз пиёдароҳ қадам занӣ. Ҳангоми гузаштан аз чорроҳа бодикқат бош ва аз телефони мобилӣ истифода набар. Аломатҳои роҳ мазмуну моҳияти вижаи худро доранд, ки ту аз рӯйи китоби «Қоидаи ҳаракат дар роҳ» онҳоро медонӣ. Аз ҷойҳои, ки тибқи нишонаҳои махсус қадам задани пиёдагард манъ карда шудааст, ҳаргиз ҳаракат наkun. Барои он ки ба қоидаҳои ҳаракат пурраву ҳамакурафа шинос шавӣ худро эҳтиёт намоӣ, ба соҳмонӣ «Нозири ҷавон» узв шав! Маслиҳатҳои судманди худро аз хонандагони хурдсол дар масъалаи қоидаҳои ҳаракат дар роҳ дарёг надор.

Фарангиз БОБОҶОНОВА,
мураббияи кӯдакистони №17-и
ноҳияи Исмоили Сомонӣ

► САБҚАТ

«Мо бо шумоем!»

Дар шаҳри Хоруғ даври вилоятии озмун «Мо бо шумоем!» баргузор гардид. Чорабинӣ бо суханони мукаддимаи раиси Кумитаи иҷроияи ҲХДТ дар ВМКБ Рустам Фелалиев оғоз ёфт. Аз шаҳри Хоруғ ва ноҳияҳои вилоят ба даври вилоятӣ 22 нафар роҳ ёфта, аз рӯйи се номинатсия сабақат орошанд. Ҳунарнамоии атфолӣ имконияташон маҳдуд ҳозиринро ба шавқу завқ овард.

Ҳамамон аз байни бехтаринҳо ба маҳорати баланди 7 нафар иштирокчи баҳои баланд дода, барои иштирок дар даври ниҳонии озмун, ки дар пойтахти кишварамон - шаҳри Душанбе баргузор мегардад, роҳат доданд. Кумитаи иҷроияи ҲХДТ дар ВМКБ ба ғолибон сипосномаю роҳат ва ба 22 нафари баромадкунанда тухфаҳо тақдим намуд. Ҳамзамон санъаткорони мактаби мусиқии шаҳри Хоруғ барои иштироки ғаёлона дар озмун бо сипосномаи КИВ ҲХДТ кадрдон шуданд. Дар озмун муовини раиси ВМКБ Анвар Имнатшоҳзода иштирок ва суҳанронӣ кард.

Найри АЪЗАМ

сия менамоем, ки нахуст китобҳои дарсии босифат ва ҷавобгӯи талаботи илми методика ва дидактика, забоншиносӣ ва равоишиносӣ таҳия гарданд. Ба ҳайати муаллифон нафароне шомил бошанд, ки мутахассиси ҳар ду забон бошанд. Дар омӯзиши забони ғайримодарӣ ба назари эътибор гирифтани ҳусусиятҳои забони модарии сокинони маҳал, фарҳанги миллий, урфу одат, анъанаҳо ба аҳамияти бузург соҳиб аст.

Чунончи, дар синфи 2, ки оғози омӯзиши забони русӣ аст, қабл аз ҳама, ба ташаккули малакаҳои артикулятсионӣ (талаффузи ҳоси овозҳои забони русӣ дар таркиби ҳиҷо, қалима, ибора, ҷумла, интонатсияи ҷумлаҳои наҷандон душворфаҳм дар доираи қолаби синтаксисии гуфтор), омӯзиши захираи муайяни лугат, хондан ва навиштан, дарки мазмунӣ чизи хондашуда, тарҷумаи қалмаву ибораҳои супоришшуда зарур аст. Ҳамчунин, аввалин мисолҳои дар ҷинсият, шахс ва шумора мувофиқ гардонида шудани ҷузъҳои таркиби ибора ба аҳамияти қалон ноил аст. Маҳз аз ҳамин давраи омӯзиш ба маҳорати ибора ва ҷумла сохтан, ба саволҳои одӣ ҷавоб додан, ба ташаккули нишонаҳои нахусти тавонмандии шогирдон муваффақ шудан зарур доништа мешавад.

Сабаби асосии нотавонӣ дар омӯзиши забон ва умуман, забонҳо (ҳатто забони модарӣ) дар нодуруст гузоштани хишти аввали забонумӯзӣ аст. Салоҳиятмандии хонанда дар

тифодаи воситаҳои забон (қалима, ибора, ҷумла) дар раванди гуфтор ва баёни матлаб арзёбӣ шуда, истифодаи дурусти овоз, ҳарф, зада, интонатсияро тақозо мекунад;

- салоҳиятмандии муаллим дар интиҳоби роҳу усули самарабахши баёни мавзӯ ва маводи таълим аст.

Замоне олимӣ машҳури Юнон-замин Аристотел мафҳуми “компетентностный подход”-ро зимни ифодаи “атега” - неру, қудрат, қобилият, тавоноӣ, лаёқат”, ки доимо дар ҷараёни тақмил ва рушд қарор дорад, шарҳ дода буд. Яъне салоҳият/салоҳиятмандӣ дар заминаи қабл аз ҳама фаҳмиш ва қобилияти фикрронӣ ташаккул меёбад. Яъне, он дониш ва тавониш аст.

Аслан, дар мавриди омода кардани омӯзгори забон (модарӣ, русӣ, хоричӣ) дар робита бо ташаккули салоҳиятмандӣ/тавонмандӣ таъмину татбиқи чунин рукнҳои муҳими таълим пешӣ назар меояд: рушди муоширати шифоҳӣ ва хаттӣ, нутқи фардӣ (монолог), диалог (муошират ва ё муқоламаи ду нафар), нақли мазмун ва мундариҷаи матни шунида ё хондашуда, эҷоди “маҳсули” фикрии ҳеш доир ба гузориши суол ва ё масъала, дониш ва риоя кардани анъанаҳои миллий, фарҳангӣ, худшиносии миллий, урфу одат, ҳусни баён, кирдору гуфтор, муоширати байнифарҳангӣ, муқотибаи расмӣ (переписка), муошират дар сатҳи тичорат, сиёсат, ҷомеа, таъсир расондан ба ҳамаҷуғбат ва ғайраву ҳоказо. Андешаҳои зикршуда тавассути таъ-

Дар шаҳри Бохтар ҷаласаи чоруми Шӯрои қорӣи Тоҷикистону Ёзбекистон баргузор гардид.

► ИЛМ ВА ИННОВАТСИЯ

Лоиҳа амалӣ мешавад

Бо мақсади тақмили методҳои инноватсионии оморасозии мутахассисони соҳаи муҳандисӣ бо дастгирии Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Бонки Ҷаҳонӣ дар доираи лоиҳаи «Рушди таҳсилоти олии» дар Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С.Осимӣ лоиҳаи «Мукамалгардонии таҳсилоти олии техникии тавассути ҷорӣ намудани технологияҳои инноватсионӣ дар асоси таҷрибаи донишгоҳҳои аврупоӣ» татбиқ мешавад.

Ин лоиҳа имкон дод, ки тақмили фазаи маҷозии ҳамгироии донишгоҳ бо дигар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва марказҳои илмӣ бо роҳи таъсис додани 5 маркази технологияҳои инноватсионии таълимӣ, ки ба баланд бардоштани сифати тайёр намудани мутахассисон тавассути иштироки донишҷӯён, магистрантон, докторантон ва ҳайати профессорону устодон дар онлайн-лексияҳои олимону муҳаққиқон аз донишгоҳҳои хориҷӣ доир ба масоили мубрами илм ва технология, ташкили онлайн омӯзишҳо барои омӯзгорон ва кормандони донишгоҳ аз ҷониби мушовирони байналхалқӣ, баргузори вебинарҳо ва конференсҳои илмӣ-амалии сатҳи ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ, гузаронидани мизҳои мудаввар оид ба масоили мубрами таҳсилоти муҳандисӣ ва рушди бахши иқтисодии кишвар бо иштироки корфармоён, натиҷаҳои мусбат ба даст оянд ва барои омода кардани замина ҷиҳати тақвият додани фаъолият дар самти баланд бардоштани сатҳи сифати таълим (пеш аз ҳама, дар ихтисосҳои техника) мусоидат намоянд. Таъсиси марказҳои инноватсионӣ имкон дод, ки бахшҳои гуногуни донишгоҳ дар заминаи технологияҳои инноватсионии иттилоотӣ бо ҳам дар шакли онлайн доим пайваست бошанд. Дар баробари ин, шароити баргузори онлайн-лексия, вебинар, видеоконференсҳо ва дигар маросимҳо бо иштироки намоёндогони донишгоҳҳои кишварҳои хориҷӣ фароҳам оварда шуд. Мавриди зикр аст, ки барои ба сатҳи сифатан нав баровардани фаъолияти таълимӣ дар донишгоҳ видеостудияи замонавӣ таъ-

имкониятҳои технологӣ-инноватсионии васеъ дорад. Дар ҳамкорӣ бо Донишгоҳи Русе ба номи Ангел Канчев (Булғористон), Донишгоҳи давлатии Урали ҷанубӣ (ЮУрГУ), Иттиҳодияи ҷамъиятии «Маърифати шаҳрвандӣ» ва Ташкилоти ҷамъиятии «Иттиҳодияи корфармоён» Ҷумҳурии Тоҷикистон» Донишгоҳи техникаи Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ ҳамчун донишгоҳи асосии техникаи кишвар мунтазам заминаи моддию техникаро тақмил дода, усулҳои инноватсионии таълимиро таҳия менамояд.

Зимни суҳанронии худ дар ҷаласаи якуми Шӯрои илм, маориф ва инноватсияи назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон кайд карда шуд, ки «...таъйини солҳои охир Ҳукумати Тоҷикистон барои пешрафти фаъолияти инноватсионӣ дар мамлакат, ташаққули низомии

самараноки инноватсионӣ, ки ба баланд бардоштани сатҳи технологӣ ва рақобатнокии истеҳсолот, ба бозори дохиливу хориҷӣ баровардани маҳсулоти инноватсионӣ, истеҳсоли молҳои ивазкунандаи воридот, суръатбахшии рушди иҷтимоиву иқтисодӣ ва расидан ба ҳадафҳои стратегияи миллии мусоидат менамояд, заминаҳои ҳуқуқӣ ва иқтисодиро фароҳам овардааст. Аз ҷумла дар Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти инноватсионӣ», «Стратеги-

яи рушди инноватсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2020» ва «Барномаи рушди инноватсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2020» асосҳои ҳуқуқии фаъолияти инноватсионӣ муҳайё гардидаанд». Ҷиҳати иҷрои дастури супоришҳои Пешвои миллат ва дар амал татбиқ намудани талаботи санадҳои меъриву ҳуқуқии болозикр лозим аст, ки дар самти рушди фаъолияти инноватсионӣ пайвасти тадбирҳои зарурӣ андешида, дар ин замина аз таҷрибаи марказҳои таълимӣ-инноватсионии Донишгоҳи техникаи Тоҷикистон ба номи академик М.С.Осимӣ истифода намоем.

Мамадамон АБДУЛЛО,
муовини ректор оид ба илм ва инноватсияи
Донишгоҳи техникии
Тоҷикистон ба номи
академик М.С.Осимӣ,
Ардашер ШЕРЗОДИЁН,
раиси Ҷамъияти
илмӣ донишҷӯёни
донишгоҳи мазкур

► ШЕВАИ ТАДРИС

Омӯзгор вобаста ба мавзӯҳои фанни табиатшиносӣ дар мавриди мувофиқ, ва дар лаҳзаҳои дамгирӣ аз чистонҳо истифода бурда метавонад. Чистон аз ҷиҳати мавзӯ ва мундариҷаи худ ҳамеша ба ҳақиқати зиндагӣ, ҳодиса ва ашёи олам, ки моро ихота кардаанд, алоқаманд мебошад. Чистонбӣ дар ниҳоди хонандагон ҷиракӣ, хушёрӣ, нуктасанҷӣ, ҳозирчавобӣ барин сифатҳоро тарбия мекунад. Чистонҳо ба мо имкон медиҳанд, ки

Як ҷонваре бидидам,
Аҷаб хуш месароям.
Сари гунча нишаста,
Шабро сахар намоям. (булбул)
Ҳавзи кулум – кулум,
Почадарози калтадум. (шутур)
5. Чистонҳо оид ба узвҳои бадани одам:
Ду бодомии шукуфта
Холи сиёҳдоранд
Дар як лаҳза замин
Осмонро тай месозанд (ҷашмон)
Омӯзгор метавонад, ки дар вақти

Чистон дар дарси табиатшиносӣ

бифаҳмем деҳкон ва хунарманд ба ин ё он ҳодисаи табиат, олооти меҳнат, ба набототу ҳайвонот ва ғайра чӣ гуна муносибате дошта ё доранд.

Бо ин сабаб чистонҳои тавсифии дар дарсҳои табиатшиносӣ истифодашавандаро ба гурӯҳҳои ҷудо мекунем, ки дар онҳо олоту воситаҳои меҳнат, ҳодисаҳои табиӣ, замин ва коинот, олами набототу ҳайвонот узвҳои бадани одам акс ёфтаанд.

Инак, ҷанде аз ин гуна чистонҳо:

1. Чистонҳо оид ба асбобу олооти меҳнат:

Гар равад зери замин,
Пур кунад рӯйи замин. (сипор)
Осмон барояд ялаккӣ,
Замин фарояд тараккӣ. (каланд)
Аҷоиб лӯбате дидам,
Миёни сина пар дорад.
Ба пояш кафши пулодӣ,
Даҳон болон сар дорад. (трактор)

2. Чистонҳо доир ба ҷисмҳои осмонӣ, иқлим ва фасли сол:

Бе ман ҳаёт набошад
Дар ҳама рӯйи олам.
Бе ман вучуд надорад,
На ҳайвону на одам. (об)
Ситораҳои пурчило,
Боридаанд аз ҳаво.
Ба даст гирад чун кас,
Қатраи об асту бас. (барф)
3. Чистонҳо оид ба олами наботот:
Сӣ сандук, сила сандук,
Ҳама сандук ба як сандук. (пиёз)
Он чист, ки аз барг панохе дорад,
Дар сар кулаҳу ҷома сиёҳие дорад. (бонмҷон)

4. Чистонҳо дар бораи олами ҳайвоноту парандагон:

дарс хонандагони синфҳо ба гурӯҳҳои ҷудо карда, дар байни онҳо оид ба чистонгӯӣ ва чистонбӣ мусобиқа ташкил намояд.

Ин мусобиқаҳо то 3 – 5 дақиқа давом меёбанд. Хонандагон дар ин вақт мондашавиро хис намекунанд, диққаташон мутамарказ мешавад ва вақт босамар мегузаранд.

Инчунин, омӯзгор ҳангоми истифодаи чистонҳо бояд ба ҷунин саволҳои хонандагон: “Ҷондор ё бечон?”, “Хӯрдани ё не?”, “Дар дур ё дар наздик” ва ғайра ҷавоб диҳад. Зеро бе ин гуна таркибҳои ёрирасон ёфтани ҷавоби чистон душвор мегардад.

Аз ҷумла хангоми истифодаи бурдани чистони зерин:

“Чист он он лӯбате, ки ҷонаш нест,
Сулфаҳо мекунад, даҳонаш нест.
Гиряхо мекунад, надорад ҷашм,
Хандаҳо мекунад, лабонаш нест”

омӯзгор бояд ғўяд, ки ин воқеаи табиат буда, маконаш дар ҳаво ва ё осмон аст. Пас, бачаҳо каме фикр карда, ҷавобашро меёбанд. Онҳо таҳмин мекунад, ки сухан дар бораи чӣ меравад, яъне абр ва пайдо шудани раъду барқ ва борон.

Ҳангоми гузаштани ҳар як мавзӯи чистонҳои ба мавзӯи мувофиқро истифода барем, дониш ва маҳорати хонандагон оид ба мавзӯи мустаҳкам мегардад. Зеро истифодаи чистон дар таълими фанни табиатшиносии синфҳои ибтидоӣ аҳамияти калон дорад.

Р.МУҲИДИНОВА,
омӯзгори синфҳои ибтидоии мактаби
№ 1, ноҳияи Зафаробод

► ОБОДКОРӢ

Тухфаи муносиб

Ба истикболи 30-юмин солгарди Истиклоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар деҳаи Кухнакӯргони Ҷамоати деҳоти ба номи Ҷоё Бердибаевӣ ноҳияи Мурғоб сохтмони толори варзишӣ бо маром идома дорад. Барои тезонидани кор дар иншоот аз ҷониби ҳукумати ВМКБ 40 ҳазор сомонӣ ҷудо гардида, дар сохтмони он хоҷагии фермерии «Тургунбой Шаймқулов» ва бошандагони ин русто саҳмгузори доранд. Айни замон дар иншоот 25 нафар сокинони таҳҷой ва омӯзгорони мактаби таҳсилоти миёнаи умумии рақами 5-и ба номи Салоҳиддин Кожокбаев ба корҳои бунёди машғуланд. Хиштчинӣ дар деворҳо анҷом ёфта, корҳои андовакунӣ идома доранд.

Ҷ.ҚОЗИБЕКОВ, «Омӯзгор»

► ТАҲСИЛОТИ ИБТИДОИИ КАСБӢ

Таъсиси литсейи Донишқадаи политехникии шаҳри Хучанд ба номи академик Муҳаммад Осимӣ талаби давру замон маҳсуб меёбад. Литсей тибқи Қарори Шӯрои олимони донишқадаи политехникии Донишгоҳи техникаи Тоҷикистон ба номи академик Муҳаммад Осимӣ соли 2011 дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» таъсис ёфта, теъдоди хонандагон то имрӯз ба 550 нафар расидааст. Литсей таҳти роҳбарии директори кордону пуртаҷриба, Аълоҷии маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, шодравон Улфат Аҳмедова ба фаъолият шурӯъ намуда, тӯли 6 соли роҳбарӣ ба дастовардҳои назаррас ноил гардид. Сипас, идомадиҳандаи кори ӯ - шоғир-

Литсейи ДПХ 10-сола шуд

ди муаллима, Аълоҷии маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, барандаи Ҷоизаи Президент дар соҳаи маориф Зебҷон Аминова гардид.

Таҳсил дар литсей бо забони тоҷикӣ ва забони русӣ сурат гирифта, забони русӣ ва забони англисӣ барои синфҳои тоҷикӣ ва забонҳои давлатию англисӣ барои синфҳои русӣ забони дуҷуми таҳсил мебошад. Алҳол, дар литсей 42 нафар омӯзгор фаъолият доранд, ки ҳамаи онҳо дорои маълумоти олии педагогӣ мебошанд.

Пояи моддию техникаи литсей мунтазам мустаҳкам шуда, теъдоди синфҳои кабинетҳои фаннӣ ва озмоишгоҳҳои

таҳҷизот бамаротиб афзудааст. Алҳол, дар литсей се бинои таълимӣ, ду озмоишгоҳи фаннӣ-физика ва химия, як китобхона, ду синфхонаи компютерӣ, толори маҷлисгоҳу майдончаи варзишӣ, 24 адад кабинети фанниҳои 8 адад синфхона амал мекунанд. Ҳамаи кабинетҳои фаннӣ, озмоишгоҳҳо бо 13 адад тахтаи электронӣ, 27 адад мултимедиа проекторҳо ҷиҳозонида, ба системаи баландсуръати Интернет пайваست шудаанд.

Биноҳои таълимии литсей бо системаи ягонаи гармидиҳӣ дар мавсими зимистон таъмин буда, дар ҳамаи синфхонаҳо озмоишгоҳҳо ва роҳравҳои дохили

биноҳо камераҳои назоратӣ (48 адад) насб шудаанд.

Хонандагони литсей дар Олимпиадаҳои фаннии ҷумҳуриявӣ фарёлона иштирок менамоянд. Дар солҳои 2011-2018 якнафарӣ, дар соли 2019 дунафарӣ, дар соли 2020-2021 сенафарӣ хонандагони литсей дар Олимпиадаи фаннии сатҳи ҷумҳуриявӣ сазовори ҷойи ифтихорӣ гардидаанд.

Ҳамасола як қатор муҳассилини литсей сазовори Стипендияи президентӣ ва раиси шаҳр мегарданд. Соли 2020 ду нафар хатмкунанда – Мадинахон Абдувоҳитова ва Аминҷон Шерматов муассисаро бо аттестати аъло ва медали нуқра хатм намуданд.

Нуъмон РАҶАБЗОД,
«Омӯзгор»

► БА ОЗМУНИ «УЛУҒЗОДА ВАҒОДОРИ ВАТАН БУД»

Як рӯз бо Улуғзода

Шаб то дер хобам набурд. Китоби «Ривояти сугдӣ»-и устод Сотим Улуғзодаро ба даст гирифтам. Гарчи пештар хонда будам, боз ба хондан оғоз кардам.

Ин китобро аз мағоза харида будам. То вақти субҳонаи Рамазон ними китобро хондам.

Як коса шир рӯи миз гузоштам, аммо дилам нахост. Як бурда нону чор дона хурмо, як пиёла чои тановул кардаму беихтиёр охи талхе аз сина берун омад.

Боз ҳаёлам ба он рӯз рафт...

Ба муносибати рӯзи Ғалаба, дар идораи «Машғал» мулоқоти кормандони маҷалларо бо иштирокиёни Ҷанги Бузурги Ватанӣ, собиқ кормандон ва аъзои ҳайати тахририя баргузор намудем. Хоса, кормандони ҷавони мо - шоира Мавҷигул Зардодхонова, мусахҳеҳ Истамгул Иброҳимова бо шӯру шавк ва фараҳмандӣ даводаш доштанд. Дастархон рост мекарданд.

– Наход? Наход, устодро ман бо чашмони худ бинам-а? Ана, ҳамин хел рӯ ба рӯ, аз наздик...? – нобоварона ҳар гоҳ аз ман суол мекард Мавҷигул.

– Мебинӣ. Мебинӣ, ҳатман, – посухаш додам, гарчи худам низ дар авҷи изтироб будам.

Масъули ин мулоқот корманди мо, рӯзноманигори шинохтаю соҳибтаҷриба ва ошики каломӣ фасеҳу ҷаззоб Насибҷон Амонбоев буд.

Тақдир то ин муддат имкону вақт на дода буд, ки бо устод Сотим Улуғзода ҳамдидор бошам.

Худ наметонам чанд бор китоби устод «Субҳи ҷавонии мо»-ро хондам. Ин китоб гоҳ тағи болинам буду гоҳ дар таҳи камзӯлҷаи кӯхнаи ман, ки гоҳи харсавор алафчинию ҳезумчинӣ рафтани раҳораҳ меҳондам. Чӣ қадр ба саргузашти ятимонаи ман монанд буд, лаҳзаҳои муассири зиндагии ман гӯё дар ин китоб оварда шуда буданд. Чӣ қаробати наздиқе дошт таппиши дили ин китоб бо набзи ман, бо ҳар нафаси кашадам.

Худовандо! Ғамбахшо будиву ғамкушо ҳам, дардбахшоянда ҳастиву дардрабо ҳам. Чӣ сеҳру асрор ва чони

зинда суҳанро дода будиву чӣ мақом ба ин соҳибсуҳани бузург. Бароям устод пайғамбари ҳақиқии суҳан буд. Мепастидам. Орзуи як бор диданаш мекардам. Меҳостам бубинам ва аз ашкҳои миёни сафҳаҳои ин китоб хушидаам қисса кунам.

Аммо лол будаму сеҳрзада. Ба ташнагии ҳамоно айёми кӯдакии хеш ҳар як суҳан, ҳар як ҷумлаи ўро гӯш меодаму ба чашм бовар намекардам.

Гирди мизи хоксорона ороста ҳамроҳи меҳмонони азиз, Шоир халқии Тоҷикистон Абдучаҳбор Қаҳҳорӣ, академик Раҷаб Амонов, На-

висандаи халқии Тоҷикистон Абдумалик Баҳорӣ, расоми вазиди Виктор Чечётка, устод Сотим Улуғзода паҳлуи ман нишастанду мулоқотро оғоз бахшидам.

Суҳбати онрӯзӣ устод як саҳифаи гарм дар зиндагии ман, як субҳи равшану бегуруб дар эҷоди ман гашт. Гуфтугӯи боназokat, адаби воло, фурутанӣ хизрона, баёни андеша ва ҳусни суҳани ў воқеан ба инсонии одӣ ҳеҷ шабеҳе надошт. Ман гӯё ба устод не, ба як муъҷизаи зиндае менигаристам. Кӯдакии ман баргаштаву гӯё бо «Субҳи ҷавонии мо» аз нав ҳамсуҳан будам...

Ҳамкорони мо низ он рӯз як рӯзи бахтро ҳадия гирифтанд. Мавҷигулу Истамгул на танҳо устодро диданду шунданд, балки ҳамроҳ рақсиданд. Аҷаб зебо мерақсидаанд Улуғзодаи бузург, солор, вазнин, батамкин.

Фурсати гусел ҳам расиду устод Сотим Улуғзода ба китоби харидаам соядаст монданд.

Устод дар он соядаст менавиштанду таппиши дилам фузунтар мешуд. Чашмонам гӯё нур гирифтанд. Чӣ ҳусни хати зебо ва мураттабе!

...Яке аз рӯзҳои сияҳи ҷангҳои шаҳрвандӣ, ки назди боғчаи хона чанд либосу зарфро барои фуруш паҳн карда будам, то ба ноне бирасад, аз таваҷҷуҳи бонӯе шод гаштам.

Ў ба косаю табақи чинии хушгули ман дурудароз хира шуду нарх пурсид.

Баноҳост дар дасти ман китобро дида, аз косаву табак фаромӯш кард.

– О, китоби устод Сотим Улуғзода! Медонед, ман чӣ қадар ин китобро кофта будам. Намефурӯшед?

Ба инкор сар чунбонидам.

– Як рӯз барои хондан намедихед?

Дар чашмони бону, ки омӯзгори забон ва адабиёт будааст, он гуна шодие барқ мезад, ки гумон мекардед, кони ганҷ ёфта бошад.

Дар он рӯзҳои шуму беранг дидани чунин ҳеҳраи шукуфта аз нон не, аз китоб, маро мутаассир сохт.

– Хуб. Вале баъди хондан мебиёред. Ин китоб бароям хеле азиз аст, бо соядасти устод...

– Ҳатман, ҳатман, – бонӯи омӯзгор китобро чун тӯмор ба сандуки сина паҳн кард.

– Ташаккур.

Аз пасаш хеле нигоҳ кардам. Дар ҳамгашти кӯча нопадид гашту яке гӯё маро барқ зад. «Ному насабашро напурсидам. Рақами мактабашро ҳам. На, охир ў омӯзгор аст. Наход?..»

Дарег, ки то имрӯз интизораму интизор... Агар ў зинда аст, бояд китобро баргардонд...

Аждари ҷанг гавҳари қиматтарини маро низ фуру бурд.

Ин китоби «Ривояти сугдӣ»-и устоди бузург Сотим Улуғзода буд.

Латофат КЕНЧАЕВА

► ИФТИХОР

Надонистани гузаштаи аҷдодони худ далали инсонии комил набудан аст. Таърихро хотираи инсоният меноманд. Бузургони илму адаб аз қарри асрҳо моро хушдор медиҳанд, ки аз таърихи миллату сарзамин, расму русум ва дину оини худ воқиф бошем.

Миллати тоҷик дар тӯли асрҳо баҳри ноил шудан ба озодӣ, созандагӣ ва бунёдкорӣ сарнавишти пурпечуберо аз сар гузаронида, сафҳаи

«Тоҷикон» - фуруғи сафҳаи таърих

таърихи худро ғаниву рангин сохтааст. Тахти раҳнамоии асосгузори адабиёти муосири тоҷик Садриддин Айни, фарзанди нобигаи миллати тоҷик, академик Бобочон Ғафуров дар солҳои мушкул ба тадқиқ ва таълифи китобе аз таърихи халқи тоҷик шурӯъ намуд. Ҷустуҷӯи пайвастаи ў дар ин роҳ самараи дилхоҳ дод. Соли 1947 нахустасари илмии Бобочон Ғафуров «Таърихи муҳтасари халқи тоҷик» аз ҷоп баромад. Бо заҳмати беандозаи хеш академик Бобочон Ғафуров барои миллати худ аз таърих равшанае кушод. Тавассути ин асар хонандаи тоҷик ба бисёр саволҳои худ, аз қабили кӣ будани аҷдодони худ ҷавоби дақиқ ёфт. Бояд қайд намуд, ки донишманди омӯхтани таърих танҳо ба хотири гузашта нест, балки барои ояндаи дурахшони халқу миллат низ муҳим аст. Миллат бояд гузаштаи худро донанд ва дар асоси он ба оянда қадами устувор гузорад. Шохасари Бобочон Ғафуров «Тоҷикон» чун шиносномаи миллат пазируфта шудааст. Вай бо ин асари худ номи некашро абадан сабт намуд ва на танҳо миллати тоҷик, балки тамоми форсизабонони оламо шодком сохт. «Тоҷикон» фуруғ ё равшангари сафҳаи таърих аст ва арзиши низоҳат бузург дорад.

Осори академик Бобочон Ғафуров барои барафрӯхтани эҳсоси ватандӯстӣ ва ифтихори миллӣ маводи беҳтарин аст.

Шукри соҳибистиклолии кишвар мекунам, ки бо мақсади омӯзиши амиқи таърихи пурифтихори халқи тоҷик шохасари академик Бобочон Ғафуров – китоби «Тоҷикон» нашр гардида, то ҷашни 30-солагии Истиқлолияти давлатии Тоҷикистон аз номи Сарвари давлат ба ҳар оилаи мамлакат тақдим карда мешавад. Ин амал бори дигар моро ба дӯст доштани сарзамин, нигоҳ доштани арзишҳои миллӣ ва рӯ овардан ба маърифат ҳидоят менамояд.

Сайрам ЛУТФИЛЛОЕВА,
омӯзгори таърих ва ҳуқуқи
мактаби №5-и шаҳри Хоруғ

Дар тӯли таърихи адабиёти пурғановати тоҷик, чи давраи классикӣ ва чи муосир, адибон бисёр қушидаанд, то ҳеҳраҳои арзандаи симои асили зани тоҷикро тасвир намуда бошанд. Ба ин муваффақ ҳам гаштаанд.

Воқеан, симои занмодар дар адабиёти тоҷик ҷовидона аст. Ҷеҳраҳои беҳамтои Малика Томирис, Гурдофариди далер, Таҳмина, Ширин ва Аноргул то имрӯз таъсири амиқи тарбиявию ахлоқӣ доранд. Олимони соҳаи адабиёт (Л. Демидчик ва М. Шукуров) роҳи эҷодии Сотим Улуғзодаро бо чанд самт тақсим кардаанд: роҳи илмӣ ва бадеӣ ва дар як вақт офаридани асарҳои драматургӣ. Дар охир ду роҳи эҷодии адиб – илмӣ ва бадеӣ омезиш ёфта, адиб имкон пайдо кард, ки як силсила асарҳои ҷолиб дар насри таърихӣ офарад. Романи «Восеъ» намунаи барҷастатарини онҳост. Устод Сотим Улуғзода дар романи «Восеъ» симоҳои мусбату манфии занони зиёд, аз ҷумла Аноргул, Гулғизор, Фотима, Марзияи «зансурати морсират»

Симои зани асили тоҷик

ва Лутфияи бадқору беномусро офаридааст. Вале аз миёни ҳамаи инҳо симои Аноргул ба кулӣ фарқкунанда аст. Шояд ин аз дӯстдоштатарин симоҳои офаридаи ҳудӣ адиб ҳам бошад. Воқеан, Аноргул бо беҳтарин хислатҳои неки инсонияш диққатҷалбкунанда аст. Вай, пеш аз ҳама, дар ишқу муҳаббат устувор аст, барои муҳофизати ишқи пок нотарсона кӯшиш мекунад. Вақте ки Аноргул ҳамроҳи ҷавони дӯстдоштааш Восеъ дастгир мешавад, худро гум намекунад, балки Восеъро низ дилбардорӣ менамояд. Духтар ҳозир буд, ки бадтарин пешомади худро ҳам бетарсу ҳарос истикбол намояд. Ё ин ки хангоми аз ҷониби бандиён ба Балҷувон бурдани Восеъро дида, Аноргул фарёд мекунад: – Илоҳӣ хонаи золим сӯзад... ман худам ўро хостам! Ў гуноҳ надорад, озодаш кунед...

Тавсифи Аноргулро ҳамчун зани беҳтарин нависанда аз забони Назир, ки дӯсти наздики Восеъ буд, чунин меорад;

«Аноргул зани хуб аст, оқида, боҳаё, меҳрубон. Шукр кун, ки толеат аз зан баланд будааст, додар! Кошки, ман зане медоштам, ки лоақал андак ба Аноргул монанд мебуд». Восеъ беҳтарин хислатҳои инсониро доро буд; нотарс, пахлавон, хайрхоҳ, дилсоф ва баномус. Айнан ҳамин хислатҳо дар қору амали Аноргул ҳам дида мешаванд. Восеъ на барои худнамоӣ ё ғарази шахсӣ, балки барои ҳимояи мардӣ ва нангу номуси мардум ҷангидааст. Масалан, ў хангоме ки бо тамоми ҳастӣ ба мубориза бархеста, чунин як кори азим – сарвари шӯриши халқро ба уҳда гирифт, ба ҳамсари меҳрубонаш Аноргул чунин гуфт: «Гиря накун. Далер бош, ҷони ширин. Ман ба ту гап дорам. Ба писаронам ва агар насиб бошад набераҳоямонро бинӣ, ба набераҳоямон ҳам саргузашти маро, қорҳои маро бигӯ, падару бобояшонро фаромӯш накунад. Насихати ман ин ки онҳо ҳамеша мард бошанд, баномус бошанд; ба

ҷабру зулм, беҳақиқатӣ асло тан надиханд. То аз дасташон меояд, бо мардум неқӣ кунанд... Ман бист сол аст, ки бо ту ба як болишт сар мемонам; ба ту меҳр бастам – меҳрубонӣ дидам; ғаматро хӯрдм – ғамгусорӣ дидам. Муҳаббати ту баъди мурдан ҳам аз дилам намеравад, ёри азиз. Ман аз ту розиям, ту ҳам аз ман розӣ бош».

Аноргул низ ба Восеъ чунин ҷавоб мегардонад: «Зонаи мангит бисӯзад, ки ба сари мо ин аламу кулфат, ин зиндаҷудоиро овард. Аммо ту ҳаёл накун, ки ман аз ту гиламандам, Восеъ. Не, ман агар мард мебудам, дар ҷойи ту ман ҳам бо мангит тег мекашидам. Ман туро аз барои шердиль, мардонагӣ, ростқавлият дӯст доштам, ҳозир аз пештара ҳам дӯсттар медорам. Дар қучое ки бошӣ, ба сарат ҳар чи ки ояд, хоҳ ғам бошад, хоҳ шодӣ, ту маро ҳамроҳи худат бидон...»

Воқеан, ин гуфтугӯи Восеъ ва Аноргул ҷолиб аст. Аввал, муҳаббати поку самимии

онҳо аён мешавад. Онҳо ягдигарро дӯст дошта гирифтанд, ҳамдигарро аз тахти дил хурмату эҳтиром мекунанд, дар ҳама қор маслиҳату машварат менамоянд. Гузашта аз ин, ҷасорату мардонагии Аноргул ўро чун зани мубориз нишон медиҳад, ў нияти шавҳарашро хуб мефаҳмад ва омода аст, ки тег ба даст гирифта, баробари ў бар зидди амалдорон ҷанг кунад.

Маълум мешавад, ки сиршти Аноргул аз азал чунин офарида шудааст ва ў дар ботини худ беҳтарин ва самимитарин хислатҳои зани асили тоҷикро таҷассум намудааст. Ин хислатҳо имрӯз низ бояд ҳоси ҳамаи занҳо бошанд, чаро ки бузургии зан ба ҳамин ниёз дорад.

Нависандаи мумтоз устод Сотим Улуғзода муваффақ гаштааст, то симои зани асили тоҷикро дар тимсоли Аноргул хеле моҳирона бо риштаи тасвир кашад, ки ин амали неки ў аз ҳар ҷиҳат омӯзанда мебошад.

Умарбек ШАРИФОВ,
омӯзгори забон ва адабиёти
тоҷики мактаби №13-и
ноҳияи Айни

Дар Осорхонаи миллии Тоҷикистон тахти унвони «Тоҷикистон - Ўзбекистон: дар масири дӯстӣ ва созандагӣ» намоишгоҳ ҷараён дорад.

▶ ХОТИРОТ

Соли 2006. Маро ба вазифаи директорӣ лоиқ донишанд. Моҳи июн ин вазифаи пурмасъулиятро қабул кардам. Айни авҷи тақоёи кори мактаб. Таъмир, имтиҳонҳо, навиштани шаходатномаи хатм, захираи ангишт барои зимистон ва чандин ташвиши дигар. Таъба ба пирони кор, устодон кардам. Ёр ахлу кор сахл. Ҳоло ҳам муш-килотӣ чанги шаҳрвандӣ идома дошт, маблағ намерасид. Рангу бор барои таъмир камёфт буд. Рӯҳафтода нашудам, дили пурам насли калонсоли таълимгоҳ буд. Он замон маоши омӯзгоронро директорон меоварданд. Маро низ ин амал пеш омад. Бори аввал бо пул сари кор мегирифтам. Аз ҳисоб кардану додани музди меҳнати омӯзгорон дастонам меларзиданд...

Дари дафтари қорам тақ-тақ шуд ва устод Абдурауф Пиримов рухсати ворид шудан пурсиданд. Ба пешвозашон хестам, табассум гирди лаб доштанд. Тақлифи нишастан кардам. Гуфтанд, ки табели маошро бин, ҳақки ман чанд аст? Рақами 660-ро хондам. Пурсиданд: - Ту ба ман чанд сӯм (ҳоло сомонӣ) додӣ? - Гуфтам: - Фалон қадар. - Не, - инкор қаданд устод. - 400 сӯм зиёд додай. Иштибоҳ қардӣ. Саросема нашав.

Пас аз ин руҳдод таъкиди муҳосиби маориф ба ёдам омад, ки гуфта буд: - Муаллим, шумо шахси навкор, баъзан пулҳои нав ба ҳамдигар мечаспанд, вақти додани маош дурусттар ҳисоб кунед, ки аз ин ҳисоб ғалат шуданаш мумкин аст. Ин таъкидро ба ёд оварда, ба устод арзи сипос намудам. (Аз хотироти яке аз муаллифони ин мақола – Маъруфи Ҳисом).

...Абдурауф Пиримов устоди мо, хатмқардаи шубҳаи шарқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, аввалин тарҷумон аз деҳаи Урметан дар кишвари Афғонистон, баъди раси-

Инсони покзамир

дан ба синни нафақа низ бо хоҳиши ҳамкорону волидон дар мактаби таҳсилоти миёнаи рақами 2 ба номи Шоирӣ халқии Тоҷикистон Кутбӣ Киром пешаи омӯзгориро идома доданд... Соҳибтаҷриба будан, педагогикаи халқиро бо равандҳои таълими замон ҳамоханг кардан, ахлоқи ҳамидаи инсонӣ ва омӯзгорӣ доштан, доир ба ихтисоси худ донишу маълумоти кофиро соҳиб буданашон буд, ки шубҳаи маорифи ноҳия эшонро ҷонишини директор оид ба синфҳои ибтидоӣ таъйин намуд. Соле чанд ин вазифаи масъулиятборро пеш бурданд ва таълиму тарбия дар ин самт пурсамар гардид.

Боре дар яке аз чаласаҳои назди директор масъалаи рафти таълими «Алифбо»-ро ба миён гузоштанд. Саволи асосӣ он буд, ки чаро тӯли ним соли омӯзиш сафи хичохонҳо ҳамоно зиёд аст? Пас аз баррасӣ ва таҳлили амикӣ ҳайати санҷишгарон аз рӯи таҷриба бо ба ҳисоб гирифтани шароити зехнӣ иҷтимоӣ чунин шогирдон дарсҳои иловагӣ ташкил карда шуд. Дар рафти санҷиши вазъи таълими фанни математика устод Абдурауф Пиримов пайҳас карданд, ки бархе аз омӯзгорони синфҳои ибтидоӣ дар ҳалли мисолу масъалаҳо душворӣ мекашанд ва аз ин рӯ бо тақлифи муаллимону талаби ҷонишини директор бозомӯзии дохилимактабии омӯзгорони зинаи аввали таҳсилот гузаронида шуд, ки натиҷаҳои

дилхоҳ дод.

Он замон ҳанӯз дар боби таълими тафриқа ғапе набуд. Усулҳои фаъоли таълимро касе ёд надошт. Баъдтар таълими ҳамгиро пайдо шуду ба таълими салоҳиятнок низ, рӯ ба рӯ омадем. Бо шеваи ғилаомез устод ба мо, қаламбадастони маҳаллӣ, гуфтанд, ки ҳамаи ҳамина роҳҳои додани донишро аслан дар ин ё он дарси хуби муаллимони худамон мушоҳида кардан мумкин аст, пас чаро наменависед? Тарғиби озмуни «Муаллими сол» аз мактаб то вилояту

Ҳасрат

(Ба ёди устод А. Пиримов)

Салом устод, устоди ғиромӣ,
Баландовозае дар неқномӣ!
Салом устод, устоди зафарманд,
Ба ҳар хурду калон қардиди дилбанд, -
Чунин будӣ маро ҳар субҳ одад,
Чӣ одад, балки бахтеву саодат!
Ҳама рӯзам пур аз пардоз мешуд,
Чу бо дидоратон оғоз мешуд.
Шумо файзи саҳар будед, устод,
Азизу муътабар будед, устод.
Саропо донишу фазлу муҳаббат,
Дарахти пурсамар будед, устод.
Дарего, бармаҳал рафтед аз мо,
Дизар пурҳасратему ғам саропо.
Назирад ҷоятнро ҳеҷ фарде,
Аё, устоди маҳбубу тавоно...
Маъруфи ҲИСОМ

ҷумҳурӣ чӣ хел мегузарад, чӣ натиҷа медиҳад, танҳо ба ҳайати ҳакамон равшан асту бас. Маҳорати омӯзгори ғолиб ба таври дилхоҳ на аз поён ва на аз боло ташвиқ намешавад, то дигарон огоҳ аз асрори комёбиҳои он шахс шаванд, баҳрабардорӣ кунанд. Устод аз ин боб низ ғилаҳо доштанд.

Дар шӯрои омӯзгорон боҳадаф суҳан мегуфтанд. Орому бодадил. Ҳоса ба тафтиши дафтар ва муносибати муаллиму хонанда ба он эътибор меоданд. Покизақор буданд ва аз зердастон низ тозақориро талаб менамуданд, ҷунки асли комёбӣ аз ҳамина зина оғоз меёбад.

Худ барвақт ба мактаб меомаданд. Ҳолати синфҳоро аз назар мегузарониданд. Эродҳояшонро дар ҷояш изҳор мекарданд. Дӯстдори тозагию тартибот буданд.

Устодро ҳамагон ҳамчун таълимдиҳандаи мумтози алифбои ниёгон ва донандаи хуби асрори он мешинохтанд. Хонандагон ба ин фан маҳз ба шарофати маҳорати устод шавқӣ зиёд доштанд ва алифбои ниёгонро зуд аз худ мекарданд. Сухбатҳои устод А. Пиримов дар Хонаи омӯзгорон дастуру роҳнамои аҳли таълиму тарбия буданд.

Тӯли фаъолияти беш аз 50-солашон шогирдони бехтарин ва фарзандони соҳибхунаро соҳибдонишро ба воя расонданд. Мактаби фаъолиятӣ таҷрибаи устод Абдурауф Пиримов шоистаи омӯзиш аст...

Дарего, марг ҳамина сон устодро 24 майи соли раван аз мо рабуд.

Таҷриба, маърифат, маҳорату малака, одаму одамгарӣ аз он кас ба мо мерос монд.

Ёдашон бахайр!

Баҳриддин КИРОМОВ,
Маъруфи ҲИСОМ,
Ғолиби ҲАСАНЗОД

▶ ФАЪОЛИЯТ

Барои рушди илмҳои бадиқ дар кишвар танҳо таълиғ ва сайқал додани тафаккури техникӣ кифоя нест. Омӯзиши фанҳои дақиқ ва ташкили озмунҳои сатҳи баланд ҷиҳати фарогирии хонандагон ба илмҳои табиатшиносӣ, риёзӣ ва дақиқ, пеш аз ҳама, омӯзгорони соҳибзаҷро тақозо мекунад. Агар омӯзгори фанҳои дақиқ дар густариши тафаккури техникӣ ва рушди ҷаҳонбинии илмӣ саҳтқӯш бошад, хонандагон ба омӯзиши ин фанҳо

сей-интернати Президентӣ барои кӯдакони болаёқати Ҷумҳурии Тоҷикистон (2015-2021) фаъолият намудааст. Ҷавакони Маҷлиси вакилони халқи шаҳри Душанбе, даъвати шашум, раиси ташкилоти «Орифон» – и ХХДТ дар ноҳияи Шохмансур мебошад. Бояд гуфт, ки сафи ашҳосе, ки рисолаҳои илмӣ дар улуми гумнатарӣ дифоъ кардаанд, аз теъдоди унвондорон дар самти илмҳои табиатшиносӣ, риёзӣ ва дақиқ бештар мебошанд. Бо дарназардошти масъу-

Ҷоиз ба тазақкур аст, ки Б.Исмоилзода аз зумраи афроди ватандӯстест,

Таваҷҷуҳ ба рушди тафаккури техникӣ

чалб мешаванд.

Исмоилзода Баҳром Мансур пас аз хатми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дар вазифаҳои гуногун кор кардааст. Мавсуф аз 5-уми март соли 2021 инҷониб сардори Сарраёсати маорифи шаҳри Душанбе аст. Қаблан ба ҳайси омӯзгори информатика дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №16-и ноҳияи Шохмансур (1997-2000), литсейи №55-и ноҳияи Шохмансур (2000-2005) кор карда, дар вазифаҳои директори муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №10-и ноҳияи Исмоили Сомонӣ (2005-2009), директори муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №21-и ноҳияи Шохмансур (2009-2015) ва директори лит-

лият доштани омӯзгори информатика имкони таъмин намудани шароити мусоид барои фарогирии фанҳои дақиқу табиатшиносӣ ба вуҷуд омада, шаффофият зинни баргузориҳои озмунҳои чун «Илм-фурӯғи маърифат» таъмин мешавад. Озмун мазкур барои наврастуно толибилмон ва ҷавонони болаёқат пешбинӣ шудааст ва ҳадаф аз баргузориҳои он густариш додани тафаккури техникӣ буда, ҳамзамон мусоидат ба тақмил ёфтани ҷаҳонбинии илмӣ маҳсуб меёбад. Баҳром Исмоилзода бошад, чун омӯзгори информатика барои роҳандозӣ шудани чунин ҳадафҳои стратегӣ мунтазам талош менамояд.

ки барои татбиқи барномаи электронии «eDonish» дар мактабҳои шаҳри Душанбе саҳмгузор аст. Гузашта аз ин, зимни роҳбарӣ дар литсей-интернати Президентӣ барои кӯдакони болаёқати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасмим гирифта буд, ки дар назди муассисаи мазкур кӯдакистон ва гурӯҳҳои омодагии томактабиро бунёд намояд ва дар ин замима корҳо бомаром идома доранд.

Дар ҷодаи хидмат ба миллат ва арҷгузорӣ ба давлатсозии тоҷикон ба ҷавони соҳибфикру бомасъулият Баҳром Исмоилзода комёбиҳо таманно дорем.

Ширин ҚУРБОНОВА,
соҳибқадри маориф

▶ ЗАҲМАТҚАРИН

Кори неку кардан аз пур кардан аст

Муаллим як-як дафтарҳои шогирдонро аз назар мегузаронду дар дил хурсанд мешуд. Рӯз ба рӯз дастаашон ба навиштани ҳарфҳои рост мешавад. Вале навиштани писаракеро дида, таъбаи хира гашт.

«Чаро худатон наменависед? – пурсид аз ӯ, дар ҳолате ки сар ба болои дафтар ҳам карда, аз ҳарфҳои чашм намеканд.

«Медонед, агар дигар кас нависад, ёд намегиред. Падару модар ё бародар хангоми навиштан ёрӣ расонанд ва ё дастатонро дошта ҳамроҳ як-ду бор ҳарфҳои нависанд, аз манфиат ҳоли нест. Вале вазифаашонро ба ҷо оварда, нияти бо ин роҳ «аълоҷӣ» кардани фарзандро дошта бошанд, ҳато мекунанд.

Писарак суп-сурх шуда, дигар чизе нагуфт. Муаллим шогирдонро як-як ба назди тахтаи синф хонда, ба ҳар қадоме навиштани ҳарфи навро ёд дод. Сипас, дар дафтари ҳар як шогирд ҳарфи қалону хурди «З»-ро сабт намуда гуфт: - Ана, ҳамина хел, чунон ки навиштам, машқи ҳарф мекунад. Охиста охиста ёд мегиред ва хушхат мешавад.

Омӯзгори синфҳои ибтидоӣ Воҳидҷон Лоиков пас аз он ки филиали омӯзишгоҳи омӯзгорони ноҳияи Раштро дар ноҳияи Нуробод хатм кард, қарор дод, ки маълумоташро дар Донишқадаи омӯзгорони ноҳияи Рашт, дар шубҳаи ғоибона тақмил диҳад. Ҳамина тавр, соҳиби маълумоти олий гашт.

Муаллими ҷавону ботачриба нағз медонад, ки таълиму тарбия дар синфҳои ибтидоӣ душвориро худро дорад. Маҳз дар ҳамина зинаи таълим таҳкурсии дониши хонандагон

гузашта мешавад. Шогирдоне, ки дар синфҳои поёнӣ саводу дониши хуб ҳосил намекунанд, ҳатто озодона хондаву навишта наметавонанд ва оянда ба душвориро рӯ ба рӯ мебаранд.

Ба фикри ин омӯзгори соҳибтаҳассус, барои ислоҳи норасонӣ дар синфҳои ибтидоӣ бояд муаллимони таҷрибадор ва масъулиятшинос ба кор ҷалб шаванд ва аз назорат дур набошанд.

Воҳидҷон Лоиков дар байни падару модарон обрӯ ва кадрӣ қимати баланд дорад. Аз дигар мактабҳои фарзандонашонро ба назди ӯ овардани баъзе падарон нишонҳои кадршиносии баланди омӯзгорӣ, ҷӯяндаи дӯстдори касби худ мебошад.

«Бе кӯшиши муаллим, бе ёрию ҳамкориҳои падару модарон, меафзояд Воҳидҷон, - дар ин кор ба муваффақият ноил шудан ба назар душвор менамояд. Чунки шогирдон вақти худро дар муҳити хонаводагӣ пушти сар менамоянд. Бояд ба хотири ояндаи фарзанд волидайн бештар ҷораҷӯӣ кунанд.

... Садои занги мактаб баланд мегардад. Боз шогирдони хурдсол чун қабутарони навоҳи ҷониби лонаҳои синфхонаҳо болу пар мезананд. Пас аз танаффус аз нав дарс оғоз меёбад. Ин дарс дарси саводу дониш, сабақи одамгарӣ хоҳад буд. Омӯзгори хушсалиқа бо ҳисси масъулият, бо як ҷаҳон шавқу завқ машғулиятро идома мебахшад.

Шафрат НАЗАРОВ,
омӯзгори мактаби №12,
ноҳияи Нуробод

Ба китобхонаҳои шаҳри Норак ба таври ройгон 190 номгӯй китоб тақдим карда шуд

Роҳи бихишт

Евгений ЧЕШИРКО

-Шумо оҳангаред?
Ин овоз пушти сари оҳангар чунон ногаҳонӣ садо дод, ки як қад парид.
Ӯ нашунид, ки касе дарро боз кардаву вориди устохона шуда.
-Намешуд, ки дарро так-тақ мекардед,-дағалона гуфт оҳангар, дар ҳоле ки аз худо аз вуруди меҳмони ноҳанда нороҳатиеро Ӯхсос мекард.
-Дар кӯбидан? Ҳм... Не, наозмудам.
Оҳангар латтапораро аз рӯи мизи корӣ бардошта, дастҳои коркӯфтаашро пок карда, оҳиста тоб хӯрд ва дар мағзаш маломату сарзанишро, ки барои ин ношинос омода карда буд, ба тартиб меовард. Вале он Ҳама маломату дашноми ногуфта дар ким-куҷои мағзаш дармонд, зеро дар пешорӯи ӯ корафтадаи комилан ғайриодӣ бо либоси сиёҳи дароз, рӯяш бо чеҳрааш наонамӯён, дар даст доси куҳнаву фарсудаду зангхӯрдае меистод.
-Шумо метавонед доси маро дуруст кунед?-бо овози занонаи каме хиррӣ пурсид ношинос.
-Тамом шуд? Барои қабзи ҷони ман омадед? Ба охири хат расидем?-латтапораро як тараф ҳаво дода, оҳе кашид оҳангар.
-Ҳанӯз тамом нашудааст, -ҷавоб дод Марг.
Хайр, пас ҳоло ман бояд чӣ кор кунам?-пурсид оҳангар.
-Досро дуруст кунед, -бо таҳаммул такрор намуд Марг.
-Баъд?
-Баъд чарх мекашеду тез мекунад, агар имкон бошад.
Оҳангар ба дос чашм дӯхт. Дар ҳақиқат, дами дос гаштаву қачҳои зиёде дошт.
-Фаҳмо, пас ман ҳоло кадом корро анҷом диҳам? Дуо хонам ё васоиламро чамъ оварам? Охир, ин барои ман, чунонки меғуянд, бори аввал пеш омадааст.
-А-а-а. шумо дар бораи мурдан меғӯед,-китфҳои Марг аз хандаи паст дарзиданд. -Не, ман барои досамро дурусту тез қардан омадам. Метавонед?
-Худатонро чӣ гуна ҳис мекунад?
-Ба назарам, Ҳама чиз хуб аст.
-Дилатон намешӯрад, сарчархӣ надоред, дардро ҳис мекунад?
-Не-не, -каме нобоварона ҷавоб дод оҳангар.
-Пас, барои шумо ҳеҷ ҷои ташвишу нигаронӣ нест, - гуфт Марг ва досро ба ӯ дароз намуд. Оҳангар бо дастҳои қайҳо аз тарс бемадораш досро гирифта, ба он зехн монд. Дар дигар маврид тезу рост қардани дос шояд дар ним соат анҷом меёфт, аммо ҳоло ки пушти сари оҳангар касе истода буд, боис мешуд, ки ин кор шояд то ду соат тӯл бикашад.
Оҳангар бо пойҳои бемадораш қадам зада, назди сандон омаду чакушро ба даст гирифт.
-Шумо чиз, э-э, метавонед бишинед. Тамоми ин Ҳама вақт рост меистед магар?-оҳангар бо ин таклифаш кӯшиш намуд меҳмоннавозиву ҳусни нияташро нишон диҳад. Кор ба анҷом мерасид. Дами досро то қадри имкон рост карда, оҳангар ба тез қардани он оғоз намуд ва ба меҳмон нигарист.
-Шумо маро бубахшед, ки каме бепарда гап мезанам, вале ман наметавонам бовар намоям, асбоберо дар даст дорам, ки ба воситаи он ҳаёти одамони зиёде қатъ гардидааст. Ҳеҷ силоҳе дар дунё наметавонад бо он баробар бошад. Ин, дар ҳақиқат, ғайри қобили тасаввур аст.
Марг, ки дар курсӣ роҳат менишасту асбобу анҷоми устохонаро аз назар мегузаронд, якбора тақон хӯрду ҷониби оҳангар рӯй гардонд.
-Шумо чӣ гуфтед? – оромона пурсид ӯ.
-Меғӯям, боварам намешавад, ки дар дасти ман силоҳест, ки ...
-Силоҳ? Шумо гуфтед силоҳ?
-Шояд ман фикрамро дуруст баён карда натавонистам...
Оҳангар ҳанӯз суҳанашро тамом накарда, Марг барқосо аз ҷо ҷаҳида, дар як лаҳза пешорӯи оҳангар қарор гирифт. Лаби қулоҳаш сабук парпар дошт.
-Ба фикри шумо, ман чӣ қадар одам куштаам?-аз пушти дандонҳояш фишшос зад Марг.
-Ман... Ман намедонам,-нигоҳашро ба сӯи фарш равон карда, овоз баровард оҳангар.
-Ҷавоб деҳ!-Марг ба манаҳи оҳангар қанг зада,

сарашро боло бардошт.-Чӣ қадар?
-На... Намедонам...-Чӣ қадар?-рӯёруи оҳангар фарёд кашид Марг.
-Ман аз кучо медонам, онҳо чӣ қадар будаанд?-бо садое, ки хосаш набуд, ҷавоб дод оҳангар ва кӯшиш намуд нигоҳашро гурезонад. Марг манаҳи ӯро раҳо кард ва лаҳзае хомӯш монд. Сипас, каме ҳам хӯрда, баргашту охи вазнине кашида, рӯи сандалӣ нишаст.
-Яъне ту намедонӣ, куштагон чӣ қадар будаанд, - паст-паст садо баровард ӯ ва мунтазири ҷавоб нашуда идома дод: - Чӣ мешавад, агар ман ба ту гӯям, ки ҳеҷ гоҳ, мешунавӣ, ҳеҷ гоҳ ягон нафареро накуштаам.
-Ту ба ин чӣ меғӯӣ?
-Вале... Пас, чӣ тавр...?
-Ман ҳеҷ гоҳ касеро накуштаам. Чӣ лозим ин Ҳама куштор барои ман, вақте худатон хеле хуб ин корро анҷом медиҳед? Шумо ҳамдигарро мекушед! Шумо! Шумо метавонед ба хоҳири қоғазпорае, ба хоҳири бадбиниву нафрат, ба хоҳири вақтхушиву саргармӣ ҳамдигарро бикушед. Ва ҳангоме ин Ҳама бароятон кам бошад, қангхоро роҳандозӣ мекунад ва ҳазорҳо нафарро мекушед. Шумо ин шугро хеле дӯст медоред. Шумо ташнаи хуни ҳамдигаред. Ва медонед, дар ин кор аз Ҳама нафратовар чист? Шумо наметавонед иқроӣ шавед, ки муртақибӣ ин Ҳама куштор худатон ҳастед. Барои шумо аз Ҳама осон он аст, ки дар ин кор маро гунаҳкор намоед.
Ӯ каме хомӯш монд.
-Ту медонӣ қаблан ман чӣ гуна будам? Як духтари нозанине будам, рӯҳи одамонро бо гулу гулдаста пешвоз мегирифтам ва то макони охират гусел мекардам. Ба онҳо табассум мекардам, кумак мекардам, то талхӣ ҷон қанданро фаромӯш кунанд. Ин Ҳама қайҳо буд.
Бубин, ҳоло ман чигунаам! Марг ин суҳанонро фарёдзанон гуфту аз ҷо бархост.
Пешӣ чашмони оҳангар чеҳраи харошхӯрда, пур аз чину оҷанги аҷузи пире қилвагар шуд. Мӯйҳои сафедаш ба ҳам печидаву рӯйи шоҳаҷаш овозон буданду қунҷҳои қавидааш ба таври ғайритабӣӣ ҳам хӯрдаву дандонҳои поёнии қачашро намоён мекарданд. Вале аз Ҳама даҳшатнок чашмонаш буданд. Мутлақо беранг гашта, қизеро ифода намекарданду ба оҳангар менигаристанд.
-Бубин, ман ба кӣ мубаддал гаштаам. Ва медонӣ барои чӣ?-ӯ ба самти оҳангар қадам гузошт.
-Не,-зери нигоҳи пайваستاи Марг хурд шуда сар ҷунбонд оҳангар.
-Албатта, намедонӣ,-зарҳандае намуд Марг.
-Шумо маро ба ин ҳол расондед!
Ман медидам, чӣ тавр модар фарзандонашро мекушад, медидам чӣ тавр бародар бародарро мекушад, медидам, ки чӣ тавр одам дар як рӯз метавонад сад, дусад, сесад одами дигарро бикушад. Ман ба ин куштор нигариста, нола мекардам, фарёд мекашидам, аз ғайри мумкин будани ин Ҳама рӯйдод, аз ваҳшат наъра мезадам...
Чашмони Марг барқ заданд.
-Ман либоси зебори худро ба пирохани сиёҳ иваз намудам, то дар он доғи хуни одамоне, ки гусел мекардам, намоён набошад. Ман қулоҳ ба сарам кашидам, то одамон ашқхоямро набинанд. Дигар ба одамон гулдаста намедиҳам. Шумо маро ба як ҳаёло табдил додед. Ва баъд дар Ҳамаи гуноҳхоятон маро айбдор намудед. Албатта, ин қори хеле осон аст... Марг нигоҳи собиташро ба оҳангар дӯхт.-Ман танҳо шуморо бо охират меғуселонаму роҳро нишон медиҳам, ман одамро намекушам...
-Досамро бидеҳ, аҳмак!
Аз дасти оҳангар досашро гирифта Марг сӯи дар қадам ниҳод.
-Мумкин аст як суол бидиҳам?-садо баровард оҳангар.
-Ту меҳақӣ пурсӣ, ки пас ин дос ба ман чӣ даркор аст? - назди дар истода пурсид Марг.
-Бале.
-Роҳи бихишт... Қайҳо онро алаф зер кардааст.

Тарҷумаи Азимхон МАЛАХОВ,
омӯзгори мактаби №45, ноҳияи Рӯдакӣ

Ёди модар

Модари ҷон, гаштаӣ аз ман ҷудо,
Мондаам бе ҳастият бемуттако.
Дигар акнун, чун шавам озими раҳ,
Кӣ ба ман бардorado дастӣ дуо?!

Чеҳраат чун оварам пеши назар,
Чаимҳоям тар шавад, руҳсора – тар.
Кӣ дигар бо меҳр сӯям бингарад?!

Кӣ дигар гӯяд маро ҷону ҷигар?!

Ёди ту ҳар лаҳза бошад дар сарам,
Зикри ту андар дилу дар дафтарам.
Ҷои ту бодо бихишти ҷовидон,
Модарам, ҷон модарам, ҷон модарам!

Абдуқуддуси ҚАЮМПУР,
омӯзгори мактаби №12, ноҳияи Девашич

Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони
Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон

қабули довталабонро ба докторантура аз рӯи ихтисос (PhD)
барои соли таҳсили 2021-2022 бо ихтисосҳои зерин эълон мекунад:

6D010200 - Педагогика ва методикаи таълими ибтидоӣ;
6D010300 - Педагогика ва психология;
6D012000 -Таҳсили касбӣ (аз рӯи соҳаҳо);
6D012400 -Арзёбии педагогӣ.

1.Шартҳои қабул ба докторантура аз рӯи ихтисос (PhD):

1. Шахсоне, ки дорои дараҷаи академии «магистр» ҳастанд;
2. Шахсони миллаташон тоҷик, ки шаҳрванди давлати хориҷианд, барои гирифтани таҳсилоти баъдидипломӣ бо шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон баробархукуканд;
3. Шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бетобеият, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон доимӣ истиқомат мекунанд, тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шартномаҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонанд баробари шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар докторантура аз рӯи ихтисос (PhD), доктори фалсафа таҳсил намоянд.
4.Шаҳрвандони хориҷӣ, ки ба докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) дохил мешаванд, иловатан аз фанни забони тоҷикӣ имтиҳони дохилшавӣ месупоранд.
5.Забони таҳсил: тоҷикӣ ва русӣ
6. Имтиҳоноти қабул ба докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) аз 01 августи соли 2021 гузаронида мешавад.
Имтиҳон аз рӯи фанҳои махсус дар ҳаҷми барномаи таҳсилоти олии касбӣ (дараҷаи магистратура) дар шакли хаттӣ ё шифоҳӣ, ҳамчунин, бо салоҳдид дар шакли тестӣ гузаронида мешавад.

2. Барои дохил шудан ба докторантура аз рӯи ихтисос (PhD)
ҳуҷҷатҳои зерин пешниҳод карда мешаванд:

- ариза ба номи директор;
- нусхаи шиноснома;
- пурсишномаи дохилшаванда ба докторантура;
- нусхаи нотариалии тасдиқкардашудаи дипломҳои таҳсилоти олии ва баъдидипломӣ ва замимаҳои он (дипломи бакалавр ва магистр);
- варақаи шахсии баҳисобгирии кадрҳо;
- нусхаи дафтарчаи меҳнатӣ, ки аз тарафи шӯъбаи кадрҳо тасдиқ карда шудааст (ҳангоми доштани собиқаи корӣ);
- сертификати супурдани имтиҳонҳои иловагӣ аз забони хориҷӣ, дар сурати мавҷуд будан (TOEFL ва ғайра);
- мактубҳои тавсиявӣ (бо тасдиқи муҳри ташкилот);
- рӯйхати ҷопи мақолаҳои илмӣ ва корҳои таълимӣ-методӣ (дар ҳолати надоштан пешниҳод намудани реферат аз рӯи ихтисос бо тақризи на камтар аз ду мутахассиси соҳа);
- асосномаи таҳқиқоти диссертатсионии ба нақша-гирифташуда дар мувофиқа бо мушовири илмии ватанӣ ё хориҷӣ (тибқи дарҳости муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва илмӣ);
- тасдиқномаи тиббии шакли 086-У;
- 6 расми андозаи 3х4.

Мухлати қабули ҳуҷҷатҳо то 30 июли соли 2021. Маълумоти иловагиро оид ба тартиби қабул ва таҳсил ба докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) бевосита аз баҳши докторантураи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон мегирад.

Суроғаи мо: ш.Душанбе, кӯчаи Айни, 126.
Тел.: 225-84-05, 225-84-06.

Донишкадаи тарбияи ҷисмонии Тоҷикистон ба номи С. Раҳимов

меъёрҳои имтиҳоноти эҷодӣ ва маҳорат барои қабули довталабони соли таҳсили 2021-2022-ро ба Маркази миллии тестии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд:

Меъёрҳои имтиҳоноти эҷодӣ ва маҳорат барои қабули довталабон дар соли таҳсили 2021-2022 дар факултаи «Омодагии дифои ҳарбӣ ва тарбияи ҷисмонӣ» (1030202)

Давидан ба масофаи 3000 метр		Давидан ба масофаи 100 метр		Дар турник овеzon шуда, дастхоро қад ва рост кардан		Дар турник овеzon шуда, бо дастҳо кашида чаппагардон шудан	
Вакт	хол	Вакт	хол	Чанд маротиба	хол	Чанд маротиба	хол
12.00,0	25	13,0	25	13	25	10	25
12.30,0	20	13,5	20	11	20	8	20
13.00,0	15	14,0	15	9	15	6	15

Меъёрҳои имтиҳоноти эҷодӣ ва маҳорат барои қабули довталабони соли таҳсили 2021-2022 дар факултаи «Тарбияи ҷисмонӣ» (1030201) (рӯзона ва ғоибона)

Давидан ба масофаи 3000 метр		Давидан ба масофаи 100 метр		Дар турник овеzon шуда, дастхоро қад ва рост кардан		Дар турник овеzon шуда, бо дастҳо кашида чаппагардон шудан	
Вакт	хол	Вакт	хол	Чанд маротиба	хол	Чанд маротиба	хол
12.00,0	25	13,0	25	13	25	10	25
12.30,0	20	13,5	20	11	20	8	20
13.00,0	15	14,0	15	9	15	6	15

Меъёрҳои имтиҳоноти эҷодӣ ва маҳорат барои қабули довталабони соли таҳсили 2021-2022 дар факултаи «Фаъолияти варзишӣ - омӯзгорӣ» (1880201)

Давидан ба масофаи 3000 метр		Давидан ба масофаи 100 метр		Дар турник овеzon шуда, дастхоро қад ва рост кардан		Дар турник овеzon шуда, бо дастҳо кашида чаппагардон шудан	
Вакт	хол	Вакт	хол	Чанд маротиба	хол	Чанд маротиба	хол
12.00,0	25	13,0	25	13	25	10	25
12.30,0	20	13,5	20	11	20	8	20
14.00,0	15	14,0	15	9	15	6	15

Меъёрҳои имтиҳоноти эҷодӣ ва маҳорат барои қабули довталабони соли таҳсили 2021-2022 дар факултаи «Фаъолияти варзиши саёхатӣ (сайёҳии кӯҳӣ)» (1890201)

Давидан ба масофаи 3000 метр		Давидан ба масофаи 100 метр		Дар турник овеzon шуда, дастхоро қад ва рост кардан		Дар турник овеzon шуда, бо дастҳо кашида чаппагардон шудан	
Вакт	хол	Вакт	хол	Чанд маротиба	хол	Чанд маротиба	хол
12.00,0	25	13,0	25	13	25	10	25
12.30,0	20	13,5	20	11	20	8	20
14.00,0	15	14,0	15	9	15	6	15

Меъёрҳои имтиҳоноти эҷодӣ ва маҳорат барои қабули (занҳо) довталабони соли таҳсили 2021-2022

Давидан ба масофаи 800 метр		Давидан ба масофаи 100 метр		Дастхоро қад ва рост кардан (отжиманий)		Миёро ба пеш ҳам карда, кафи дастхоро ба замин расонидан	
Вакт	хол	Вакт	хол	Чанд маротиба	хол	Вакт	хол
2.50,0	25	15,0	25	20	25	10 сония	25
3.00,0	20	15,7	20	15	20	6 сония	20
3.10,0	15	16,0	15	10	15	3 сония	15

Ҳангоми қабули имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорат гурӯҳи довталабони зерин соҳиби имтиёз мебошанд:

- А) Онҳое, ки дорои унвонҳои варзишӣ ҳастанд (устоди варзиш ва номзад ба устоди варзиш)
- Б) Довталабоне, ки аз минтақаҳои дурдаст омада, маҳорати баланди варзишӣ нишон медиҳанд, аммо соҳиби ҳуҷҷати тасдиқкунанда нестанд.
- В) Духтарон ва ҷавононе, ки қомати баланд, вазни зиёд ва ҷуссаи тавонои варзишӣ доранд.
- Онҳое, ки барои гирифтани маълумоти 2-юм ба комиссияи қабул ҳуҷҷат пешниҳод мекунанд, танҳо ба шӯъбаи ғоибона тариқи шартномавӣ қабул карда мешаванд.

Мутахассисони ҷавон бо кор таъмин мешаванд

Вобаста ба тақсимути бо ҷои кор таъмин намудани мутахассисони ҷавон бо иштироки муовини аввали вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Муҳаммадҷовуд Саломӣён, сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси вазорат Файзиддин Расулзода, ректори ДДХ ба номи М. Назаршоев, профессор Гулзорхон Юсуфзода, намояндагони сохторҳои маорифи кишвар, устодон ва хатмкунандагони таълимгоҳ дар толори Донишгоҳи давлатии Хоруғ ба номи М.Назаршоев ҷамъомад доир гардид. Дар донишгоҳи мазкур 3872 нафар донишҷӯ ба таҳсил фаро гирифта шудааст. 945 нафари онҳо хатмкунанда буда, аз ин шумора 422 нафар дар гурӯҳи бучавӣ таҳсил дошта, 236 - то хатмкунанда аз равияи омӯзгорӣанд.

Намояндагони сохторҳои шӯъбаҳои маорифи вилоятҳои Сугду Хатлон ва ноҳияҳои тобеи марказ перомуни шароит, имконоти таълиму тадрис ва буди боши кадрҳои ҷавон дар минтақаҳои худ ҳарф заданд. Тартиби тақсимои ва бо ҷои кор таъмин намудани мутахассисони ҷавон тибқи моддаи 32-и Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» амалӣ гардид.

Ч. ҚОЗИБЕКОВ,
«Омӯзгор»

ЭЪТИБОР НАДОРАД

Шаҳодатномаи гумшудаи Т-АТУ №0491005, ки онро соли 2018 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №106-и ноҳияи Рӯдакӣ (ҳоло муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №105-и ноҳияи Шохмансури шаҳри Душанбе) ба Ҳайдаров Муҳаммадҷон Азимович додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи ТШТУ №0658639, ки онро соли 2013 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №29-и ноҳияи Мир Сайид Али Ҳамадонӣ ба Шабнама Абдулмумин додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи АВ 102732, ки онро соли 2002 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №62-и шаҳри Душанбе ба Назарова Махсуда Зайдулоевна додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи Т-АТУ №0570461, ки онро соли 2018 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №9-и ноҳияи Дарвоз ба Каримзода Анушер Шайхмахмад додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи 884233, ки онро соли 1977 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №36-и ноҳияи Шохмансури шаҳри Душанбе ба Давлатова Шарофат додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи АВ №098141, ки онро соли 1996 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №73 ба номи Шамсиддин Боеви ноҳияи Рӯдакӣ ба Шарипов Абдурахмон Журабиевич додааст, эътибор надорад.

Номаи қамоли гумшудаи АВ №247621, ки онро соли 1994 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №31-и ноҳияи Шохмансури шаҳри Душанбе ба Сулейманов Денис Юрьевич додааст, эътибор надорад.

Дипломи гумшудаи ҚТ №0127769, ки онро соли 2019 литсейи касбии алоқаи шаҳри Душанбе ба Сулейманов Эльер Баҳодурович додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи 113694, ки онро соли 1993 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №2-и ноҳияи Айни ба Юлдошев Искандар Тобонович додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи ШМА №0008439 дар бораи хатми синфи 9, ки онро соли 2004 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №10-и ноҳияи Нуробод ба Мусамиров Файзиддин Зайнудинович додааст, эътибор надорад.

Ахли қалами ҳафтаномаи «Омӯзгор» аз даргузашти адиби маъруфи тоҷик Салимшо ҲАЛИМШО андухгун буда, ба пайвандону наздикони марҳум ҳамдардӣ баён мекунанд.

Ахли қалами ҳафтаномаи «Омӯзгор» ба сармуҳаррири нашрияи «Ҷумҳурият» Қурбоналӣ Раҳмонзода бинобар даргузашти МОДАРАШ ҳамдардӣ баён мекунанд.

Сафобахши ҳаҷон омӯзгор аст.

ОМУЗГОР

Муассис: Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

Почтаи электронӣ: omuzgor@inbox.ru

Сомонаи ҳафтанома: www.omuzgor-gazeta.tj

Сармуҳаррир
Ноилшоҳ НУРАЛИЗОДА

Ҳайати таҳрир: М.ИМОМЗОДА, А.РАҲМОНЗОДА, Н.САИД, М. САЛОМИЁН, Г. ҒАНИЗОДА, Д. ҚОДИРЗОДА, Н. СОБИРЗОДА, Ф.РАҲИМӢ, А.МУРОӢӢ (ҷонишини сармуҳаррир), Н.ОХУНЗОДА (қотиби масъул)

Суроға: 734025, ш.Душанбе, х. Айни - 126, Телефонҳо: қабулгоҳ – 225-81-55, ҷонишини сармуҳаррир – 225-81-58, қотибот – 225-81-57, муҳосибот – 225-81-61

«Омӯзгор» тахти рақами 0018/рз, аз 13.07.2015 дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нав номнавис шуда, тахти рақами 0110005977 дар Қумитан андозаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайди давлати гирифта шудааст. Нашрия ба хотири чандандешӣ маводе низ ба таъби мерасонад, ки идораи ҳафтанома метавонад бо муаллифони ҳамфикр набошад ва барои онҳо масъулият ба уҳда нагирад.

Ҳафтанома дар матбааи нашриёти комплекси «Шарқи озод» ба таъби расид. | Индекси обуна – 68850 | Адади нашр: 41315 нуса | Тарроҳ: С. Ниязов | Ҳуруфчинон: С. Саидова ва Д. Забировна

Навиштаҳо ва суратҳои ба идораи ҳафтанома воридгашта баргардониди намешаванд. Идораи ҳафтанома навиштаҳоро дар ҳаҷми на бештар аз 4 саҳифаи компютери андозан 14 (фосилаи 1,5) – и ҳарфи Times New Roman Tj. қабул менамояд.